

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VII. évfolyam,
233. (1553.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,3498
1 amerikai dollár	3,2429
100 magyar forint	1,4043

Az ünnepi hivatalos munkaszünet miatt következő lapszámunk december 5-én, hétfőn jelenik meg.

Gazdaság

6

Kiút a hitelválságból?

„A tőke félnék állat, azonnal elfut, ha ráijesztenek” – fogalmazta meg egy előadó a tegnapi Bukarestben elkezdődött Business Days konferenciasorozat megnyitóján. Az év legszínvonalasabbnak tekintett, kétnapos szakmai rendezvényén több mint 650 gazdasági szakember és üzletember vesz részt.

Kultúra

8

Szárhegyi képtárlat Vásárhelyen

A gyergyószárhegyi őszi képzőművészeti alkotótáborban készült munkákból nyílt kiállítás tegnap este Marosvásárhelyen. A Bernády Ház ízelítőt nyújt a képzőművészet kedvelőinek azoknak a művészeknek a munkáiból is, akik alapító tagjai voltak a székelyföldi művésztelepnek.

Vezércikk

3

December 1.

A nem nagy létszámú, szélsőséges román csoportok kilátásba helyezett székelyföldi erőfitogatása éppen ezt a kénytelen-kelletlen elfogadott állapotot szeretné megtörni, de a médiavisszhangon kívül alighanem eredmény nélkül. A gazdasági-pénzügyi válságra ugyanis egyre kevésbé gyógyír a nacionalizmus. ▶

Székedi Ferenc

Forró december elseje

Párhuzamosan tüntet Csíkszeredában a Noua Dreaptă, a HVIM és a Székely Gárda

A szélsőjobbos Noua Dreaptă tagjai két évvel ezelőtt is fontosnak tartották Sepsiszentgyörgyön hirdetni, hogy Románia nemzetállam Fotó: Mediafax/archív

Azonos időpontban tart felvonulást holnap délután a román nemzeti ünnepen Csíkszeredában a Noua Dreaptă, a Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom és a Székely Gárda. A román szélsőjobboldali szervezet tagjai előtte kitérőt tesznek Sepsiszentgyörgyre is. Antal Árpád sepsiszentgyörgyi polgármester provokációnak nevezte a Noua Dreaptă szándékait, szerinte „fogytán a háromszékiek türelme”. Antal Attila csíkszeredai alpolgármester szerint nem az önkormányzatnak kell mérlegelnie, ki a szélsőséges, mindenki felelős a tetteiért. **7. oldal ▶**

Választások: nem dőlt el semmi

Cs. P. T.

Pénteken véglegesítik a kormánypartok a választási törvényt módosító közös tervezetüket, amelyre hétfőn még a koalíció vezetőinek is rá kell bólintaniuk – tudtuk meg tegnap Márton Árpád képviselőtől. Az RMDSZ javaslatait kidolgozó politikus egyelőre nem tudott egyértelmű választ adni arra a kérdésünkre, sikerült-e a tervezetben rögzíteni az új választási törvénynek azokat az alapelveit, amelyekről korábban egyezség született a koalícióban. **Folytatása a 3. oldalon ▶**

Ébresztőt fújtak Funeriunak

Több pénz elkülönítését követelték a tanügy számára a jövő évi költségvetésben tegnap Daniel Funeriutól az oktatási minisztérium előtt sztrájkorszerűen tartó pedagógusok. Szerintük a miniszternek fel kellene ébrednie, mert „átaludta” a reformot. **7. oldal ▶**

A tanárok menesztenék az „álomszusék” oktatási minisztert

Fotó: Mediafax

Moisin a befutó?

Radu Moisin és László Attila alpolgármesterek közül választja meg ma a kolozsvári tanács a hivatalából felfüggesztett Sorin Apostu polgármester utódját. A tisztség nagy esélyese a 28 éves Moisin, ugyanis a Demokrata Liberális Párt abszolút többséggel rendelkezik a tanácsban. A korrupcióellenes ügyészek tegnap több mint hét órán át hallgatták ki Monica Apostut, akit a délutáni órákban férjével is szembesítettek. **3. oldal ▶**

Mai mellékletünk:

HIRDETÉS

Egyet fizet,
hármát kap!

Főnyereményünk:

ÚMSZ-előfizetési akció – 2012

Kétszemélyes wellness-hétvége a szovátai Hotel Pacsirta****-ban!

Röviden

Járőrök a közös határszakaszon

Állandó járőrszolgálatot végeznek a magyar–román államhatár hajdú-bihari szakaszának 10 kilométeres körzetében a két ország szervei. Október 21. óta több mint ötszáz közös ellenőrzést tartottak, elsősorban az illegális bevándorlás visszaszorítására. Iancu Nicolaie, a Bihar megyei határrendőrség vezetője elmondta: a végső cél az, hogy Románia schengeni csatlakozása után a két ország teljes határrendész-állománya ilyen közös munkával biztosítsa a határszakaszt.

Nagyváradiai költözési szokásai

A Debreceni Egyetem és a Nagyváradai Egyetem közös területfejlesztési kutatómunkájában vettek részt egy éven át a két intézmény doktoranduszai, kiemelten vizsgálva azt a folyamatot, amelyben elsősorban nagyváradiai lakosok költöznek környező, részben magyarországi településekre – ismertették az egyetemek szakemberei. A kérdőíves kutatások rávilágítottak: az alacsony ingatlanárak a legfontosabb tényezők abban, hogy egyre többen költöznek Nagyváradról a határ magyar oldalára.

Amerika leminősítés előtt

Leminősítés lehetőségére utaló negatívra rontotta az Egyesült Államok hosszú távú államadós-osztályzatának kilátását az eddigi stabilról a Fitch Ratings. A legnagyobb európai hitelminősítő egyben megerősítette az Egyesült Államok hosszú futamidejű szuverén kötelezettségeinek lehetséges legjobb, „AAA” besorolását és a rövid távú adósságok „F1 plusz” osztályzatát.

Kórházban a thai kormányfő

Ételmérgezés gyanújával kórházba szállították tegnap Jinglyuck Sinavatra thaiföldi miniszterelnököt (*képünkön*), aki elsősorban a Bangkokot sújtó áradások idején tüntette ki magát.

Meghalt az utolsó miniszterelnök

Elhunyt a boszniai születésű Ante Markovic, a kommunista Jugoszlávia utolsó kormányfője 88 éves korában. Az egykori vállalkozó az 1980-as években cserélte az üzleti életet politikára, amikor a horvát tagköztársaság elnöke lett. Jugoszláv miniszterelnökként 1989 márciusától a gazdasági stabilizációs néhány eredménye fűződik a nevéhez.

Tadics lebontaná a barikádokat

Borisz Tadics szerb elnök azzal a felhívással fordult tegnap az észak-koszovói szerbek politikai vezetőihez, hogy a helyi lakosság távolítsa el az általa emelt úttorlaszokat. „A barikádok nem szolgálják a szerb nemzeti érdekek koszovói védelmét” – fogalmazott a belgrádi államfő.

Az al-Kaida rakétái Izraelre

Rakétákat lőttek ki Dél-Libanonból Izrael északi részére hétfő éjjel. Az izraeli hadsereg viszonzta a tüzet. Az izraeli hadsereg „súlyos incidensnek” tekinti a történetet, és úgy véli, hogy a libanoni kormány, illetve hadsereg feladata az ilyen támadások megakadályozása. Az indítását egy magát az al-Kaidához tartozónak nevező csoport vállalta magára.

Meghalt Sztálin lánya

Gy. Z.

▶ Elhunyt Lana Peters, azaz Sztvetlana Allilujeva, Sztálin egyetlen lánya, egyszersmind a legtovább élő gyermeke. A Moszkvai Állami Egyetemen, azaz a Lomonoszovon diplomázott, majd tanárnő lett. Apjával az első szerelme miatt romlott meg a viszonya: beleszeretett egy zsidó filmesbe, akit Sztálin tíz évre száműzött Szibériába. Sztvetlana teljesen összetört, az apját pedig látni sem bírta többé. Kalandos életet élt: 1967-ben elhagyta a Szovjetuniót, amikor harmadik férjének, Bradzsessa Szinghnek hamvait Indiába vitte. Besétált a helyi amerikai nagykövetségre, menedékkéretet kért. Először nem hittek neki, aztán kinevették, majd megadták az engedélyt.

Sztvetlana gyűlölte az apját. Sztálin halála után anyja családi nevét – Allilujeva – vette fel. New Yorkban megírta *Hűsz levél egy barátához* című bestsellerrét, ezzel biztosította az anyagi jólétet. Távollétében több eljárást is indítottak ellene a Szovjetunióban. A *The Washington Times* 1992-ben azt írta, a KGB meg akarta ölni. A gyilkosok állítólag azért gondolták meg magukat, mert teljesen nyilvánvaló lett volna az el-

Sztálin és lánya 1936-ban. Nem volt felhőtlen a kapcsolatuk

Fotó: archív

követő „kiléte” és motivációja. Megítélése a mai Oroszországban is inkább negatív: egy alkalommal az orosz köztévében „meghasonult bolondnak”, az „orosz nép szegényének” titulál-

ta le egy kritikus. Sztvetlana kemény szavakkal bírálta a hazáját és az apját. Utóbbit „erkölcsi és szellemi szörnnyetegnek”, előbbit pedig „mélyen elkorruptpáldottnak” és „börtönnek” nevezte,

Szükségállapot Szlovákiában

ÚMSZ

▶ Szükségállapotot hirdetnek holnapról a szlovákiai kórházakban – döntött a pozsonyi kormány. Összesen 403 orvos távozik abból a 15 kórházból, amelyre az intézkedés vonatkozik. A legtöbb orvos az eperjesi kórházban hiányzik majd, ott 75 új szakemberre van szükség. A zsolnai egyetemi kórházból 61, a kassai egyetemi kórházból pedig 56 orvos távozik. A magyar nemzeti erőforrás minisztérium egészségügyi államtitkársága tegnap megerősítette, hogy megkapta Ivan Uhlirík egészségügyi miniszter segélykérő levelét, „amellyel

gyorsított eljárásban foglalkozunk” – jelentette a *TASR* hírügynökség. Uhlirík már hétfőn jelezte, hogy a szomszédos országok egészségügyi minisztereitől is segítséget fog kérni, ha válsághelyzet alakul ki a szlovák kórházakban. Az észak komáromi kórházban a betegek nem szenvednek hátrányt az orvosok felmondása miatt – írja az *Új Szó* című magyar nyelvű szlovákiai napilap. Cserge Márta, a kórházat üzemeltető Agel SK cég szóvivője szerint „a felmondások ellenére kórházunkban zavartalan az ellátás, ahogy eddig is”. Az Agel SK üzemelteti a lőcsei, a korompai és a zólyomi kórházat is, ahol egyet-

len orvos sem nyújtotta be a felmondását, így szükség esetén a régió más kórházainak is segítséget tudnak nyújtani, amíg a kórházi ágyak befogadóképessége ezt lehetővé teszi. A betegek holnap zárva találják a szakorvosok rendelőit, a Szlovákiai Szakorvosok Uniója ugyanis sztrájkot hirdetett december 1-jére. A szlovákiai sajtó tegnap gyors hírből közölte, hogy az ország orvosszakszervezetének az elnökét feljelentették a pozsonyi főügyészségben. A válsághelyzet azért alakult ki, mert a szlovák kormány átlagosan csak 300 euróval hajlandó az orvosok fizetését emelni, miközben a követelés 707 euró. ◀

Adventi ebéd Schmitt Pálnál

MTI

▶ Schmitt Pál magyar köztársasági elnök köszönti a budavári Sándor-palotában a határon túli magyar egyházi vezetőket,

akiket adventi ebéden látott vendégül tegnap. Az államfő külön hangsúlyozta az egyházak szerepét és felelősségét a magyarságtudat megőrzésében. Annak a véleményének adott hangot,

hogy napjainkban a magyarság megtartása szülőföldjén kiemelt fontosságú, és ebben különösen nagy szerepet jelent a kettős állampolgárság lehetőségének a megteremtése. ◀

Advent a Sándor-palotában. A magyar államfő ebédre hívta a határon túli magyar egyházi vezetőket

Fotó: MTI

Obstrukció Budapesten

Hírösszefoglaló

▶ Érdekes és újkori történelmében ritka eseményeknek lehetnek tanúi tegnap – és hétfő éjjel – a budapesti parlament falai: a hétfői napirend részét képező vita éjszaka kezdődött el, és mivel akkor az ellenzék volt többségben, elérte, hogy a csaknem hétszáz módosító javaslatot ne összevonjan, hanem hozzávetőleg száz vitaszakaszban tárgyalják. A szövegből reggelig mindössze egy ért véget. A szocialista frakció képviselőinek eljárását a kormányoldal egyszerűen obstrukciónak minősítette. Lázár János, a Fidesz frakcióvezetője reggel a házbizottság összehívását kérte, és azt javasolta, hogy a részletes vitát péntek délután folytassák a parlament. Az ellenzék azonban ezt elutasította, a szükséges négyötödös többség hiányában pedig a részletes vita folytatódott. Végül tegnap délben az ülést levezető elnök szavazásra tette föl a kérdést, és az Országgyűlés 219 igen és 33 nem szavazattal ezt a napirendi pontot lezárta. Az ország működése szempontjából alapvetően fontos költségvetést is megtárgyalták a magyar képviselők, akik 233 igen és 54 nem szavazattal, tartózkodás nélkül elfogadták a költségvetés főösszegeit tartalmazó számvetőségi bizottsági módosító indítványt. A 600 módosító indítvány körülbelül egytizedét egyébként a kormány és az Országgyűlés is támogatta. A tervek szerint 2012-ben 2,5 százalékos lesz a költségvetés hiánya, amivel megnyílik az államadósság további csökkentésének lehetősége is. Magyarország 2012-es költségvetése halva született és meg is fog bukni – vélekedett Vágó Gábor, az ellenzéki LMP nevében. ◀

Ponta: a sajtó járt a legjobban

ÚMSZ

Victor Ponta szociáldemokrata pártelnök szerint a sajtó járt a legjobban a szenátus élén történt személyváltással, ugyanis ezáltal több napra való témát kapott. Hozzátette: alakulata számára sem veszteséget, sem nyereséget nem jelent, hogy Vasile Blaga váltotta a PSD-ből kizárt Mircea Geoanát a felsőház élén, viszont fontos volt megtudni, hogy az ellenzék mire számíthat a jövő évi választások alkalmával. „Számomra egyértelművé vált, hogy a Demokrata Liberális Párt és az RMDSZ saját érdekeiket követik és szétosztják egymás között a tisztségeket. A demokrata liberálisok elloptak tőlünk egy közméltósági pozíciót az RMDSZ segítségével, amely eladta magát a kormányfőtökári funkcióért” – fogalmazott a Szociál-Liberális Szövetség (USL) egyik társelnöke. Az ellenzéki alakulatok vezetőinek tegnapi, Besztercén tartott sajtótájékoztatóján Ponta értetlenségét fogalmazta meg Mircea Geoană „elégedettségével” kapcsolatban. „Örül, hogy az ellenzék elvesztette a szenátus elnöki tisztségét? A posztot azért veszítettük el, mert nem volt hajlandó átruházni Ion Chelaru, a felsőház szociáldemokrata alelnökére az ülésvetetői teendőket” – háritotta el Ponta azt a vádat, hogy a Geoanával vívott személyes harca miatt került a tisztség a kormánypártok birtokába. A PSD elnöke szerint a Geoană-cirkusz nem hatott ki az ellenzék megítélésére, a legutóbbi közvélemény-kutatás szerint a lakosság 57 százaléka az USL-nek szavaz bizalmat. Ponta szerint a felmérés adatai azt mutatják, hogy a PDL át sem lépi a 20 százalékos határt. ◀

Moisin lesz a befutó

Sipos M. Zoltán

Miközben tegnap a csúszópénz elfogadása miatt letartóztatott és később hivatalából is felfüggesztett Sorin Apostu kolozsvári polgármestert az Országos Korrupcióellenes Igazgatóság (DNA) ügyészei a bűnrészességgel vádolt feleségével szembesítették, a helyi tanács ma kora délutánra halasztotta az ügyvivő polgármester megválasztását. A testület tegnap délutáni ülésén az abszolút többséggel rendelkező demokrata liberális frakció a szándékos időhúzás taktikáját választotta, egyszerűen elhagyták az üléstermet, amikor az ellenzéki tanácsosok aláírásgyűjtésbe kezdtek a téma azonnali napirendre tűzése érdekében. Az előre

egyeztetett ülésrend is heves vitát váltott ki a tanácsosok között, az RMDSZ-es tanácsosok tiltakozása ellenére fogadták el azt a határozatot, amely a magyar javaslatokat figyelmen kívül hagyva rendelkezik egy sor utcanév módosításáról. „Elég egyértelmű a választás kimenetele, rövid tanácsülésre számítnak ez ügyben” – mondta el lapunknak Molnos Lajos, a tanács RMDSZ-es tagja. Mint korábban írtuk, bár a tisztségre mindkét alpolgármester, Radu Moisin és László Attila is jelöltette magát, a választás nagy esélyese a 28 éves Moisin, ugyanis a Demokrata Liberális Pártnak (PDL) abszolút többsége van az önkormányzati testületben.

A DNA ügyészei tegnap reggel gyanúsítottként hallgatták ki

Sorin Apostu volt polgármester feleségét a Brantner–Veres köztisztasági céggel kapcsolatos korrupciós ügyek kapcsán. A Kolozs Megyei Ítéletábla tegnap annak ellenére utasította el a tisztességtelenül kedvezményezett vállalat ügyvezető igazgatójának, Călin Stoiának a szabadlábra helyezését, hogy az üzletember családja kifizette a Romániában rekordnagyságúnak számító egymillió lejes óvadékot. Így Stoiu továbbra is előzetes letartóztatásban marad Apostuhoz hasonlóan, akinek ügyvédei tegnap kérték a volt városgazda „ideiglenes szabadlábra helyezését” a közelgő ünnepekre való tekintettel. A bíróság december 5-re tűzte ki a kérés elbírálásának időpontját. ◀

Radu Moisin alpolgármester (balra) tapasztalatlansága ellenére veheti át ma a kincses város vezetését A szerző felvétele

Választások: semmi sem dőlt el

Folytatás az 1. oldalról

Márton Árpád beszámolója szerint a múlt hét végén még úgy tűnt, hogy már csak három-négy kérdés maradt tisztázatlan a koalícióban a választási törvény módosításával kapcsolatban. A tervezet kidolgozó bizottság legutóbbi – hétfői – ülésén azonban már megjelent Emil Boc miniszterelnök is, és korábban már tisztázott kérdéseket is újra kellett tárgyalni, mert a PDL időközben változtatott az álláspontján.

Kérdésünkre Márton Árpád elmondta, elemezte és „az elképzelt formában” kivitelezhetetlennek tartja Toró T. Tibornak, az Erdélyi Magyar Néppárt megbízott elnökének azt a javaslatát, hogy a jövő évi parlamenti vá-

lasztásokon a magyar szervezetek előre meghatározott számú parlamenti mandátumért versenyezzenek egymással. A képviselő szerint a koalícióban jelenleg kialakított választási rendszer erre semmiképp nem alkalmas. „Te gyük fel, hogy a képviselőházban a 6,5 százaléknak megfelelő húsz helyet különítenek el a magyar kisebbség számára egy kompenzációs listán. Akkor Hargita és Kovászna megyében nem lesznek egyéni választókerületek, vagy ezekben a megyékben csak román pártok jelöltjei indulnak?” – sorolta ellenvetéseit az RMDSZ választási szakértője. Márton szerint ugyanez a helyzet állna fenn a listás választási rendszer esetében is. „A listás választásokon is bizonyos számú mandátumért

versengtek megyénként a jelöltek” – magyarázta.

A politikus mindazonáltal megfontolandónak tartja a Torók által javasolt elvet. Mint mondta, elképzelhető az a rendszer, hogy a népszámlálási adatok alapján számolják ki, hány mandátum jár a nemzeti kisebbségeknek, szervezeteik jelöltjei pedig egyéni kerületekben induljanak a választásokon. Az a szervezet pedig, amelyik túllépi a bejutási küszöböt, annyi mandátumot kapjon, mint amennyi az adott nemzetiség lakossági aránya szerint megilleti. „Ha a lakosság nemzetiségi megoszlását figyelembe vesszük, 300 fős képviselőház esetében 19,5 mandátum jutna a magyar kisebbségnek. Ha mondjuk a magyar szervezet túllépte a küszöböt és tíz jelöltje nyert az egyéni választókerületben, akkor megkapná a neki járó további kilenc mandátumot, s a megmaradt helyekre kezdenék el a többi pártnak járó szavazatok visszaosztását. Ha tehát a kompenzációs listáról elérhető helyek száma mondjuk száz, akkor ebből levonják a magyar szervezetnek járó 9 helyet, és a maradék 91 helyre kezdenék a visszaosztást” – magyarázta a képviselő.

Márton elmondta, ezt a javaslatát megfogalmazta a koalíciós tárgyalásokon is, ám a román partnerek „nem fogadták kitérő örömmel”. ◀

Antal bepereli a feljelentőt

Kovács Zsolt

Antal Árpád sepsiszentgyörgyi polgármester bepereli a hivatalos feljelentőként elhíresült Dan Tanasat, és akkora kártérítést igényel, amekkora összeg miatt az feljelentette az előjárót az Országos Feddhetetlenségi Ügynökségnél (ANI). A Spanyolországban élő férfi tegnap nyújtott be beadványt a feddhetetlenségi ügynökséghez, és kéri vizsgálják meg a sepsiszentgyörgyi önkormányzat és a Prod Ax kft közti szerződést, amely játszótereket épít és más középítkezési munkákat végez a városban. Dan Tanasa szerint az önkormányzat 5,1 millió lej értékű szerződést kötött azzal a céggel, amelynek tulajdonosa Zakariás Attila, a polgármester élettársának édesapja. A feljelentő azt kéri a hatóságtól, vizsgálják meg, hogy ez ügyben megállapítható-e érdekellentét. Antal Árpád polgármester lapunk érdeklődésére lezögezte: valójában örül annak, hogy az Országos Feddhetetlenségi Ügynökség előtt lehetősége lesz bebizonyítani, hogy Dan Tanasa vádjai alaptalanok. A szerződéseket még polgármesterré választása előtt vagy abban az időben kötötték, amikor még nem volt semmilyen kapcsolata a cégvezető lányával, magyarázta lapunknak Antal Árpád. ◀

December 1.

Az Úr 2011. esztendejében Romániában tizenegy, törvény biztosította munkaszüneti nap létezik: január 1-2., december 25-26., május 1., Nagyboldogasszony napja, húsvét első és második napja, pünkösd első és második napja, valamint december 1. A jövőben csatlakozik mindehhez november 30., Szent András napja, annak az apostolnak az ünnepe, akit a román ortodoxia saját patrónusának tekint. E napok közül a romániai magyarság szempontjából tíz, illetve esztendő fordultán tizeneggyel, nincs is semmi baj. Olyannyira nincs, hogy például a húsvét és a pünkösd rendszerint más és más dátuma sem zavaró, mindenki keresztényi hitének a szellemében és időpontjában üli meg.

Itt van azonban december elseje, az ország nemzeti ünnepe, amelyre az RMDSZ honatyái már a rendszerváltozás után, az alkotmányozás időszakában figyelmeztettek: Románia történetében léteznek még neves napok, talán mégsem azt az évfordulót kellene választani, amelyet homlokegyenest ellenkező módon értékelnek a románok és a magyarok. A parlamenti intés azonban pusztába kiáltott szó maradt, hiszen az azóta csillapodó román nacionalizmus éppen akkor hágtott a tetőfokára, és a gyulafehérvári emlékgyűlésén már megkapták az első durva figyelmeztetést az RMDSZ vezérszónokai, akik csupán azt mondták el, amit azóta is hasonló alkalmakkor ismételnének: a nagy egyesülésnek nevezett népgyűlés és az utána következő politikai fogadkozások olyan önrendelkezést ígértek a magyarságnak, amely azóta sem következett be.

A rákövetkező években a parlamenti díszüléseken szinte szó szerint ismétlődtek ezek a mondatok, miközben minden esztendő első decemberi napján különösképpen a székellyföldi magyar tisztségviselőket szorongatta a hamleti kétely: ott lenni, vagy nem ott lenni az ünnepségeken, koszorúzni vagy nem koszorúzni? A dilemma pedig a román államot és román kormányt képviselő magyar prefektusok, illetve megyei tanácselnökök és városi polgármesterek számára még élesebben tevődött fel.

December elsejének azonban más, maradandó visszhangjai is maradtak: a budapesti Kempinsky szállói pezsgőzést egynémely RMDSZ politikusnak, a bukaresti kocintást az MPP elnökének a számlájára írták, a tavaly pedig majdhogynem lecsúszott székelből a budapesti Nemzeti Színház igazgatója is. A sűrű „már láttam” érzések között azonban eljutottunk valamiféle meg egyezéshez is: a románok ma már elismerik, hogy március 15 annak a magyar nemzetnek az ünnepe, amelyhez a romániai magyarok is tartoznak, ez utóbbiak pedig belátják, hogy a románok nemzeti ünnepe abban az országban van, amelyhez a történelem sodorta őket.

A nem nagy létszámú, szélsőséges román csoportok kilátásba helyezett székellyföldi erőfítogatása éppen ezt a kénytelen-kelletlen elfogadott állapotot szeretné megtörni, de a médiaviszhangon kívül alighanem eredmény nélkül. A gazdasági-pénzügyi válságra ugyanis egyre kevésbé gyógyír a nacionalizmus.

EMNP: közös jelöltet Lakatos Péter helyére

Közös, pártfüggetlen jelölt indítását javasolta tegnap az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) Bihar megyei szervezete a három magyar pártnak a Lakatos Péter képviselő lemondásával megüresedett képviselői mandátumért kiírandó időközi választáson. Az Erdon.ro hírportál tájékoztatása szerint Zatykó Gyula, az EMNP regionális megbízottja tegnapi sajtótájékoztatóján elmondta: a Magyar Polgári Párt vezetőségével szóban már megegyeztek a közös jelölt indításáról, javaslatukat a napokban eljuttatják a megyei RMDSZ-hez is. Zatykó szerint az 54 százalékban magyarok lakta közteret lakosságának érdekeit egy olyan személy tudná a leghatékonyabban képviselni, aki nem kell hogy alávesse magát a pártfegyelmnek, és döntéseit mindig választóinak érdekei szerint hozhatná meg. Arra az újságírói kérdésre, hogy mennyi esélyt látnak az RMDSZ-szel való meg egyezésre, Zatykó így reagált: „ötven százalékot – mi akarjuk”.

Román lapszemle

Újra támadásba lendültek a „Singer-csalók”. A bűnbanda tagjai magukat német üzletembereknek kiadva Singer varrógép tulajdonosokat cserkésznek be. (Evenimentul zilei) ▶ Jó magaviseletéért három évvel korábban szabadulhatott a börtönből az ortodox pap, akinek „ördögüzése” egy apáca halálát okozta. (Adevărul) ▶ A válság rákényszerítheti Romániát külpolitikai prioritásainak megváltoztatására. Csorbulhat az ország szuverenitása, nőhet befolyása Brüsszelben. (România liberă)

Szenátusi csata, hatalmi győzelem

Látványos módon, mondhatni magabiztosan nyerte el az ország második emberének – a szenátus elnökének – tisztségét a demokrata liberálisok jelöltje, Vasile Blaga. Bár szociáldemokraták ellenjelöltjétől, Titus Corlăteantól mindössze hat voks választotta el, a parlamenti aritmetika pillanatig sem hagyott kétséget afelől, hogy a párharcban a demokrata liberálisok politikusa lesz a győztes.

Bogdán Tibor

► Politikai megfigyelők felfigyelték arra a körülményre, hogy Vasile Blaga azt követően szerezte meg a szenátusi elnöki tisztséget, hogy jó ideig a politikai élet peremére szorult, miután a belügyminiszter tárcáját is elveszítette, azt követően, hogy Traian Băsescu államfővel fenntartott viszonya érezhetően megromlott.

Vasile Blaga

Demokrata liberális források szerint viszont most éppen az államfő jóváhagyó bólintásának köszönhetően pályázhatta meg a funkciót. Nevesítéséről állítólag Traian Băsescu előzetesen konzultált Emil Boc miniszterelnökkel és a demokrata liberálisok néhány más vezető politikusával. A megbeszélésen éppen az érintett, Vasile Blaga nem vehetett részt. A hét eleji szavazást megelőzően a narancsvörös párt vezető köreiből már biztosan tudták, hogy Vasile Blaga pályázhatja meg a második legfontosabb állami tisztséget, főleg azt követően, az államfő közbelépésére Radu Ber-

ceanu átengedte a jelöltséget számára.

Nem véletlen, hogy a demokrata liberálisok szenátusi elnökjelöltje éppen Vasile Blaga lett. Politikai pályafutása ugyanis szorosan egybefonódik a jelenlegi államfővel. Vasile Blaga 1990-ben még a Nemzeti Megmentési Front egyszerű tagjaként kezdte, 1991-ben pedig Bihar megye prefektusa volt. Ezt követően a Nagyvárad Regionális Vámigazgatóság élén állt, 1996-ban a Demokrata Párt szenátorává választották, 2000-tól pedig négy éven át pártja alelnöki tisztségét töltötte be.

Blaga Băsescu kampányfőnöke volt a 2000. évi bukaresti főpolgármesteri választásokon, a 2004. évi államfőválasztásokon, a Băsescu függesztésére kiírt népszavazáson. De Vasile Blaga fontos tisztségeket töltött be pártján belül is, így 2005 és 2011 között a demokrata liberálisok főtitkára volt, ebben a minőségében igen nagy szava volt a politikai alakulat megyei szervezetei előtt is, amelyeket a kampányok idején, sikeresen megfigyelmeztetnie. 2008-és 2009-között a regionális fejlesztési tárcát ve-

zette. A Demokrata Liberális Párt hatalomra kerülését követően államfői tanácsosként tevékenykedett, majd a Tăriceanu-kormány belügyminiszterévé nevezték ki. Ezt a tisztséget 2009-ben, a Boc-kabinetben ismét sikerült megszereznie.

Később Traian Băsescuhoz fűződő kapcsolatai megromlottak, demokrata liberális források szerint azért, mert Elena Udrea miniszteri tisztségéből történő leváltását sürgette. Tény, hogy tavaly év végén, mindmáig nem teljesen világos okok miatt, le-

mondott belügyminiszteri tisztségéből, miután rendőrtüntető az államfői palota előtt minősíthetetlen módon skandáltak Traian Băsescu ellen. Vasile Blaga azonban óvatos: jöllehet az államfő több alkalommal is támadta őt, ő soha nem bírálta Traian Băsescut.

Narancsvörös kibékülés?

Bukaresti lapértékesítések szerint a szenátusi elnöki szék Vasile Blaga általi elnyerése Traian Băsescu jóváhagyásával történt. Az államfő ezzel akarta a békülést jelt felmutatni Blaga előtt. Ezzel magyarázható az is, hogy a hétfői döntés előtt az államfő magához kérte őt, Radu Berceanuval együtt. Utóbbit azért, hogy meggyőződjék róla: nem orrol Vasile Blaga kinevezése miatt. Hírek szerint ugyanis korábban maga

Radu Berceanu is esélyes volt az ország második emberének posztjára. A volt közlekedési tárcavezető ennek nyomán tett le arról a szándékáról, hogy maga is jelölt legyen a tisztségért. A demokrata liberális politikus látványos módon, mondhatni magabiztosan nyerte el az ország második emberének – a szenátus elnökének – tisztségét Vasile Blaga. Bár szociáldemokrata ellenjelöltjétől, Titus Corlăteantól mindössze hat voks választotta el, a parlamenti aritmetika pillanatig sem hagyott kétséget afelől, hogy a párharcban a demokrata liberálisok politikusa lesz a győztes.

Mit nyert az RMDSZ

A demokrata liberálisok elképzelése azonban aligha válhatott volna valóra kormánykoalíciós partnerük, az RMDSZ támogatása nélkül.

Igaz, Kelemen Hunor és csapata mindennek meg is kérte – és kapta – az árát: elnyerte a kormányfőtitkár tisztségét, cserében azért, hogy lemondott arról, hogy maga is jelölt állítson a szenátusi elnök posztjára.

Román politikai megfigyelők szerint a kormányfői tisztség fontosabb a szenátusi elnöki posztnál is. Utóbbi ugyanis inkább csak jelképes funkció, míg a kormányfőtitkár sakkal gyakorlatibb hatáskörökkel rendelkezik. Így hozzátartozik számos fontos központi intézmény, mint például a magas rangú tisztségviselők luxusvilláit adminisztráló Állami Protokollalap Ügykezelősége. De a protokollalap ellenőrzi a kormány tagjait, az Állami Értékpapírokat Értékesítő Hatóságot, az Országos Statisztikai Intézetet is.

Román sajtóforrások szerint az RMDSZ-nek két potenciális jelöltje van a kormányfőtitkár székére. Az egyik a tisztséget elődje, a korrupciós ügyei miatt menesztett Daniela Andreescu helyébe ideiglenes megbízással kinevezett Gáti István, a másik pedig Hunyad megye prefektusa, Dézsi Attila.

A szenátusi elnöki címről azonban a Szociáldemokrata Párt még nem tett le. A tömörülés a hét eleji voksolás eredményét megóvjá az alkotmánybíróknál, úgy ítélve meg, hogy a poszt továbbra is a tisztséget ellátó Szociáldemokrata Párt valamely politikusát – pontosabban Titus Corlăteant illeti meg. ◀

Vasile Blaga. A szenátus új elnöke nyelvet ölt a vesztes ellenzékre

Szabadulás a „népek börtönéből”

A litvániai lengyel és a lengyelországi litván kisebbség helyzetéről tájékozódott a napokban Knut Vollebaek. Tapasztalatai alapján az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) kisebbségügyi főbiztosa javaslatokat terjeszt a két ország kormánya elé.

Gy. Z.

► A litvániai lengyelek különösképpen nehezményezik a szerintük diszkriminatív új litván oktatásügyi törvényt. Ennek értelmében néhány tantárgy – köztük a földrajz és történelem – oktatása a jövőben litván nyelven fog történni, és egységesítik továbbá a litván nyelvi érettséget, vagyis a lengyel iskolák diákjainak is úgy kell vizsgáznuk majd litván nyelvből, mintha az az anyanyelvük, nem pedig tanult idegen nyelv volna. A lengyelországi litvánok viszont anyanyelvi iskoláik pénzügyi helyzete miatt aggódnak. Panaszuknak szélsőjobb oldali provokációk, helységnévtáblák lefestése miatt is.

Lengyelek és litvánok

A litvániai lengyelek szerint a litván kormány minden

javaslatukat elutasítja. Kilátásba helyezték, hogy felújítják iskolai sztrájkjukat, ha Vilnius továbbra sem hajlandó módosítani az oktatási törvényt. A litvániai lengyelek és a lengyelországi litvánok között nagyszámú különbség mutatkozik: míg a becslések szerint 250-300 ezer litvániai lengyel az ország népességének közel 7 százalékát teszi ki, addig a közös határ mentén élő lengyelországi litvánok mindössze tízegynéhány ezren vannak. „Közös érdekünk, hogy egységesüljenek az európai normák a kisebbségi jogok terén. A minta a finn rendelkezés lehetne, ahol a határozatos arány ellenére hivatalos nyelv a svéd is. Olyan egységes szabályozásra van szükség, amely nem állít mesterséges akadályokat az anyanyelvhasználat és az anyanyelvi oktatás elé. Egyetlen tabut nem lehet le-

dönteni, mégpedig a határok sérthetlenségét” – nyilatkozta konkrétan az európai orosz kisebbséggel, de általánosságban az európai kisebbségekkel kapcsolatban is Dmitrij Rogozin, az orosz duma külügyi bizottságának elnöke. A Szovjetunió szétesése, a birodalom elvesztése okozta traumát ugyanis csak növelte, hogy egy csapásra 26 millió orosz került az anyaország határain kívülre, s ezzel Európa legnagyobb kisebbségévé vált.

Enyhülés és szigor

A „népek börtönének” nevezett cári és az internationalizáló, beolvasztó szovjet rendszer formálta társadalmi tudat érthetően nem nagyon tudott mit kezdeni ezzel a helyzettel. A kérdés leginkább a térségbeli befolyás növelésének eszközeként fontos Moszkva számára.

(Jellemző példa erre, hogy a geopolitikai érdekek változásának függvényében előbb enyhült, majd szigorodott az állampolgárság megszerzésének lehetősége a kazahsztáni oroszok számára.) A sok tekintetben érezhető tanácstalanság miatt a moszkvai szakértők nagy érdeklődéssel figyelték a magyar státustörvényt, és ha a múlt terhes pszichológiai öröksége ezt nem akadályozná, e kérdésben akár egymást is erősíthetné a két ország a nemzetközi porondon.

„Moszkvában komolyan figyelték a magyar kedvezménytörvényt, és saját tapasztalataik alapján megértették az általa Európában keltett feszültségeket is” – erősíti meg Rogozin. Ennek okát a politikus a kérdés érzékeny voltán kívül elsősorban abban látja, hogy Európa több államában – így például Törökországban vagy Franciaországban – nem ismerik el nemzeti kisebbségek létezését. Először tehát ezen az akadályon kell túljutni, aztán, ha például Macedónia számára javasolják a szabad nyelvhasználatot és a helyi hatalmi szervezetekben

arányos érdekképviseletet biztosító ohridi megállapodást, akkor ezt az elvet máshol, így a Baltikumban is alkalmazni kell, ahol az orosz ajkúak aránya nem 20 százalékos, mint Macedóniában az albánoké, hanem ennek duplája. Meg kell érteni Rogozin szerint azt is, hogy vannak magyarok Romániában, Szlovákiában vagy Jugoszláviában. Jogaikat pedig éppúgy biztosítani kell, mint ahogy például a svédekét Finnországban.

Eltérő gyakorlat

A magyar-orosz együttműködés lehetőségeiről szólva Rogozin felvetette a két ország között e téren megmutatózó különbségeket. Magyarországon például már a nemzetárs fogalmának meghatározása is jóval egyszerűbb, hiszen etnikailag a határokon túliak is magyarok. Oroszországban ez bonyolultabb, hiszen nem csupán az orosz etnikumúak nevezhetők honfitársaknak – szögezte le Rogozin. A határon túli orosz kisebbség helyzete az utódállamokban eltérő. Lettországon és

Észtországban például az orosz ajkú lakosságot automatikusan megfosztották állampolgárságától, kizárták őket bizonyos foglalkozások gyakorlásából, hátrányos megkülönböztetést szenvedtek a privatizációban, a nyugdíjak megállapításakor, és drasztikusan visszaesett az orosz nyelvű oktatás szintje is.

A másik véglet a poszt-szovjet térségben Fehéroroszország és Kirgízia, ahol az orosz megőrizte második állami nyelvként élvezett státusát. E két pólus között van Moldova, ahol a közelmúltban feszültséget keltett az orosz nyelv hivatalossá tételének kérdése. Bukarest ezt nehezményezi, olyan jogokért küzdve, amelyeket Erdélyben korántsem tart ilyen fontosnak. Rogozin alságosnak tartja a tiltakozást, hiszen egyrészt nem történt más, minthogy a nagyszámú orosz kisebbség ugyanazokat a lehetőségeket kapta meg e téren, mint például a macedóniai albánok, másrészt Románia is ötmillió dollárt különített el úgymond a román nyelv, valójában a proromán ellenzék támogatására. ◀

Lap-top

A nap címe. A „bulldog” Blagát tették oda őrizni a szenátust, *Evenimentul zilei*

Magyarázat. Számunkra, bevalljuk, eléggé meglepő Vasile Blaga szenátusi elnöksége. No nem azért, mintha ő bármilyen „veszélyt” jelentene – potenciális második emberként – Traian Băsescu (hiszen legalább annyira zsarolható, mint a bugyuta Geoană, és ha zsarolható, akkor meg is van zsarolva); még csak azért sem, mintha nem tudná ellátni a feladatát, hiszen a fő kormánypart legkompetensebb, politikailag leginkább korrekt embereinek egyike; hanem éppen azért, mert adott pillanatban totál kegyvesztettnek tűnt. Ahogy Norica Nicolai liberális európai parlamenti képviselő ugyancsak az *Esz* szerint megjegyezte, Blaga megválasztása a szenátus élére a párt reformszárnyának kudarca. Tudjuk, hogy van ez: az olyan falakban, ahol csak és kizárólag a vezér diktálhat, aki az ő tekintélyét akár akaratlanul is veszélyezteti, az nyugodt nem lehet. Szerintünk Blaga sem az, de persze jól tudja, hogy meg kell húzódnia. Valamikor titokban benne láttuk a Brutust, nos, erről már szó sincs. Arról viszont nagyon is szó van, hogy a PDL-n belül ismét megerősödik a Blaga-szárny... És például Bocot egészen szépen elintézheti.

Az utolsó bástya visszaszól. A *România liberă* nem leplezett örömmel ismerteti Mircea Geonă nyilatkozatát, miszerint az ő menesztése, majd Vasile Blaga megválasztása „szégyenteljes vereség” az ellenzék számára, amely „feladta az utolsó bástyáját”. Ez így lehet, de amíg „utolsó bástyáknak” ő, Geoană volt a PSD és az ellenzék élharcosa, addig sem túlzottan reménykedhettek bármiféle győzelemben. Victor Pontának viszont igazsága van: a választók hamar elfelejtik ezt az egészet (ha ugyan nagyon törődtek vele), esetleg még helyeselhetnek is, hogy egy belső árulóval kevesebb – s majd döntenek az igazi életbevágó problémák. Várjuk a közvélemény-kutatásokat, reméljük, hogy nem vonják össze és halasztják el azokat is.

A nap áhíre. Vasile Blaga megígérte, hogy a nép és annak legjelesebb tagja akaratának megfelelően minél gyorsabban felszámolja a szenátust.

Minden napra egy mondas

„A barátság legnagyobb próbája nem az, ha a magunk hibáit tárjuk fel barátunknak, hanem, ha az övét tárjuk fel neki.”
Francois de La Rochefoucauld

Nevetőgáz

Szerencsés fickónak mondhatom magam, el is árurom, hogy miért: mindig megtalál valamely káprázatos gyöngyszem. A magyar nyelvű sajtó kibicsaklásaiból kifejezetten gazdag mondatgyűjteményem van, például ilyenek: „X. Y. idejekorán meghalt”, avagy „remélhető, hogy nem hátráltatja negatívan”, s egyéb számárságok. (Utóbbi mondat fényét emeli, hogy egy volt kormányzóvivő száját volt képes spontán mód elhagyni.)

Külön fejezetet alkotnak a különféle blódlílik (blódlíli-hatású olvasmányok); ezt a pak-samétámat most a Meteorológiai Világszervezet friss jelentésével sikerült bővítenem. Mert legnagyobb derűtségemre mit is olvasok? „A nevetőgázként ismert dinitrogén-oxidból húsz százalékkal van több most a levegőben, mint kétszázötven esztendeje.” Jó, persze, tudom, különböző filmkomédiák vissza-visszatérő poénja, hogy ez a cucc megfelelő adagolásban oxigénnel keverve eufórikus állapotot okoz – az internet például dugig tele ilyen

Gyulay Zoltán

SZELLEMI DÉZÉS

vicces (vagy annak szánt) klipekkel, pps-ekkel. Főleg a fogászatban altatógázként is alkalmazzák. Köznapi használatban ilyen hatása miatt kéjgáz névvel is illetik. Mindent pedig megkoronázza, hogy a University College London két esztendeje nyilvánosságra hozott tanulmánya – amelyet jelen eszme-futtató-som jobb adatolására, tudományos alaposságának elmélyítésére és igazolására hozok most ide – azt a megállapítást tartalmazza, hogy az emberek dinitrogén-oxid hatása alatt könnyebben befolyásolhatók, jobban szuggérálhatók. Így aztán most már mindent értek. Íme, épp most is milyen jókat és izeseket kacarászom ezen a pompás kis híren, gyöngyöző mosolyomat alig bírom visszafojtani; lám, elég csak a természetben mind sűrűbben előforduló anyag nevét is elolvasnom, és máris milyen jó kedvre derülök. Hát még ha kimegyek a házamból, megállok a kertem kellős közepén, az orromat jó magasra emelem, és jó mélyen beleszippantok a levegőbe. Mindjárt rózsaszínűbbnek látom a világot.

Tűzzel-vassal megvalósíthatják az akaratukat, mi pedig derűs képpel fogadjuk, még ha belegebedünk is.

Kétségtelen tény, hogy – szoktam saját megfogalmazású bölcsességgként mondani – az egészségre a legkárosabb az élet. Értem ezen, hogy annyi láthatatlan hatás éri az embert, amiről talán jobb is, ha nem tudunk, esetleg csak nem gondolunk rá. Látjuk-e például a rádióhullámokat, amelyeket ma már szinte beledugunk a fejünkbe, amikor hosszasan mobiltelefonálunk? (Én ugyan nem.) Szabad szemmel érzékelhető-e a levegő jódizotóp-tartalmának az emelkedése, amit egy budapesti laboratórium kéményének köszönhetett az egész Kárpát-medence? Az antibiotikummal kezelt csirkehús is csak árt az emberi szervezetnek, de ízlelőbimbók nem érzékelik. Folytassam? A stresszes világban, hogy a bennünk rejlő feszültséget, a megannyi bosszúságot elfojtsuk, szinte marokszám nyeljük a gyógyszereket, miközben mellékhatásuknál csak a betegítézőtatók riogatósa károsabb az idegrendszerre. A zöldségek, a gyümölcsök ma már annyi kemikáliát tartalmaznak, hogy jóformán ki sem mondható, miközben a biotermények ára

csak a nábobok számára megfizethető. Időnként pusztulnak a tengeri és az édesvízi halak, higanytartalmuk jóval a kritikus érték fölött, az Európai Unió pedig beéri egy gyöngye intéssel, az ideális esetben zárt rendszerben működő, csekély mennyiséget tartalmazó higanyos hőmérőket viszont be-tiltja. Brüsszel határozatai – tessék csak megfigyelni – mind gyakrabban fölérnek a kéj-, vagyis hát a nevetőgázzal. Legyen is elég ennyi, mélyebben belegondolva még a végén becsavarodunk. De csitt! Itt a megoldás! Azt – persze – még csak véletlenül sem merészelem feltételezni, hogy egyes fejlett államok illetékes hatóságai (kormányokkal és a tényleges hatalmat birtokló pénzügyi központjaikkal egyetemben) kifejezetten ellenérdekeltek a léggözt szennyező, üveg-házhatással járó gázok kibocsátásának a mértékében. Nehezen tartom magam távol a gondolattól, hogy elvégre miért is mondanának le a számukra kedvező mellékhatásokról. Így tűzzel-vassal megvalósíthatják az akaratukat, mi pedig derűs képpel fogadjuk, még ha belegebedünk is. Nem, ez nem lehet. Még a feltételezés is nevetéses. Ha-ha-ha...

Modernizáció

Horváth István

Szemérem nélkül

Olyan, földrajzilag és társadalmilag egymástól már távolabb nem is állható felső tagozatos általános iskolák, mint a South Bronx-i nyomorvedekben és Washington elegáns elővárosaiban, Arlingtonban vagy Talbot megyében találhatók, egy új fegyelmi kérdéssel kerültek szembe. Tizenhárom éves lányok térdeltek le és furulyáztak fiúkon a pár perces szünetekben a folyosókon és a lépcsőfordulóknál. Egy ilyen New York-i lány, amikor egy tanár megkérdezte, hogyan tud ilyen csinálni, mindössze annyit válaszolt: „Undorító, de ki kell elégítenem a pasimat.” Az „undorító” inkább esztétikai, semmint erkölcsi vagy higiéniai kategória volt. Kétezerben a fiúk és a lányok a fellációt nem tartották valódi szexuális cselekménynek, csak egy kis „bolondozást” jelentett. Ebben az időben az Egyesült Államok elnöke egy huszonkét éves önkéntes munkatársat használt az elnöki palotájában furulyázásra. Később eskü alatt azt vallotta, hogy soha nem folytatott „szexuális tevékenységet” vele. Az idősebb amerikaiak felháborodtak, de a felső tagozatos általános iskolások, a középiskolások és az egyetemisták nagyon is jól értették, mit mond, és csodálkoztak, miért van az egész felhajtás. Az elnök és az önkéntes csak a második alapponton volt, összejöttek. Tizenéves lányok a legkisebb zavar vagy szeméremérzet nélkül beszélnek vadidegeneknek a szexuális életükről. Egy New York-i újság kérdése az utcán: „Hogyan vesztetted el a szüzességedet?” Fiúk és lányok kapásból válaszoltak, pózoltak a fényképésznek, s elárulták a nevüket, korukat s azt, hogy hol laknak.

Tom Wolfe: *Amerikai kapcsolat*. Fordította Magyarics Tamás

Szabadságharc

A magyar ajkú közönségnek címzett tájékoztató-sokból úgy tudjuk, hogy hatalmas szabadságharcot vívtunk a globális pénzvilág, a hitelminősítők és a Világbank ellen. Egy kicsiny, szegény ország megpróbálta megőrizni a függetlenségét, mint már annyiszor a történelme folyamán. Az országot mentő harcban sebeket osztottunk, és büszkén felemelt fejvel, egyenes gerinccel masírozunk a diadal/nyomor irányába. (A nem kívánt – ízlés és pártállás szerint – törlendő.)

Azt nem tudom, az ellenfél mennyire érzékelte ennek a harcnak az elszántságát és nagyszerűségét. Vajon észrevették-e, hogy háború zajlik, vagy egyáltalán ez a Világbankkal folytatott csörte elérte-e a döntéshozók ingerküszöbét? Hogy Bukarestben vagy Budapesten történt mindez? És az a szőke nő az elnökük vagy az a magas kopasz? Én úgy képzelem, hogy az IMF keleti ügyekkel foglalkozó alirodájának helyettes főtítoknok, akinek Magyarországra kell figyelnie többek között, az utóbbi egy-másfél évben sokat túlórázott. El kell olvasnia a számára kijelölt országokról szóló híradásokat, a megszületett törvényeket, értékelnie a politikusi beszédeket, trendekre és pénzügyi mozgásokra kell figyelnie, s lelkiismeretesen összefoglalnia egy oldalban hetenként az eseményeket, folyamatokat. Ezekből az országokról készült oldalakból állít össze a főosztályvezető egy régiós összefoglalót, amelynek kivonata kerül a vezérkar valamelyik irodájába, ahol megint máshol van az érzékenység határa, s eldöntik, hogy melyik információ, elemzés, jóslat üti meg azt a fokot, amivel már a döntéshozóknak is foglalkozniuk kell.

A helyettes főtítoknoknak rengeteget főhetett a feje, amíg eligazodott a sokféle, sokszor egymásnak ellentmondó információ között. Rendszeresen túlóráznia kellett, mert az állásába kerülhet, ha nem riaszt idejében baj esetén, vagy megjósolja a pénzügyi összeomlást, ami nem következik be. A sok érthetlenség egyenes következményeként mindig a magas kockázati besorolásba helyezte az országot.

S most, hirtelen irányváltással, mintha megjött volna az eszük, bejelentik, hogy visszatérnek a tárgyalásokhoz az IMF-fel. Hátradől az irodai karosszékben, ásít egy kicsit. Normalizálódik a helyzet, úgy látszik. Pedig nem is voltak annyira haszontalanok azok a túlórák, bent lehetett tartani túlmunkára azt a hosszúcombú szőke macát a könyvelésről, aki gyorsírással lejegyezte a sokféle fejleményt és irányváltást, s jőféle, ígéretesen erotikus háttérzenéje volt az együtt túlórázásnak. Ennek most vége.

Krebsz János

De mindig van remény.

Röviden

Milliók vidékfejlesztésre

Idén decemberben ötmilliárd euróra nő az Országos Vidékfejlesztési Programban megítélt kifizetések összege, jövő év februárjában azonban már hétmilliárd eurót fognak erre a célra kiutalni – jelentette be tegnap Valeriu Tabără mezőgazdasági miniszter, hangsúlyozva, hogy az intézkedéssel 90 ezer projektet finanszíroznak majd, amellyel 150 ezer munkahelyet teremtenek. A tárcavezető szerint az állások 80 százalékát fiatalokkal, illetve nőkkel töltenék be.

Több a szabad állás

Az idei harmadik negyedében 27 700-ra emelkedett a meghirdetett szabad munkahelyek száma, amely 4400-zal több, mint a tavalyi év hasonló időszakában – derült ki az Országos Statisztikai Intézet adataiból. Az állások egyharmadát a feldolgozóiparban írták ki, de jelentős volt még az egészségügyi és szociális dolgozók, illetve a közalkalmazottak iránti kereslet. Az év első kilenc hónapjában legkevesebb munkalehetőség a hotel- és éttermi személyzet, illetve az információ és kommunikációs szakemberek számára jutott.

Kiút a hitelválságból?

Tegnap kezdődött a Business Days konferencia Bukarestben

S. M. L.

„A tőke félénk állat, és azonnal elfut, ha ráijesztenek” – fogalmazta meg az egyik előadó a tegnap Bukarestben elkezdődött Business Days gazdasági konferencia-sorozat megnyitóján. Az év legszínvonalasabbnak tekintett, kétnapos szakmai rendezvényén több mint 650 gazdasági szakember és üzletember vesz részt; a tegnapi megnyitón bank- és pénzügyi szakemberek szólaltak fel.

Mint elhangzott: a pénzügyi válság erőteljesen megrengette a gazdaság szinte valamennyi szegmensét, a nemzetközi pénzügyi politikájának eredményeként visszafogott tőkebefektetések miatt pedig hitelválság alakult ki. Az előadók arra a kérdésre keresték a választ, hogy milyen hatással volt a hitelválság az üzleti szférára, illetve hogy melyek ennek az ágazatnak jövőbeli perspektívái, lehetőségei, és miben állnak a rá leselkedő veszélyek. Amint a Pacsó László marosvásárhelyi üzletember által moderált nyitókonferencián elhangzott, a válság miatt változott a cégek és a hitelintézetek közötti kapcsolat mi-

A Business Days nyitónapjának előadásai a tőkehiány és hitelválság köré szerveződtek A szerző felvétele

nősége is, a hitelezők óvatossági politikája új helyzetbe hozta a tőkeigényes vállalatok vezetőit.

A teljesség igényével a Business Days teret ad mindazoknak, akik történelmet írnak a romániai gazdasági életben. A közel 70 meghívott előadó a bankszektor vezető alakjai, helyi és nemzetközi piacon sikeres üzletem-

berek, topmenedzserek, neves szakemberek, elismert trénerok, az országos online kereskedelem kulcsemberei és egyetemi tanárok közül kerül ki. A bank és pénzügyi szektor képviselőiben többek között jelen van Radu Ghețea, Mukul Pal, Mișu Negrițoiu, Felix Daniliuc, Florin Libocor. Továbbá Marius Ghenea, Vlad Stan,

Adrian Florea, Bogdan Comănescu, Andy Szekely is megosztja tapasztalatait a jelenlévőkkel.

A bukaresti esemény sikerességét előrevetítette az idén márciusban megrendezett temesvári és a szeptemberi brassói Business Days, amelyre szintén több mint 500 résztvevő érkezett az ország különböző pontjáról. ◀

VIP-reptér a Băneasából

ÚMSZ

► Két és félmillió euró értékben külön terminált építenek a bukaresti Băneasa repülőtérre a charter és VIP-járatok fogadására, hogy „legyen ahová leszálniuk az országba érkező befektetőknek” – jelentette be tegnap Anca Boagiu közlekedési és szállítástügyi miniszter a légikikötő felújítási munkálatainak megtekintésekor. Bár a 30 ezer utas fogadására alkalmas épületet már karácsony előtt átadják a forgalomnak, a kivitelezéssel csak jövő év februárjában készülnek el teljesen. Az új terminál emeleti részén konferenciák, üzleti bemutatók, sajtótájékoztatók rendezésére alkalmas termetek alakítanak ki, emellett pedig olyan helyiségeket, ahol az utazók kikapcsolódhatnak, pihenhetnek. A létesítmény mellett helyet kap egy külön parkoló is az érkező VIP-vendégek számára is. A miniszter sietett leszögezni: nincs okuk aggodalomra azoknak sem, akik az olcsó (úgynevezett low cost) járatoknak az Otopeni repülőtérre való költöztetése miatt elégedetlenkedtek, hisz „ennek sem lesz vidéki légiállomás jellege”, itt is civilizált utazási körülmények fogadják majd az utasokat. ◀

HIRDETÉS

HAGYD, HOGY A TÉNYEK FELFRISÍTSENEK
új magyar szó
 www.maszol.ro

Előfizetési akció – 2012

Egyet fizet,

hármát kap!

Főnyereményünk:

Kétszemélyes wellness-hétvége a szovátai Hotel Pacsirta**-ban!**

Lezárult a kkv-projekt

Hírösszefoglaló

► Tegnap tartották Nyíregyházán annak az 50 ezer euró értékű magyar-román programnak a záróünnepségét, amelyen a két ország száz kis- és közepes vállalkozása (kkv) vehetett részt. Mint arról korábban beszámoltunk, a kkv-szektor fejlesztését célzó projektet a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kereskedelmi és Iparkamarával együttműködésben a Szatmárnémeti Kereskedelmi Ipari és Agrárkamara indította el.

A 95 százalékban uniós és kormányzati támogatásból finanszírozott kezdeménye-

zés keretében tréningeket és képzéseket szerveztek a turizmus, az élelmiszeripar, a kereskedelem, az építőipar és a humánerőforrás-gazdálkodás területén tevékenykedő magyar és román vállalkozások, valamint vállalkozók számára – mondta Mécsáros Éva, a szabolcsi iparkamara PR és kommunikációs vezetője az MTI-nek.

A tréningek során a résztvevők a napi gyakorlatban közvetlenül alkalmazható ismeretekre tehettek szert. A programon neves előadók adtak tájékoztatást a témák aktuális kérdéseiről és biztosítottak lehetőséget a személyes konzultációra, a vállal-

kozások pedig szakmai találkozók keretében ismertették legértékesebb tapasztalataikat a határ túldolalán lévő partnereknek.

A magyar kamarai szervezet jelenleg forrást keres a képzés folytatására, amely iránt elsősorban az építőipar és az élelmiszeripar területén tevékenykedő vállalkozások érdeklődtek. Annak érdekében, hogy a projekt eredményeit mások is megismerhessék, a szervezők szakmai kiadványt készítenek, amelyben az 50–50 magyar, illetve román vállalkozás teljes adatbázisát közzéteszik magyar, angol és román nyelven egyaránt. ◀

Obama segítene az Uniónak

MTI

► Barack Obama amerikai elnök az Európai Unió képviselőivel tartott éves washingtoni csúcstalálkozóját követően leszögezte: az Egyesült Államok készen áll arra, hogy segítsen az eurozónának az adósságválság leküzdésében. Az elnök hétfőn a Fehér Házban fogadta Herman Van Rompuyt, az Európai Tanács elnökét, José Manuel Barrosót, az Európai Bizottság elnökét és Catherine Ashton, az EU kül- és biztonságpolitikai képviselőjét. Jay Carney fehér házi szöveg-ve-

rint a találkozón Obama többször megismételte abbe-lyi meggyőződését, hogy Európának megvannak az eszközei a pénzügyi válság kezelésére, illetve gyors és határozott cselekvésre szólított fel. A szöveg európai ügynek nevezte a pénzügyi válságot, de hangsúlyozta, hogy az kedvezőtlen hatást gyakorol az amerikai gazdaságra is. A zárt ajtók mögött folytatott megbeszélésen részt vett Hillary Clinton külügy- és Timothy Geithner pénzügyminiszter, valamint a Fehér Ház több vezető tanácsadója is. Obama korábban kijelentette, hogy

a piacok megnyugtatására Európának „kemény döntéseket” kell meghoznia, de nem fejtette ki, hogy szerint melyek lennének ezek. Washingtoni források szerint az elnök az Európai Központi Bank szerepének növelésére utalhatott. A csúcsról kiadott közös sajtóközlemény szerint az Egyesült Államok üdvözlöi az EU-nak az eurozóna pénzügyi stabilitásának biztosítására és a válság megoldása érdekében tett lépéseit, az európaiak pedig azt várják, hogy az amerikai cselekedjenek pénzügyeik középtávú stabilizációjára érdekében. ◀

Forró december elseje Csíkban

P. B.

„Nagyon hideg van Csík-szerezében, csak délután érdemes odamenni” – ezzel magyarázta az *Új Magyar Szónak* Cristian Grigoras, a Noua Dreaptă Hargita és Kovászna megyéért felelős tagozati elnöke, hogy miért változtatott a szélsőséges szervezet a december elsejére, Csík-szerezébe meghirdetett programján, és miért szervezi délután a korábban beharangozott felvonulását. Lapunk azt szeretne volna megtudni, összefügg-e a döntésük azzal, hogy holnap délután a Székely Gárda is demonstrációt tervez. A Noua Dreaptă hétfőn hozta nyilvánosságra új programját, amely szerint Csík-szereida mellett Sepsiszentgyörgyön, Kisinyovban és Rómában vonulnak fel tagjai a román nemzeti ünnepen.

Sepsiszentgyörgyön holnap 8.45-kor indul az „egyesülés menete” az ortodox templomtól, az ország különböző részéről érkező tüntetők a Mihály Vitéz téri masíroznak majd. Ez a csoport vonul át szervezeten Csík-szerezébe, ahol 14 órától az Ismeretlen Katona szobránál koszorúznak. Cristian Grigoras lapunk kérdésére nem nyilatkozott arról, hány em-

bert várnak a rendezvényekre, és kitérő választ adott azzal kapcsolatban, hogy a Brassóból induló csoport miként jut el Sepsiszentgyörgyre, majd Csík-szerezébe. „Saját személygépkocsikkal és bérelt autókkal megyünk, de erről egyelőre nem tudok részletekkel szolgálni” – nyilatkozta a Noua Dreaptă vezetője.

Antal: vége a türelemnek

Antal Árpád Sepsiszentgyörgy polgármestere provokációnak nevezte a városába tervezett felvonulást. „Eljön a pillanat, amikor vége a türelemnek” – jelentette ki. Az előjáró emlékeztetett arra, hogy két évvel ezelőtt már felvonultak a Noua Dreaptă tagjai a városban. „Ezek az akciók elsősorban a helyi románoknak ártanak, mert a magyar közösség nem felejt el egykönnyen, hogy bőrféjük szidalmazták őket” – hangsúlyozta a politikus. Arra a kérdésre, tervez-e ellenlépéseket az önkormányzat, Antal Árpád türelemre intett. „Kíváncsi lennék, hogy mit szólnának a szélsőséges felvonulók, ha több ezer magyar tömeggel találják szembe magukat, de mindegyképpen bölcsességre van szükség, mert a nyílt konfliktusok senkinek sem tesznek jót” – foglalt állást a polgármester.

Tavaly Marosvásárhelyen provokált a Noua Dreaptă, a szélsőjobbosok engedély nélkül vonultak fel

Antal Attila, Csík-szereida alpolgármestere az ÚMSZ-nek megerősítette: a helyi tüntetésre nem kért és nem kapott engedélyt a Noua Dreaptă, de a december elseji ünnepeléshez nem is kell engedélyt kérnie a szervezetnek. „Ha csak koszorúznak a szervezet tagjai, akkor ehhez nincs szükség külön engedélyre. Más kérdés, ha a köztereket használják, felvonulnak, de erről egyelőre nincs

tudomásunk” – nyilatkozta az alpolgármester. Antal Attila elmondta, az önkormányzat vezetése az internetről letöltötte a Noua Dreaptă csík-szereidai rendezvényére vonatkozó felhívását, és eljuttatta a hatóságokhoz, ezért bíznak benne, hogy a közrendet biztosítják majd az illetékesek.

A Székely Gárda kapott engedélyt

A nemzeti ünnep előtt a Székely Gárda és a Hatvan-

nég Vármegye Ifjúsági Mozgalom a Noua Dreaptă akciójával szembeni tiltakozásra szólította fel a csík-szereidaiakat. Ennek kapcsán Antal Attilától megtudtuk: egy magánszemély kért és kapott engedélyt arra, hogy december elsején délután a Székely Hadosztály megalakulására megemlékező ünnepséget szervezzen. Az alpolgármester szerint azonban az engedélyezés nem jelentti azt, hogy az önkormányzat támogatná a magyar szélsőjobboldal akcióit.

„Az önkormányzatnak nem tiszte, hogy azt mérlelje, melyik szervezet szélsőséges. Mindenki felnőtt ember, fel tudja mérni, hogy milyen következményei lehetnek a megnyilvánulásainak” – fogalmazott az előjáró.

Szöcs Csongor: becsületbeli ügy

Szöcs Csongor, a Hatvan-nég Vármegye Ifjúsági Mozgalom csík-szereidai szervezetének képviselője lapunknak cáfolta, hogy szervezett ellentüntetésre készülne, de elismerte, hogy tiltakozásra szólították fel a csík-szereidaiakat. „Mi nem a románság ellen vonulunk utcára, hanem azon sovinszta szervezet ellen, amely a Moldovai Köztársaság Romániához csatolását követeli, miközben elutasítja a magyarság Erdélyhez való jogát, és arcon kívánja köpni a székelységet a saját szülőföldjén. Becsületbeli ügy, hogy ott legyünk, a némaságot és elbűjást sürgető politikai erők pusztán a megalkuvásokat és gyávasságukat próbálják leplezni. Hívunk mindenkit december elsején a csík-szereidai utcákra, hogy megmutassuk a betolakodóknak, hogy van még székelymagyar ellenállás!” – áll a HVIM felhívásában. ◀

Ébresztőt fújtak Funeriuinak

Hírösszefoglaló

„Ébresztő, miniszter úr!” kiabálták a Szabad Tanügyi Szakszervezetek (FSLI) tagjai tegnap reggel a szaktárca előtt, ötszáz pedagógus folytatta a már hetek óta tartó sztrájkorséget. A tiltakozók béremelést követelnek, továbbá azt kéri Daniel Funeriu tanügyminisztertől, a kormány a jövő évi költségvetésben különítsen el az eddigieknél nagyobb támo-

gatást a szakág számára. A szakszervezetek azt szeretnék elérni, hogy jövőre a GDP 6 százalékát fordítsák a tanügyi támogatására, tegyék lehetővé a tanügyi alkalmazásokat, mert a befagyasztott állások miatt a pedagógusok és az iskolai szakmunkások túlerheltek. A FSLI képviselői a tegnapi, bukaresti tüntetésen azt sürgettek, hogy Daniel Funeriu „elaludta” a valódi reform lehetőségét, és nem

képviseli hatékonyan a hazai pedagógusok érdekeit, ezért a következő időszakban újabb érdekegyeztető tárgyalásokra van szükség. A tüntetők sípokkal, dobokkal vonultak a minisztérium elé, és követeléseiket versbe szedve adták elő. Ma várhatóan az Országos Tanügyi Szakszervezet (FEN) és a felsőoktatásban dolgozókat tömörítő Spuru Haret Szakszervezet tagjai is csatlakoznak a tiltakozáshoz. ◀

Pedofilsterilizáló szenátorok

ÚMSZ

Újabb hajmeresztő döntést hozott a román törvényhozás: a szenátus hallgatólagosan elfogadta azt a törvényjavaslatot, amely lehetővé teszi, hogy a visszaeső gyermekmoleesztálókat vegyi úton kasztrálhassák. A jogszabályt a PDL frakciójának tagjai kezdeményezték, és – mivel megtárgyalása kifutott a határidőből – a felsőházi procedúra szerint hallgatólagosan elfogadásra került. A tervezet szerint 2-től 7 évig terjedő büntetést szabnának ki a 15 évnél fiatalabb áldozattal szexuális kapcsolatot létesítő elkövetőre, súlyosbíttó körülmények esetén pedig a büntetési tétel 3-tól 10 évig is terjedhet. Ha bebizonyosodik, hogy az elkövető visszaeső,

akkor a hatóság elrendelheti a tettes vegyi úton történő sterilizálását is. A büntetésüket lekövetőket GPS-helymeghatározóval látnák el, hogy követhetők legyenek, és az újabb bűncselekményeket meg lehessen előzni. A jogszabály hatályba lépéséhez a képviselőháznak is meg kell vitatnia a tervezetet, mivel ebben a tárgyban az alsóház a döntéshozó testület.

A fokozott érdeklődésnek és figyelemnek köszönhetően az utóbbi hetekben több pedofilbotrány is kirobbant. Mint arról beszámoltunk, fiatalos diáklány megerősztolását gyanúsították meg a bukaresti Jean Monnet Líceum testnevelés tanárát, és gyermekkorú sérelmére elkövetett szexuális bűncselekménnyel gyanúsítják a sepsi-

szentgyörgyi Plugor Sándor Művészeti Líceum tanárát is. Utóbbi esetben az egyházme szakhatóság azt vizsgálja, hogy a tantestületből még ki tudhatott a pedagógus ügyeiről, két esetben is felmerült ugyanis, hogy törvénytelen történt. Ugyancsak pedofília miatt vizsgálják a konstancai ortodox püspök viselt dolgait, ellene egy 15 évvel korábbi bűncselekmény miatt indult eljárás. A püspökség munkatársai szerint az egyházmege több alkalmazottja előtt ismert volt a körzethez tartozó gyerekek bántalmazása.

A hivatalos statisztikák szerint Romániában jelenleg 77, pedofília miatt jogerősen elítélt személy tölti fegyházban a büntetését, de az utóbbi években egyre több visszaélésről érkezik bejelentés. ◀

Csökkentettük euró alapú jelzáloghiteleink kamatát, hogy refinanszírozási hiteleinket még kedvezőbb feltételekkel kínálhassuk!

- kamatmarzs 4,6%;
- változó hitelkamat 6,14% (EURIBOR 3M + 4,6%), éves THM 6,32%;
- nincs hitelbírálati díj, havi kezelési költség és előtörlesztési díj;
- 3 adóstárs is bevonható;
- a futamidő maximum 30 év.

*Egy 30.000 euró összegű, 30 éves futamidőre szóló, 6,14%-os (EURIBOR 3M + 4,6%, THM 6,32%) változó kamatozású hitel esetén – ahol az éves ingatlanbiztosítás becsült díja 400 lej, a választott biztosítótársaságtól függően – a teljes hitelköltség 38.496 euró, a visszafizetendő teljes összeg pedig 68.496 euró egyenlő havi részletben történő visszafizetéskor.

www.otpbank.ro
0800 88 22 88

otpbank
Megbízunk egymásban

jelzálog alapú euró személyi hitel

Röviden

Übű királyok színpadon

Péntek este nyolc órától Alfred Jerry *Übű király* című darabját mutatja be a Kolozsvári Állami Magyar Színház. A darabot Alain Timar franciaországi rendező, az avignoni Théâtre des Halles vezetője állította színpadra. Alain Timar színpadi víziója nem egyetlen Übüt mutat meg, hanem Übük sorát vonultatja fel.

Nemzetközi gitárnapok Kolozsváron

„Novum Generatio” néven szervezi meg a Harmonia Cordis Egyesület a Kolozsvári Magyar Diákszövetséggel és a Kolozsvári Egyetemi Intézettel karöltve az első nemzetközi gitárnapokat december 9-én és 10-én Kolozsváron. A koncertek célja a klasszikus zene népszerűsítése.

Franciaországban A torinói ló

Franciaországban is bemutatkozik *A torinói ló*, Tarr Béla rendező díjnyertes filmjét máától játsszák a francia mozikk, a párizsi Pompidou Központ retrospektív vetítéssel tiszteleg a magyar művész előtt. A film francia nyelvű plakátján a *Le Monde* című lapot idézve „A berlini filmfesztivál legjobb filmje” mondat is szerepel.

„Mostohagyerek” az aradi Szabadság-szobor

Nem szerepel a látogatásra javasolt értékek között a Szabadság-szobor, illetve a Szentháromság-szobor abban a turisztikai stratégiában. „Ha megszámlálhatnánk, hogy hány turista áll meg Aradon kizárólag a Szabadság-szobor miatt, akkor ez messze az első helyen szerepelne, de ennek szándékos kihagyása nyilván politikai indíttatású” – írja az esettel kapcsolatban a *Nyugati Jelen* című napilap.

Képtárlat Szárhegyen

Antal Erika

A gyergyószárhegyi, őszi képzőművészeti alkotótáborban készült munkákból nyílt kiállítás tegnap este Marosvásárhelyen. A Bernády Ház hagyományt teremtett abból, hogy az évet ezeknek az alkotásoknak a bemutatásával zárja. Ugyanakkor ízelet nyújtanak a képzőművészet kedvelőinek azon művészek munkáiból, akik alapító tagjai voltak a székelyföldi művésztelepnek és nemzetközi elismerést szereztek annak. A Bernády Ház kiállítótermeiben többek között Barabás Éva, Bardócz Lajos, Balási Csaba, Gaál András, Hunyadi László, Köllő Margit, Márton Árpád, Nagy Előd, Orth István, Petkes József, Simó Enikő, Szakács Imre munkáival találkozhatnak az érdeklődők. „A régi táborlakók közül egyébként már több mint ötvenen elhunytak, alig tudok néhány olyan művészt mozgósítani, akit kora nem gátol egy ilyen táborban való részvételben” – fogalmazott az idei tábor megnyitóján Gaál András festőművész, a szakmai találkozó szervezője.

A tárlatot Nagy Miklós Kund méltatta, rámutatva arra a kivételes helyzetre, amelyben a marosvásárhelyiek részesülhetnek már évek óta, amikor a szárhegyi tábor legfrissebb munkáit lát-

A gyergyószárhegyi alkotótáborban készült festményeket a Bernády Házban állítják ki A szerző felvétele

hatják a Bernády Házban. Nagy Miklós Kund elmondta a tegnapi megnyitón azt is, hogy ez a tárlat az úgynevezett klasszikusoké, azoké az alkotóké, akik elsősorban táboralapítók, akik már előrehaladottabb korúak, de akik még alkotóerejük teljében vannak. „Ez egyben azt is jelenti, hogy az, amit alkotnak, amit kiállítanak, a hazai magyar képzőművészetnek az élvonalába tartozik mindenféleképp” – hangsúlyozta Nagy Miklós Kund. Kiemelte a két táboralapító, Márton Árpád és Gaál András munkáit, Barabás Éva al-

kotását, aki annak idején szüleiivel közösen vett részt a táborban, most két nemzedéket is képvisel, Orth Istvánt, aki Szebenben az egyik vezető művész, valamint azokat, akik akkor, amikor Gyergyószárhegyre kezdtek járni, még itt laktak Erdélyben, de időközben Magyarországra települtek, viszont gyakran hazatérnek az ihlető forrásért: Petkes József, Bardócz Lajos. A fiatalabbak közül Simon Enikő, Köllő Margit nevét emelte ki, akik ezúttal nem textillel, hanem pasztellekkel vannak jelen a marosvásárhelyi tárlaton.

Az idei táborban részt vett Szakács Imre szentendrei képzőművész is, az Európai Művésztelepek Szövetségének alelnöke. „A Gyergyószárhegyi Művészeti és Kulturális Központ tulajdonában lévő műalkotások páratlan keresztmetszetet adják az erdélyi képzőművészetnek, ezért – noha nagyon szigorú kritériumrendszerrel kell teljesíteni – mindent megteszek annak érdekében, hogy a szárhegyi művésztelep is tagja lehessen az Európai Művésztelepek Szövetségének” – hangsúlyozta a képzőművész. ◀

Duna World lesz a Duna 2.

MTI

Megbukott a Duna 2-t művészeti csatornává alakító elképzelés, az adó a Duna World nevet veszi fel, és nemcsak Európába sugároz, hanem Amerikába és Ausztráliába is – számolt be a *Duna TV* vezérigazgatója a január 1-jétől megújuló *Duna 2* csatorna terveiről tegnap a Balatonalmádiban szervezett Korrektúra elnevezésű konferencián. Dobos Menyhért elmondta: a tájékoztató, identitást építő programokat, valamint szórakoztató tartalmakat sugárzó csatorna kialakításánál négy idősvot is figyelembe vettek: Amerika keleti és nyugati partja, Ausztrália és Európa idősvóját. Hozzátette: mindenhol fő műsoridőben láthatnak hírorát a nézők. Jónás István, a Magyar Rádió vezérigazgatója arra hívta fel a figyelmet, hogy a Duna World-höz kapcsolódóan várhatóan a jövő év elejétől a rádió is készít tengerentúli szóló tartalmakat, ez azonban Európában nem lesz fogható. A rádió készítésében a más közmédiák határon túli híryanagait is felhasználják majd. Jónás István arról is beszámolt, hogy várhatóan jövő évtől *Időutazás* címmel ismét új, 6-12 éveseknek szóló műsort sugároz majd az MR, amelynek hallgatóit már az új médián keresztül is megszólítja majd a rádió. ◀

Tovább terjeszkedik az Erdély TV

ÚMSZ

A napokban újabb hat Hargita megyei településen, Székelyszentléleken, Bogárfalván, Farkaslakán, Nyikómalomfalván, Kecseten és Kecsetkiszaludon is nézhetővé válik a helyi kábelszolgáltatók jóvoltából az egyetlen erdélyi ma-

gyar közszolgálati televízió műsora, ez megközelítőleg 800 magyar háztartást érint. Szepessy Előd, az *Erdélyi Magyar Televízió* igazgatója elmondta: a műholdas szórás révén az említett településeken elméletileg eddig is fogható volt a televízió, azonban sok helyen ma is kevesen élnek a mű-

holdas vételi lehetőséggel, így alapvetően fontos, hogy a nagy digitális kábelszolgáltatók mellett a helyi kábelszolgáltatók is kínálatukba emeljék az *ETV*-t. Hangsúlyozta: céljuk, hogy mihamarabb minden magyarlakta településen fogható legyen az *Erdélyi Magyar Televízió*. ◀

Karácsonyi gyűjtést szervez az ETV

Az *ETV* karácsonyi gyűjtést szervez a türi magyar szóróközpont megsegítésére, amiből az ottani magyar házat szeretnék felújítani és használhatóvá tenni. „A magyar nyelv bölcsőjeként képzeljük ezt a helyet, amelyben otthonra lel mindaz, ami magyar: oktatás, szórakozás, kultúra, előadások, minden, ami a közösséget szolgálhatja” – vallja Kémenes Lóránd, az alig 400 magyar lakost számláló falu katolikus plébánosa.

HIRDETÉS

ÚMSZ-előfizetési akció – 2012

Tavalyi, „Egyet fizet, kettőt kap!” akciónk sikerétől felbuzdulva úgy döntöttünk, idén „emeljük a tétet”: a teljes 2012-es évre előfizető olvasóinkat nem egy, hanem két ingyenes előfizetéssel lepjük meg!

Ha tehát 2011. december 20-ig előfizet egy teljes évre, 150 lejtért eljuttatjuk a lapot három különböző címre: az Ön címére, illetve további két, Ön által megjelölt személy címére is!*

Ezenkívül valamennyi, az Új Magyar Szót egy évre megrendelő olvasónk részt vesz az újránapi sorsoláson, ahol egy ÚMSZ-előfizetőre rámosolyoghat a szerencse: kétszemélyes wellness-hétvégét nyerhet a szlovákiai Hotel Pacsirta****-ban! Ne habozzon tovább! Fizessen elő 2012-re az Új Magyar Szóra és lepje meg két ismerősét is egész éves ingyenes ÚMSZ-előfizetésekkel!

Területi megbízottaink házhöz mennek, Önnek csak egy telefonhívásba kerül: Hargita, Kovászna, Maros, Brassó: Baricz István, 0788 488 739 vagy 0748 314 609.

Kolozsvár és környéke: Tósa András, 0788 715 481.

Nagyvárad és környéke: Béres Attila, 0788 318 353.

Amennyiben postai utalvánnyal (mandat post) szeretné elküldeni az előfizetés ellenértékét, a következőképpen töltsse ki:

Destinatar: Béres Attila, la Editura Scripta S. A.

Adresa: OP 9 CP 49, 410161 Oradea, jud. Bihor.

Ne felejtse el a saját, pontos címét feltüntetni a postai utalványon, illetve az utalvány hátoldalára, a „Loc pentru corespondență” felirat alá beírni a két kedvezményezett olvasó pontos nevét és címét. Így az illetők is egy teljes évig kézhez vehetik napilapunkat!

További információért forduljon Béres Attilához, a 0788-318 353-as telefonszámon!

Íme az első 54 előfizető névsora, akik könyvcsomagot nyertek** (a Magyar királyok és uralkodók díszdobozos kiadásait, illetve a Wass Albert sorozatot): Adorján Piroska, Brassó, Aliman Anna Mária, Focsani, Almássy László, Máramarosziget, Ambrus Dénes, Brassó, Bandi János, Hétfalu, Bardócz Lajos, Etéd, Bartalis Márta, Gyergyócsomafalva, Biró Irina, Aranyosgyéres, Cziple László, Csíkszereda, Csata Tibor, Gyergyócsomafalva, Elekes Béla Ernő, Csíkszereda, Erdős András, Székelyudvarhely, Fazakas Árpád, Székelyudvarhely, Gál Barna, Segesvár, Gidó Tibor, Ábrahámfalva, Giras Mihály, Hétfalu, Grancsa Mária, Csíkszereda, Grepály György, Csíkszereda, Hideg Anna, Gyergyószentmiklós, Ilyés Pavel, Nagybánya, Jane Domokos, Brassó, Kaba Imre, Vajdahunyad, Karda Levente, Csíkszereda, Kerekes Előd, Zetelaka, Kereső

Egyet fizet, hármát kap!

Attila, Ábrahámfalva, Keresztes Irén, Mikóújfalva, Keresztes László, Kajántó, Király Elek, Ábrahámfalva, Kuna Tibor, Csíkszereda, Lestyán Dénes, Csíkszereda, Ludescher János, Nagybánya, Magyar Tibor, Brassó, Mincsor Ernő, Gyergyószentmiklós, Mohacsek Ákos, Maroshévíz, Nagy Benedek, Csíkszereda, Németi Mária, Torda, Petres Ildikó, Székelyudvarhely, Rácz Lajos, Gyimesközéplak, Sándor Álmos, Székelyudvarhely, Sántha Imre, Csíkszereda, Simándi Ibolya, Torockó, Sólyom Ernő, Hétfalu, Sugó Kálmán, Régen, Szabó Béla, Gyergyószentmiklós, Szász Zsuzsanna, Csíkszereda, Szatmári Ferenc, Medgyes, Szócs Árpád, Etéd, Theil Roland, Szentegyháza, Úrmösi János, Brassó, Vajda György, Szatmárnémeti, Vass András, Gyergyóremete, Vitos László, Csíkszereda, Volcsuk József, Máramarosziget, Zaig Éva, Erked.

* Figyelem! Az akció csak olyan, magánszemély előfizetőinknek szól, akik közvetlenül a kiadónak vagy területi megbízottainknak fizetik ki az egyéves díjat. A postától, illetve a terjesztő cégektől ne kérje a kedvezményt.

** Eredetileg az egyéves előfizetéseket beküldő első ötven olvasónknak ígértünk ajándék könyvcsomagot, ám minthogy nem tudtuk eldönteni, hogy az utolsó napon előfizetők közül ki volt gyorsabb, végül összesen 54 olvasónkra mosolygott rá a szerencse. A nyerteseknek december második felében postázzuk a könyvcsomagot, karácsonyi ajándékként.

November 30., szerda

Az év 47. hete és 334. napja, hátravan 31 nap

Ma az **Andrásokat, Andorokat, Endréket** illeti köszöntés.

Az András a görög Andreasz névből származó férfinév. Jelentése: férfi, férfias.

Az Andor férfinév az András régi magyar alakváltozatának, az Andorjás névnek a rövidülése.

Az Endre az András férfinév magyar alakváltozata.

Évforduló

- 1782 – Az Egyesült Államok és Anglia Párizsban aláírja a békeszerződést, ezzel véget ér az amerikai függetlenségi háború.
- 1963 – Budapesten átadják az első gyalogos aluljárót az Astoriánál.
- 1990 – Hivatalosan is befejeződik a berlini fal bontása.
- 1872 – Lejátssza első hivatalos mérkőzését az an-

gol labdarúgó-válogatott Skócia ellen.

Vicc

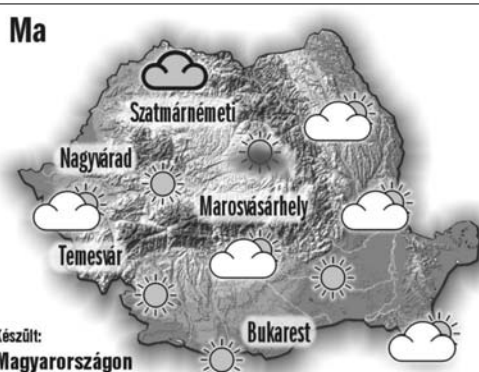
Utolsó mondat: „Halló, parancsnokság? A támadásnak vége! Egyedül én maradtam életben.”

Recept

Svájci rakott tojás

Hozzávalók: 20 dkg gomba, 5 dkg vaj, só, bors, 15 dkg sajt, 6 tojás.

Elkészítés: A felszeletelt gombát a vaj felén megpároljuk, majd sózzuk, borsozzuk. Kivajazunk egy lapos tűzálló tálat, az aljára szórjuk a reszelt sajt felét, ráütjük a tojásokat, és ráterítjük a párolt gombát. Rászórjuk a reszelt sajt másik felét, és meglocsoljuk olvasztott vajjal. Előmelegített sütőben addig sütjük, míg a tojásfehérje megdermed, de a sárgája még lágy.

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Nyugaton borult, párás időre számíthatunk. Másutt jellemzően napos időre van kilátás, de az alacsonyabban fekvő helyeken és a völgyekben tartósan párás, ködös helyek is lesznek. Gyenge lesz a szél.

A következő napok időjárása

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	napsütés időnként felhősödéssel 3°C	-2°C
Brassó	napsütés felhőkkel 4°C	-6°C
Bukarest	derült, napos idő 9°C	-4°C
Csiksereda	napsütés felhőkkel 3°C	-4°C
Kolozsvár	sok napsütés, kevés felhő 5°C	-3°C
Marosvásárhely	derült, napos idő 5°C	-3°C
Nagyvárád	borongós idő várható -2°C	-2°C
Szatmárnémeti	borongós idő várható -2°C	-2°C
Temesvár	felhős idő várható 1°C	-3°C

Sajátos jegykezelés

Horváth István

Gondolatjel

Visky István rovata

Egy tréfa mindig nagyon komoly dolog. A jó tréfa fontos dolgokat tanít meg annak, aki ért a tréfát. Mert azt sem érti ám mindenki. Aki csak a másik kárát neveti ki, az előbb-utóbb maga lesz a tréfák és nevetséges helyzetek elszennvedője. A tréfát értő ember tisztában van vele, hogy amin éppen nevet, az vele is megtör-

ténhetett volna, tehát tanul a tréfából. Aki önmagán nevetni tud még úgy is, hogy nem tette meg, de tudja, hogy akár ő is nevetségessé válhatott volna, az bölcs ember. A bölcs emberek mindig is tudtak szívből nevetni, ez bölcsességük egyik fontos része. Aki nem érti a tréfát, az önmagát nem érti, és nevetséges emberré válik.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Érdeemes volna szabadságot kivennie. Kedvesére is igencsak ráférne a kényeztetés.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Egy lépéssel az események előtt jár, így ki tudja használni a változással járó tétovaságot.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Ne harcoljon a főnökséggel a kollégák érdekében, mert közben elveszíti főnöke bizalmát.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

A mai nap különösen a magánéletében hoz szerencsét, és örülhet az emberek szeretetének is.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

Ha valóban szeretne megfelelni az elvárásoknak, akkor csak a legfontosabbakra koncentráljon.

SZÜZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Ha eddig csak laza szálak fűzték a kedveséhez, most elgondolkodik, hogy feladja függetlenségét.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Nem tesz jót a házasságának, ha az otthoni viharok elől titkos kapcsolatban keres vigasztalást.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Ma sikerül felmérnie, hogy tehetsége és felkészültsége elegendő-e a régóta lelkében dédelgetett vállalkozás elindításához.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Sem a családja, sem a barátai nem nézik jó szemmel új kapcsolatát, úgy vélik, „rangan aluli”.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

Megtörténhet, hogy az ígéretek elszállnak, és akkor sem realizálódhatnak a tervei, ha megbízható emberektől kapta az ajánlatot.

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

Ha nem is fogadja meg barátai tanácsát, érdemes továbbgondolnia a javasolt változtatásokat.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Hajlamos arra, hogy egy-egy kapcsolatot többre értékeljen, mint amennyit ér valójában.

***	AZ AN-TILLAK TENGERE	DUMAS SZEMÉLY-NEVE	VÁNDOR RUHAJÁT LEPI BE	KETTŐ RAEGI	A HOSSZÚ-SÁG JELE	DEDÓBA JAR	***	CSÁRDA VAN ILYEN	ŐSZI GYÜMÖLCS
FÖLDET LAZÍTÓ							CSODÁS A KÖZEPÉNI ÖREG KÉZ JELZŐJE		
...VERA: GYÖGY-NÖVÉNY					FOGÁHOZ ... A GÁRAST BEMETSZ				
NÉPIÜS SÜTŐ				HÜVELYES NÖVÉNY MOHAMED LÁNYA					
ROMAI 9			HÁTULRÓL VED GÖNDÖR						ÜGYESSÉG, GYAKOR-LAT
NÁDOR MIHÁLY OPERETTJE									
***	DALOS SZIVIZOM-VIZSGALAT						GURULNI KEZDI! KEMÉNY A RETEK		
...ÉS NETÖVÁBB						LOHOL HONORIS CAUSA (RÓV.)			
KEMÉNY FEM					KOSÁR-FELE EGY KÖBI!				
ŐSZI-RÓZSA-FELE									

Apróhirdetés

Budapesti galéria magas áron vásárolja XIX-XX. századi neves magyar és európai festőművészek alkotásait, különleges műtárgyakat, numizmatikai gyűjteményeket. 1077 Budapest, Wesselényi utca 9., www.karaigaleria.hu, karaigaleria@karaigaleria.hu, +36209245370, nagyváradi telefonszám: 0740-181729.

Eladó Gyergyószentmiklóson a Hóvirág utcában családi ház, 38 ár telekkel. Telefon: 0266 362 642.

Az Állatorvosok és Ápolók Szakszervezete (ÁÁSZ) támogatni szeretné a magyar nemzetiségű kollégákat is. Odafigyelünk a szakmai érdekekre, különösképpen a tagok esetében. Az ÁÁSZ független minden más szakszervezettől, akcióit teljesen független módon szervezi. Az érdekeltek további tájékoztatást kaphatnak a www.sma.vif.com honlapon.

Jókívánság

Hegyi Miklóst 94. születésnapja alkalmával köszönti szeretettel fia, Hegyi Dezső és családja

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
Bukarest, 3. kerület, Lipszani u. 29-31 sz., I. emelet.
Telefon/fax: 021/317-8847,
E-mail: office@maszol.ro

Postacím:
Redacția „Új Magyar Szó”
OP 15, CP 40, sector 5, București

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Agoston Hugó

Főmunkatársak:
Ady András, Bíró Béla, Krebsz János, Gyulay Zoltán, Sebestyén Mihály, Székedi Ferenc, Székely Ervin

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális)
Bogdán Tibor (Hátér)
Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
Turós-Jakab László (Sport)
Farkas István (Kultúra, Média)
Orosz Anna (Életmód)
Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószerkesztő:
Osváth Annamária, Toth Réka

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0788-715876 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárád), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0721-251429 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739
Keresztes Csaba – 0746-100830 (Gyergyó),
Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Logtanácsos:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), közvetlenül a szerkesztőség-nél és előfizetés-szervezőinknél. Magánterjesztők forgalmazzák.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szó-ra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

Lapunk megjelenését támogatja a

MÉDIAPARTNEREK

Szombat

2011. december 3.

DUNA TV	DUNA
9.05 A mesemondó	
9.35 Daktari (am. sor.)	
10.30 Szerelmes földrajz	
11.00 Egészség +	
11.30 Heuréka!	
Megtaláltam!	
12.00 Munka-Társ	
12.30 Határtalanul magyar	
13.02 Híradó	
13.15 Lyukasóra	
13.45 Vannak vidékek	
14.15 Felfedező úton a Robinson család	
15.15 Hogy volt?!	
16.10 Lélek Boulevard	
16.40 Veszélyben	
17.20 Advent a Hargitán - Advent Európában	
19.00 Híradó	
19.30 Pannonia 3 keréken	
20.00 Henry Fielding-David Rogers: Tom Jones (színházi felv.)	
21.20 Tízperces mesék (angol sor.)	
22.30 A mások élete (német filmdráma, 2006)	
0.50 Dunasport	
1.05 Menekülők (angol-ír thriller, 2008)	

m1	m1
7.55 Opera Café	
10.00 Delta	
10.30 Mozdulj!	
10.55 Aranymetszés	
11.50 Családom és egyéb emberfajták (am. sor.)	
12.15 Gyerekjáték a számítógép	
12.30 Most a Buday!	
13.01 Hírek	
13.05 Múlt-kor	
13.35 Zöld Tea	
14.05 HungarIQ	
14.35 Natúra	
A természet magazinja	
15.05 A zene ereje (dok. f.)	
15.50 Erdőjárók	
16.20 Valaki	
16.50 Ügynök a háznál (német akció-vígj.)	
18.35 Gasztraangyal	
19.30 SzerencseSzombat	
20.30 Híradó este	
21.00 Sport hírek	
21.15 Don Juan DeMarco (am. rom. vígj., 1995)	
22.50 Bródy Sándor: A tanítónő	
1.15 Illényi Katica és Testvérei	
2.25 Sport hírek	

m2	m2
7.55 Opera Café	
10.00 A Biblia gyermekeknek	
10.26 Mészga Aladár különös kalandjai	
10.55 Hogy volt?!	
13.01 Századfordító magyarok	
13.55 "Áldom a nyüzsgő Rómát"	
14.50 Amikor kivirágzott a fánk fánk	
15.15 Pro natura	
16.05 Angi jelenti	
16.35 Kultúrkontroll	
17.02 Anno	
17.30 mtv Hangerő	
18.20 Mozgalmak, melyek megváltoztatták a világot	
18.50 Az emlékezet...	
19.20 Mi micsoda	
19.45 Esti mese	
20.05 Szerelem a Hohenstein-kastélyban (sor.)	
21.00 Híradó este	
21.35 Ügynök a háznál (német akció-vígj.)	
23.20 Gasztraangyal	
0.10 Záróra	
1.05 Két szélhámos és egy fél (olasz vígj.)	

RTL KLUB	RTL
7.30 Top Shop	
9.20 Kölyökklub	
11.00 Winx Klub (anim. sor.)	
11.30 Asztro Show	
12.30 Házon kívül (ism.)	
13.00 Autómánia	
13.35 Jéglovagok	
14.35 Óslények kalandorai (angol kaland sor.)	
15.35 Sue Thomas - FBI (am. sor.)	
16.40 Döglött akták (am. krimisor.)	
17.35 Haláli hálaadás (amerikai vígj., 2003)	
19.30 Híradó	
20.00 Fókusz Plusz	
20.30 X-Faktor (2011) - Döntő	
Tehetségkutató show-műsor	
22.50 ValóVilág - Összefoglaló (élő) Utána: RTL-hírek	
0.15 Könyörtelen hajszja (angol-izraeli akcióf., 1990)	
2.05 Róma (angol-am. kaland sor.)	
3.10 Fókusz Plusz Magazin (ism.)	

TV2	TV 2
7.25 Tv2 matiné	
11.30 Egyik kutya, másik nem!	
12.00 Bajnokok Ligája magazin (ism.)	
12.30 Babavilág	
13.00 Tűsarok	
13.30 9 hónap	
14.00 Gyilkos számok (am. krimisor.)	
15.00 Autóguru	
15.30 Xena (am. sor.)	
16.30 Bűbájós boszorkák (am. sor.)	
17.30 13-as raktár (angol drámasor.)	
18.30 Hawaii Five-0 (am. sor.)	
19.30 Tények	
20.00 Magellán	
20.35 Szerelem a Fehér Házban (amerikai rom. vígj., 1995)	
22.45 Hudson Hawk - Egy mestertolvaj aranyat ér (amerikai akció-vígj., 1991)	
Közben: Kenósorsolás	
0.45 Fűrész II. (am.-kan. horror, 2005)	
2.30 EZO.TV	
3.30 Kalandjártat (ism.)	
3.55 Teleshop	

HÍR TV	HÍR TV
8.00 Híradó	
8.30 Soroló	
9.05 Befutó	
9.30 (ism.)	
10.05 Felfedező	
10.30 BBC Click	
11.05 Ikon (ism.)	
11.30 Ősök tere (ism.)	
12.05 Tíz perc	
12.30 Stopper (ism.)	
13.00 Déli híradó	
13.35 Hungarorama	
14.05 Panaszkönyv (ism.)	
14.30 GyógyHír	
15.05 Garázs	
15.30 Prémium (ism.)	
16.00 Híradó	
16.30 Európai híradó (ism.)	
17.05 Ázsia	
17.30 Globál (ism.)	
18.00 Híradó	
18.30 BBC Reporters (ism.)	
19.05 BBC Hard Talk (ism.)	
19.30 Célpont (ism.)	
20.00 Híradó	
20.30 Retrográd (ism.)	
21.05 Civil kaszinó (ism.)	
22.00 Híradó 21	
22.30 Riasztás (ism.)	
23.06 A birtok nem a tiéd...!	
0.05 BBC Click (ism.)	

TVR 1	TVR1
6.55 Románia himnusza	
7.00 Disney klub	
7.55 Zoom	
8.10 Az ember és az idő	
9.30 Babamágia	
10.00 Légy okos szülő!	
10.30 Lökött profeszor	
11.00 e-Fórum (ism.)	
11.30 Ahogy elő van írva	
12.00 Pro Patria	
12.30 Az évi Európám	
13.00 Városi kaland	
14.00 Hírek, időjárásjelentés	
14.30 UEFA Champions League	
15.10 Hátrányos helyzetűek gálája	
16.40 Szerelem a képernyőn túl	
17.00 TVR Internationál díjak (live)	
19.00 Népi hagyatékok	
19.45 Sport	
20.00 Hírek	
21.00 Nosztalgikus évek	
23.00 Profeszionisták	
0.10 Az anarchista felesége (német-spanyol-francia történelmi dráma, 2008)	
2.10 TVR55 (ism.)	

Vasárnap

2011. december 4.

DUNA TV	DUNA
7.45 Kolumbusz Kristóf	
8.10 Szimba, az oroszánkirály	
8.40 A mesemondó	
9.10 Daktari (sor.)	
10.00 Isten kezében	
10.30 Élő egyház	
11.00 Isten kezében	
11.30 Beavatás	
12.00 Világ-nézet	
13.02 Híradó	
13.15 Élő népzene	
13.45 Hazajáró	
14.15 Rosszcsont kalandjai (sor.)	
15.15 Csellengők	
15.45 Törvény által védve	
16.15 Utókor	
16.45 Múltidéző	
17.15 Azurexpress (magyar vígj., 1938)	
18.30 Magyar világkarrieriek	
19.00 Híradó	
19.30 Heti Hírmondó	
20.00 Őnök kérték!	
21.00 A rossz és a szép (am. f. dráma, 1952)	
23.00 Klubszoba	
23.55 Dunasport	
0.10 Porrá leszünk (krimisor.)	

m1	m1
7.00 Esély	
7.25 KorTárs	
7.55 Opera Café	
Benne: Híradó, sport hírek	
10.00 Engedjétek hozzám	
10.10 Katolikus krónika	
10.40 Útmutató	
11.05 A házasság szentség (ism.)	
11.55 A sokszínű vallás	
12.10 Metodista magazin	
12.40 Balatonfelvidéki református templomok	
13.01 Hírek	
13.05 Szellem a palackból...	
13.35 Anno	
14.05 Pecatúra	
14.35 Magyar Termék Nagydíj 2011	
15.00 Nápolyt látni és... (magyar vígj., 1972)	
16.25 Út Londonba	
16.55 Telesport	
17.25 Télianyó (vígj., 2002)	
19.05 Déltenger kincse (sor.)	
19.55 A Lényeg	
20.30 Híradó este	
21.15 Magyarország, szeretlek!	
22.30 Sziriana (am. filmdráma, 2005)	

m2	m2
7.55 Opera Café	
10.00 Mesék	
11.00 Enid Blyton kalandfilm sorozata (sor.)	
11.25 Amika (sor.)	
11.35 Az utolsó mohikán	
12.00 Sarah Jane kalandjai (sor.)	
12.30 Most a Buday!	
13.15 Vallási műsorok	
15.50 Záróra - Vissy Károly	
16.45 Csavargások Afrikában	
17.10 Az Adagio együttes koncertje	
19.25 Mi micsoda	
19.50 Esti mese	
20.05 Szerelem a Hohenstein-kastélyban (sor.)	
21.00 Híradó este	
21.35 A Lényeg	
22.05 Átok (sor.)	
22.30 Osztrigás Mici (magyar zenés vígj., 1983)	
0.05 Örökös tagság	
1.00 Nápolyt látni és... (magyar vígj., 1972)	

RTL KLUB	RTL
8.00 Kölyökklub	
11.00 Trendmánia	
11.40 Teleshop	
12.35 Törzsutas	
12.40 Kalandjártat (ism.)	
13.05 Havazin	
13.35 Forma-1 Magazin	
14.00 Robin Hood (angol kaland sor.)	
15.00 Merlin kalandjai (angol sor.)	
16.00 Míg a halál el nem választ (am. vígj. sor.)	
16.30 Eltűntnek nyilvánítva (am.-kan. akció sor.)	
Közben: 17.00 Hatoslottó-sorsolás	
17.30 Én a vízilovakkal vagyok (olasz akció-vígj., 1979)	
19.30 RTL Klub Híradó	
20.00 ValóVilág (2011) (élő) - Kiválasztás	
22.45 Véres gyémánt (am.-német akcióthriller, 2006)	
Utána: RTL-hírek	
1.35 Portré	
Riportmagazin	
2.10 Egy call girl titkos naplója (sor.)	

TV2	TV 2
7.45 Tv2 matiné	
10.30 Nagy Vagy!	
11.3 5 Abilitás	
12.05 Stahl konyhája	
12.40 Kalandjártat (ism.)	
13.10 Borkultusz	
13.40 Talpig nő	
14.10 Több mint Testőr	
14.40 Simlis Jack, a karibi szuperkém (sor.)	
15.05 ÖsszeEsküvők (am. sor.)	
16.15 Bűbájós boszorkák (am. sor.)	
17.15 Szerelem a Fehér Házban (am. rom. vígj., 1995) (ism.)	
19.30 Tények Hírműsor	
20.00 Napló	
20.35 Napló Extra	
21.05 Kung Fu Panda (am. anim. f., 2008)	
22.50 Frizbi - Hajdú Péterrel	
Közben: Kenósorsolás	
23.50 TotalCar	
0.20 Célkeresztben (am. krimisor.)	
1.15 A véres dinasztia: A Borgia-család története (sp. életr. film, 2006)	

HÍR TV	HÍR TV
8.00 Híradó	
8.30 Soroló	
9.05 (ism.)	
9.30 Európai híradó (ism.)	
10.05 Péntek 8 (ism.)	
Mondatvadászat	
11.05 Célpont (ism.)	
11.30 Napról napra	
12.05 Civil kaszinó	
13.00 Déli híradó	
13.40 Közvetlen ajánlat	
14.05 Sportré	
14.30 Ősök tere (ism.)	
15.05 Tíz perc (ism.)	
15.30 Visszajátszás	
16.00 Híradó	
16.30 Befutó London (ism.)	
17.05 Garázs (ism.)	
17.30 GyógyHír	
18.00 Híradó	
18.30 Hírvilág	
19.05 Bruttó (ism.)	
19.30 Keresztmetszet	
20.00 Híradó	
20.30 Napról napra (ism.)	
21.05 Kontraszt	
22.00 Híradó 21	
22.30 Versus	
23.05 Vétítő	
23.06 A makóiak hagyománya	
0.05 Kontraszt (ism.)	

TVR 1	TVR1
7.00 Disney Klub	
7.55 Zoom	
8.10 A hit világa (live)	
10.00 Dana kertjében - kulináris műsor	
10.35 A falu élete	
11.50 Mezőgazdasági percek	
12.00 A falu élete	
13.00 Sajtó és hatalom	
14.00 Hírek	
14.30 Mircea (román filmdráma, 1989)	
15.00 Népi hagyatékok	
16.00 TVR 55	
17.00 Dánutz S.R.L. (szórakoztató műsor) - 1-2. rész	
19.00 Jóker, Lottó 5 /40, Lottó 6/49 és Noroc	
19.45 Sport	
20.00 Hírek, időjárásjelentés	
20.00 Distractis Show (szórakoztató műsor)	
21.35 Fedőneve: Takarító (amerikai akció-vígjáték, 2007)	
23.15 100%-ban garantált	
0.15 Dánutz S.R.L. - 1-2. Rész	

Hétfő

2011. december 5.

DUNA TV	DUNA
8.30 Híradó	
8.40 MacGyver (ism.)	
9.30 Híradó	
9.35 Térkép (ism.)	
10.05 Végjáték (ism.)	
11.00 Család-barát	
12.00 Élő egyház (ism.)	
12.30 Hazajáró (ism.)	
13.02 Híradó	
13.20 Kívánságkiosz	
15.15 Heti Hírmondó (ism.)	
15.45 Csellengők (ism.)	
16.15 Klubszoba (ism.)	
17.10 Gyulafehérvártól Trianonig (dokumentumf.)	
17.50 Trianon az irodalomban	
18.15 Kisváros (sor.)	
19.00 Híradó	
19.30 Közbeszéd	
20.00 Térkép	
20.30 MacGyver (sor.)	
21.30 Erdélyi kastély (magyar filmdráma, 1940)	
23.45 Dunasport	
23.50 Sportaréna	
0.45 Ajándék a végzettől Márai Sándor írásai alapján	
1.10 Trianon legendái	

m1	m1
7.55 Ma Reggel	
10.00 Afrika gyöngyszeme (sor.)	
10.50 Édes sósvíz! (ism. f.)	
11.00 Déltenger kincse (auszt.-fr. sor.)	
11.55 Az emlékezet...	
12.30 Napirend előtt	
13.01 Híradó	
13.25 Kárpát Expressz	
13.55 Roma Magazin	
14.30 Domovina	
15.00 Társbérletben a tárgyakkal	
15.30 Budapest természeti értékei	
16.00 Angyali érintés (am. sor.)	
16.50 Különleges mentőalakulat (sor.)	
17.35 MM	
18.40 Család csak egy van (sor.)	
19.30 Maradj talpon!	
20.30 Híradó este	
21.00 Sport hírek	
21.15 Kétfény	
22.10 Hacktion (magyar sor.)	
23.00 Az Este	
23.40 Átok 2. (magyar sor.)	

m2	m2
6.55 Ma Reggel	
10.00 A Tízparancsolat ma	
10.45 Magyar rock	
11.40 Natúra	
12.05 Hídepítő történet	
12.30 Társbérletben a tárgyakkal	
13.01 Híradó délben	
13.19 Sport hírek	
13.25 Kárpát Expressz	
13.55 Napló	
14.00 Közvetítés a parlament üléséről	
17.30 Magyar első	
17.45 Szellem a palackból...	
18.10 10. Győri Űtős Fesztivál	
18.35 Família Kft. (sor.)	
19.05 Angyali érintés (am. sor.)	
19.50 Esti mese	
20.10 Különleges mentőalakulat (auszt. sor.)	
21.00 Híradó este	
21.29 Sport hírek	
21.35 McLeod lányai (sor.)	
22.25 Maradj talpon!	
23.15 24 (am. sor.)	
0.00 Caterina és a lányok (olasz sor.)	

RTL KLUB	RTL
7.10 Fókusz Plusz Magazin (ism.)	
7.40 Fókusz Reggel	
8.35 Reflektor Reggel	
8.45 Reggeli - Csak csajok	
9.25 A szerelem rabjai (arg. sor.)	
10.20 Második esély (sor.)	
11.20 Top Shop	
13.10 Asztro Show	
14.10 A szív útjai (török sor.)	
15.20 Három szökevény (am. akció-vígj., 1989)	
17.15 Az éden titkai (görög sor.)	
18.20 Sarokba szorítva (amerikai sor.)	
19.30 RTL Klub Híradó	
20.15 Fókusz	
Utána: ValóVilág Klikk	
21.20 Barátok közt (magyar sorozat)	
22.00 ValóVilág (élő)	
23.10 Showder Klub	
0.15 Minden, amit mindig is tudni akartál a Póker-ről...	
0.50 Reflektor	
1.10 Odaát (akció sor.)	

TV2	TV 2
7.00 Magellán (ism.)	
7.25 Tények Reggel	
8.00 Mokka	
10.30 Stahl konyhája (ism.)	
10.40 Babapercek	
10.50 Teleshop	
12.25 Szent Iván napja (magyar vígj., 2002)	
14.15 Eva Luna (am.-mex. sor.)	
15.15 EZO.TV	
16.20 Rex felügyelő (osztrák-német-olasz krimisor.)	
17.25 La Pola (kol. drámasorozat)	
18.20 Update Konyha	
18.25 Eva Luna (am.-mex. sor.)	
19.30 Tények	
20.20 ÖsszeEsküvők	
21.20 Jóban Rosszban (magyar sor.)	
22.00 NCIS (amerikai krimisor.)	
23.00 NCIS: Los Angeles (krimisor.)	
Közben: Kenósorsolás	
0.00 Aktív	
0.30 Esküdj! - éjszakai-show	

HÍR TV	HÍR TV
7.00 Befutó (ism.)	
7.30 Soroló (ism.)	
8.00 Híradó	
9.05 Kontraszt (ism.)	
10.05 Napról napra (ism.)	
10.30 BBC Hard Talk (ism.)	
11.00 Híradó	
11.30 Európai híradó (ism.)	
12.05 Ingatlanpiac (ism.)	
12.30 Bruttó (ism.)	
13.00 Déli híradó	
13.35 Hungarorama	
14.05 Ázsia (ism.)	
14.30 Garázs (ism.)	
15.05 Civil kaszinó (ism.)	
16.00 Híradó (ism.)	
16.30 Keresztmetszet (ism.)	
17.05 Célpont (ism.)	
Oknyomozó riportműsor	
17.30 Paletta	
18.00 Híradó	
18.30 Hírvilág (ism.)	
19.20 Stopper	
20.00 Híradó	
21.05 Rájátszás	
22.00 Híradó	
22.35 Lapzártá	
23.00 Híradó	
23.30 BBC Reporters (ism.)	
0.05 Rájátszás (ism.)	

TVR 1	TVR1
7.00 Reggeli híradó	
8.00 Románia, nap mint nap! (live)	
10.10 Lee Sun: Vihar a palotában (koreai sor.)	
11.25 Sajtó és hatalom (ism.)	
12.20 TVR 55	
12.40 A palota legendái: király (dél-koreai drámasor.)	
14.00 Hírek	
14.45 Curier TV (live)	
15.15 Teleshopping	
15.30 Magyar nyelvű műsor az egyesen	
17	

TVR 2	PRO TV	ANTENA 1	PRIMA TV	DISCOVERY	SPORT.RO	ACASA	BUKARESTI RÁDIÓ
8.30 Szentek és mester-ségek 9.00 Balkáni szokások 10.00 Young Dracula (angol vígjátéksor.) 11.10 Darabolt só (német vígjáték, 2009) 12.50 Egészségpasztilla 13.10 Puzzle - Hétféje kettesben (live) 15.10 Paolo VI (olasz életr. film, 2008) 17.00 Vésd a fejedbe 18.00 Román útlevél 18.50 A divat világa 19.00 Circo Massimo fesztivál 19.55 A divat világa 20.00 Rázushow 21.00 CSI: A helyszínelők (sor.) 21.50 Egészségpasztilla 22.00 Hírek 23.00 Gitárok ideje 0.00 Kaland Bt. (kanadai kaland sorozat) 0.55 Circo Massimo Fesztivál (ism.) 1.50 CSI: A helyszínelők (sor.) (ism.)	7.00 Pro Tv hírek, sport 10.00 Mi történik doktor úr? 10.45 Fogadás az étellel (román sorozat) 13.05 Legend (ism.) 11.30 Fogadás az étellel (román sorozat) 13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 13.05 Legend of the Seeker (amerikai akció sor.) 14.00 Érted táncok - verseny show (ism.) 19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 20.30 A Karib-tenger kalózái - A világ végén (amerikai kalandfilm, 2007) 0.15 Higgy neki, hisz zsaru (amerikai krimi, 1990) 2.30 A Karib-tenger kalózái - A világ végén (amerikai kalandfilm, 2007) (ism.)	4.45 Közvetlen hozzáférés (ism.) 7.00 Híradó, Sport 10.00 Vlad Ţepeş (román filmdráma, 1979) 13.00 Híradó, Sport (live) 14.00 Menyasszony a fiannak - reality show 16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 17.00 Menyasszony a fiannak - reality show 19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (live) 20.20 X-Faktor - verseny show 22.30 Asterix és Obelix: A Kleopátra-küldetés (francia-német vígjáték, 2002) 1.00 Félelmetes folyó (kanadai-angol filmdráma, 2005) 3.00 Híradó (ism.) 3.45 Vlad Ţepeş (román filmdráma, 1979) (ism.)	7.00 Fején a nagyvilág 7.30 Teleshopping 8.00 A csúcstalálkozó (kan. filmdráma, 2008) (ism.) 10.00 Teleshopping 10.30 Autóforum 11.00 Stílustitkok 11.30 Sport, diéta és egy sztár 12.00 Az 5 csillagos otthon 12.30 Crusoe (am.-angol-kan.-dél-af. sor.) (ism.) 15.00 Horia akadémiaja 16.30 Anyacsere - reality show 18.00 Hírek, időjárásjelentés 19.00 Sport 19.30 A cseresznye a tortán (ism.) 20.30 Aludj csak, én álmodom (amerikai vígjáték, 1995) 22.30 Crusoe (am.-dél-af. kaland sor.) 0.30 Hírek, időjárásjelentés (ism.) 1.30 A 13. harcos (am. kalandf.) (ism.)	6.30 Nagymenők négy keréken 7.00 Hogyan készült? 8.00 Autókereskedők - Land Rover Discovery 9.00 Óriás költöztetők 10.00 Para? Normális? 11.00 Állítólag... 12.00 A túlélés törvényei 13.00 Mike Brewer: Célkeresztben 14.00 Egyszemélyes hadsereg 15.00 Horgászat pusztá kézzel - Harcsázás pusztá kézzel 16.00 Gyalogszerrel az Amazonas mentén 17.00 Para? Normális? 18.00 Óriás költöztetők 19.00 Gyűjtögetők 20.00 Szén 21.00 Igaz-e? 22.00 Lehetséges lenne? 23.00 Kíváncsiság - Mennyit ér Amerika? 0.00 Cunami 2004 1.00 Hétféje a világ körül 2.00 Egyszemélyes hadsereg	9.00 Sport.ro Hírek 10.00 Sport.ro Hírek 11.00 Pontos sportidő 13.00 Sport.ro Hírek 14.00 Europa League összefoglaló 15.00 Sport.ro Hírek 15.05 Fogadás a félelemmel 16.00 Mitica ligája 18.00 Sport.ro Hírek 19.00 Mitica ligája 20.15 Ne kezdj ki 21.00 Seagal-al, showtime 22.00 Sport.ro Hírek 22.00 Wrestling SMACK 23.00 Fogadás a félelemmel 0.00 Poker Big Game	8.15 A csábítás földjén (amerikai sor.) 9.45 Együtt örökre (sor.) 12.30 A kötelék (sor.) 14.30 Clase 406 (sor.) 15.30 Amor real (mexikói sor.) 16.30 Igaz történetek 17.30 Az örökösök (amkol. sor.) 19.30 A csábítás földjén (mexikói sor.) 20.30 A szerelem győzelme (mexikói sor.) 22.00 Perro amor (amerikai sor.) 23.30 Szerelmeinkönyvek (román sor.)	8.00 Jó reggelt, Erdély! Híradás, Telefonszolgálat, Nyelvőr, Világjárók 10.05 Térőrő 14.00 Híradás, Arany-szalagtár, Alternatívzene 16.00 Híradó Ötörői tea: Meg a magnó, Súrlott grádics, A hét zeneműve, Versműsor, Gramofon
8.00 Vésd a fejedbe (ism.) 9.00 Román útlevél (vígjátéksor.) 11.00 Motomágia 12.00 Jamie 30 perces ebédje 13.10 Puzzle - Hétféje kettesben (live) 15.10 Paolo VI (olasz életr. film, 2008), 2. Rész 16.50 A divat világa 17.00 Balkáni szokások 18.00 Kaland és természet 18.30 Csavargó halász 19.00 Szélességek 19.30 Nagy lábon 20.10 Fekete Róka (amerikai-kan. kalandf., 1995) 22.00 Hírek, időjárásjelentés 23.00 AG Weinberger zenei műsora 0.00 Kaland Bt. (kanadai kaland sorozat) 0.55 A divat világa (ism.) 1.10 Fekete Róka (am.-kan. f., 1995) (ism.)	6.30 Star Wars (am. sor.) 7.00 Pro Tv hírek, sport 10.00 20 év után (talk show) 11.00 Rumlis vakáció (angol-német-amerikai családi vígjáték, 2006) 13.00 Pro Tv hírek, sport 13.05 Apropo TV - szórakoztató műsor 14.00 Legend of the Seeker (amerikai akció sorozat) 15.00 Románia hangja - szórakoztató műsor (ism.) 18.00 Románia szeretlek! - kultúrális magazin 19.00 Hétféje Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 20.30 John Rambo (amerikai-német akciófilm, 2008) 22.30 Börtönvonal Yumába (am. western, 2007) 1.00 Apropo TV - szórakoztató műsor (ism.) 2.00 John Rambo (ism.)	7.00 Híradó, Sport (live) 10.00 Asterix és Obelix: A Kleopátra-küldetés (fr.-német vígj.) (ism.) 12.00 Xena (am. sor.) 13.00 Híradó, sport (live) 13.30 X-Faktor - verseny show (ism.) 16.00 Híradó, sport, időjárásjelentés 16.30 SuperBingo Metropolitanis (verseny show) (live) 19.00 Híradó, sport, időjárásjelentés (live) 20.20 A fenébe is - szórakoztató műsor 21.45 X-Factor - Szavazás (verseny show) 23.00 Halálos kelepce (amerikai thriller, 2007) 1.15 A fenébe is - szórakoztató műsor 2.15 Híradó, sport, időjárásjelentés (ism.) 3.00 Halálos kelepce (am. thriller) (ism.)	8.00 Stílustitkok - life style magazin 9.00 Focus Monden 9.30 Ház, építés, design 10.00 Teleshopping 10.30 Fején a nagyvilág - szórakoztató műsor 11.00 Levintza bemutatja 11.30 Tanulj, álmodj, szeress! 12.30 Mondenii - szórakoztató magazin (ism.) 13.00 Idősek és nyugtalanok (ism.) 13.30 Aludj csak, én álmodom (amerikai vígjáték, 1995) (ism.) 15.30 Kötekedők krónikája (ism.) 18.00 Hírek 19.00 Sport 19.30 A cseresznye a tortán 20.30 Anyacsere - reality show 22.00 Titkos szerelmek (telenovella) 0.00 Titkos szerelmek (telenovella) 1.00 Miss vidéki lány (ism.)	6.30 Ötödik sebesség 7.00 Hogyan készült? 8.00 Autókereskedők - BMW M3 9.00 Hogyan csinálják? Denim, Borospohár, GPS, Alumínium 10.00 Újjáépítők - Camaro 11.00 Amerikai hotrodok - '63-as Corvette 12.00 Hogyan csinálják? - Turbo különkiadás 13.00 Autókereskedők 15.00 Óriás költöztetők 16.00 Kíváncsiság - Ősember 18.00 Edesvízi szörnyek - Amazonas-i dinók 19.00 Egyszemélyes hadsereg - Gyorsabb, erősebb, okosabb 20.00 A világ legfurcsább UFO-történetei 21.00 Autókereskedők 23.00 Újjáépítők - Tuningolt autó 1.00 Óriás költöztetők 2.00 A fegyverkovács 2.00 Páncéltörő	10.00 Sport.ro Hírek 10.05 Pro Motor 11.00 Pontos sportidő 13.00 Sport.ro Hírek 14.00 Ploiesti harcosok 14.30 Pontos sportidő 15.00 Sport.ro Hírek 15.05 Fogadás a félelemmel 16.00 Mitica ligája (live) 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.00 Mitica ligája (live) 20.00 A fény harcosai 21.00 Sport.ro Hírek 22.00 Mitica ligája (live) 23.00 Gigászok harca	8.15 A csábítás földjén (sor.) 9.45 Együtt örökre (sor.) 12.30 A kötelék (sor.) 14.30 Clase 406 (sor.) 15.30 Amor real (sor.) 16.30 Mesés hölgyek 17.30 Az örökösök (sor.) 19.30 A csábítás földjén (mexikói sor.) 20.30 A szerelem győzelme (sor.) 22.00 Perro amor (amerikai sor.) 0.00 Szerelmeinkönyvek (román sor.) 1.00 Clase 406 (mexikói sor.)	8.00 Magyar nyelvű regionális stúdiók középhullámú adásában 10.00 Egyházi műsor 10.00 Híradó, Ultrarövid 11.00 Híradó, Gyermekműsor 12.00 Híradás 12.05 Igéjleadás, Délkör 13.00 Híradás 13.05 Szól a nőta 14.00 Itthon, Erdélyben 15.00 Zenés üzenetek 16.00 Híradó 16.10 Zenés üzenetek 17.00 Broadway gyöngyszemei
8.00 Fraiser és a farkasok (am.-kan. sor.) 8.55 Egészségtableta 9.10 Paolo VI (olasz életr. film, 2008), 2. rész (ism.) 10.55 Vallomások (ism.) 11.50 Bazár 12.20 Nagylábon 12.50 Adrenalinica 13.15 Topping 14.00 Építészet 14.35 Együtt Európában 15.30 Teleshopping 16.00 Fraiser és a farkasok (am.-kan. sor.) 17.00 Vallomások 18.00 Hírek 18.30 Rázushow - szórakoztató műsor 19.30 Oroszlánok arénája 20.25 Biznisz óra 21.10 Késhegyen 22.00 Hírek, sport 23.00 Minden pénzt megér 23.35 Nővérek haragban (francia filmdráma, 2004) 1.10 Ma a holnapról (ism.) 1.40 Auto-mánia (ism.)	7.00 Pro Tv hírek, Könyvbemutató 10.00 Mi történik doktor úr? (ism.) 10.45 Pro Motor (ism.) 11.30 Nevezz csak! (am. vígj. sor.) 12.00 Fiala és nyugtalan (amerikai sorozat) 13.00 Pro Tv hírek, sport 14.00 Apropo TV (ism.) 15.00 Román Komédia Társaság (szórakoztató műsor) (ism.) 16.00 Fiala és nyugtalan (amerikai sorozat) 17.00 Pro Tv hírek, sport 17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor 19.00 Pro Tv hírek, sport 20.30 Állj, vagy jövök! (amerikai-német vígjáték, 1999) 22.30 Pro Tv hírek, sport 23.00 A mentalista (amerikai krimisor.) 0.00 Állj, vagy jövök! (ism.)	6.00 Híradó, Sport 8.00 Reggeli matiné - műsora (live) 9.00 Sajtószemle Mircea Badeav 10.50 Menyasszony a fiannak - reality show (ism.) 11.30 Nálam az irányítás - reality show 13.00 Híradó, Sport 14.00 Menyasszony a fiannak (ism.) 16.00 Híradó, Sport 17.00 Közvetlen hozzáférés Simona Gheorghe műsora 19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 20.20 Ballistic: Robbanásig feltöltve (amerikai-német akcióf., 2002) 22.00 Lale (török sorozat) 23.00 Híradó, Sport 23.45 Egy bűnös show - Dan Capatos műsora (live) 1.00 Ballistic: Robbanásig feltöltve (ism.)	7.30 Az öt csillagos otthon (ism.) 8.00 Családban (ism.) 9.00 Teleshopping 9.30 Szívek találkozása (sor.) 10.30 Tanulj, álmodj, szeress! (ism.) 11.30 Fintescu hidja 13.00 Kandikamera 13.30 Teleshopping 14.00 Szívek találkozása (indiai sor.) 15.00 Családban (ism.) 16.00 A cseresznye a tortán 17.00 Lököttek (sor.) 18.00 Hírek 19.00 Sport 19.30 Titkos szerelmek (telenovella) 20.30 Charlie és a csokigyár (am. családi kalandf., 2005) 22.15 Lököttek (sor.) 23.15 Mondenii (szórakoztató műsor) 23.45 Médium - A túlvilág kalandorai (angol thrillersor.) 1.00 Fintescu hidja (ism.)	7.00 Hogyan készült? 8.00 Autókereskedők 9.00 Hogyan csinálják? 10.00 Hogyan készült? 11.00 A túlélés törvényei 12.00 Amcsi motorok - Manitowoc Crane Company 13.00 Autókereskedők - MR11 Mark 14.00 Autókereskedők - Triumph Stag 15.00 Kíváncsiság - Mennyit ér Amerika? 16.00 Hogyan készült? 17.00 Gigászi építmények - A konténerszállító hajók királyard 18.00 Autókereskedők 19.00 A túlélés törvényei 20.00 Állítólag... 21.00 Hogyan készült? 22.00 Kíváncsiság - Mennyit ér Amerika? 23.00 Para? 0.00 Autókereskedők - Dodge Charger 2.00 A túlélés törvényei	10.00 Pontos sportidő 12.00 Sport.ro Hírek 13.00 Sport.ro Hírek 14.00 Prosport óra 15.00 Sport.ro Hírek 15.10 Pontos sportidő 16.00 Sport.ro Hírek 16.30 Pontos sportidő 18.00 Sport.ro Hírek 19.00 Pontos sportidő 19.05 Információk 20.00 Pontos sportidő 20.05 Red Bull X-Fighters World Tour 21.00 Sport.ro Hírek 22.00 A KO királyai 23.00 Sport.ro Hírek	8.15 A csábítás földjén (sor.) 9.45 Együtt mindörökké (sor.) 12.45 Mesés hölgyek 14.15 Clase 406 (sor.) 15.30 Amor real (sor.) 16.30 Igaz történetek 17.30 Lola (amerikai sor.) 18.30 A lángoló ég alatt (sor.) 19.30 A csábítás földjén (sor.) 20.30 A szerelem győzelme (sor.) 22.00 Éjszakai történetek 22.30 Perro amor (am. sor.) 23.30 Szerelmeinkönyvek (sor.)	8.00 Magyar nyelvű regionális stúdiók középhullámú adásában 15.00 Híradó, kommentár 15.20 Magyar zenei lexikon 15.30 Kulturális mozaik Marosvásárhelyi rádió 11.00 Hírnegyedóra, Rádió-újság 12.00 Híradás 12.10 Művelődési hírek 12.35 Kispad - sportműsor. 13.05 Zenés üzenetek. 14.00 Híradás, KultúrPresszó 15.00 Híradás, KultúrPresszó 16.00 Híradás, Sport, Rádióújság 17.00 Híradás, Figyelő 17.55 A nap hírei röviden
8.00 Fraiser és a farkasok (am.-kan. sor.) 8.55 Egészségtableta 9.10 Paolo VI (olasz életr. film, 2008), 2. rész (ism.) 10.55 Vallomások (ism.) 11.50 Bazár 12.20 Nagylábon 12.50 Adrenalinica 13.15 Topping 14.00 Építészet 14.35 Együtt Európában 15.30 Teleshopping 16.00 Fraiser és a farkasok (am.-kan. sor.) 17.00 Vallomások 18.00 Hírek 18.30 Rázushow - szórakoztató műsor 19.30 Oroszlánok arénája 20.25 Biznisz óra 21.10 Késhegyen 22.00 Hírek, sport 23.00 Minden pénzt megér 23.35 Nővérek haragban (francia filmdráma, 2004) 1.10 Ma a holnapról (ism.) 1.40 Auto-mánia (ism.)	7.00 Pro Tv hírek, Könyvbemutató 10.00 Mi történik doktor úr? (ism.) 10.45 Pro Motor (ism.) 11.30 Nevezz csak! (am. vígj. sor.) 12.00 Fiala és nyugtalan (amerikai sorozat) 13.00 Pro Tv hírek, sport 14.00 Apropo TV (ism.) 15.00 Román Komédia Társaság (szórakoztató műsor) (ism.) 16.00 Fiala és nyugtalan (amerikai sorozat) 17.00 Pro Tv hírek, sport 17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor 19.00 Pro Tv hírek, sport 20.30 Állj, vagy jövök! (amerikai-német vígjáték, 1999) 22.30 Pro Tv hírek, sport 23.00 A mentalista (amerikai krimisor.) 0.00 Állj, vagy jövök! (ism.)	6.00 Híradó, Sport 8.00 Reggeli matiné - műsora (live) 9.00 Sajtószemle Mircea Badeav 10.50 Menyasszony a fiannak - reality show (ism.) 11.30 Nálam az irányítás - reality show 13.00 Híradó, Sport 14.00 Menyasszony a fiannak (ism.) 16.00 Híradó, Sport 17.00 Közvetlen hozzáférés Simona Gheorghe műsora 19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 20.20 Ballistic: Robbanásig feltöltve (amerikai-német akcióf., 2002) 22.00 Lale (török sorozat) 23.00 Híradó, Sport 23.45 Egy bűnös show - Dan Capatos műsora (live) 1.00 Ballistic: Robbanásig feltöltve (ism.)	7.30 Az öt csillagos otthon (ism.) 8.00 Családban (ism.) 9.00 Teleshopping 9.30 Szívek találkozása (sor.) 10.30 Tanulj, álmodj, szeress! (ism.) 11.30 Fintescu hidja 13.00 Kandikamera 13.30 Teleshopping 14.00 Szívek találkozása (indiai sor.) 15.00 Családban (ism.) 16.00 A cseresznye a tortán 17.00 Lököttek (sor.) 18.00 Hírek 19.00 Sport 19.30 Titkos szerelmek (telenovella) 20.30 Charlie és a csokigyár (am. családi kalandf., 2005) 22.15 Lököttek (sor.) 23.15 Mondenii (szórakoztató műsor) 23.45 Médium - A túlvilág kalandorai (angol thrillersor.) 1.00 Fintescu hidja (ism.)	7.00 Hogyan készült? 8.00 Autókereskedők 9.00 Hogyan csinálják? 10.00 Hogyan készült? 11.00 A túlélés törvényei 12.00 Amcsi motorok - Manitowoc Crane Company 13.00 Autókereskedők - MR11 Mark 14.00 Autókereskedők - Triumph Stag 15.00 Kíváncsiság - Mennyit ér Amerika? 16.00 Hogyan készült? 17.00 Gigászi építmények - A konténerszállító hajók királyard 18.00 Autókereskedők 19.00 A túlélés törvényei 20.00 Állítólag... 21.00 Hogyan készült? 22.00 Kíváncsiság - Mennyit ér Amerika? 23.00 Para? 0.00 Autókereskedők - Dodge Charger 2.00 A túlélés törvényei	10.00 Pontos sportidő 12.00 Sport.ro Hírek 13.00 Sport.ro Hírek 14.00 Prosport óra 15.00 Sport.ro Hírek 15.10 Pontos sportidő 16.00 Sport.ro Hírek 16.30 Pontos sportidő 18.00 Sport.ro Hírek 19.00 Pontos sportidő 19.05 Információk 20.00 Pontos sportidő 20.05 Red Bull X-Fighters World Tour 21.00 Sport.ro Hírek 22.00 A KO királyai 23.00 Sport.ro Hírek	8.15 A csábítás földjén (sor.) 9.45 Együtt mindörökké (sor.) 12.45 Mesés hölgyek 14.15 Clase 406 (sor.) 15.30 Amor real (sor.) 16.30 Igaz történetek 17.30 Lola (amerikai sor.) 18.30 A lángoló ég alatt (sor.) 19.30 A csábítás földjén (sor.) 20.30 A szerelem győzelme (sor.) 22.00 Éjszakai történetek 22.30 Perro amor (am. sor.) 23.30 Szerelmeinkönyvek (sor.)	8.00 Magyar nyelvű regionális stúdiók középhullámú adásában 15.00 Híradó, kommentár 15.20 Magyar zenei lexikon 15.30 Kulturális mozaik Marosvásárhelyi rádió 11.00 Hírnegyedóra, Rádió-újság 12.00 Híradás 12.10 Művelődési hírek 12.35 Kispad - sportműsor. 13.05 Zenés üzenetek. 14.00 Híradás, KultúrPresszó 15.00 Híradás, KultúrPresszó 16.00 Híradás, Sport, Rádióújság 17.00 Híradás, Figyelő 17.55 A nap hírei röviden

TVR 2	PRO TV	ANTENA 1	PRIMA TV	DISCOVERY	SPORT.RO	ACASA	BUKARESTI RÁDIÓ
8.00 Vésd a fejedbe (ism.) 9.00 Román útlevél (vígjátéksor.) 11.00 Motomágia 12.00 Jamie 30 perces ebédje 13.10 Puzzle - Hétféje kettesben (live) 15.10 Paolo VI (olasz életr. film, 2008), 2. Rész 16.50 A divat világa 17.00 Balkáni szokások 18.00 Kaland és természet 18.30 Csavargó halász 19.00 Szélességek 19.30 Nagy lábon 20.10 Fekete Róka (amerikai-kan. kalandf., 1995) 22.00 Hírek, időjárásjelentés 23.00 AG Weinberger zenei műsora 0.00 Kaland Bt. (kanadai kaland sorozat) 0.55 A divat világa (ism.) 1.10 Fekete Róka (am.-kan. f., 1995) (ism.)	6.30 Star Wars (am. sor.) 7.00 Pro Tv hírek, sport 10.00 20 év után (talk show) 11.00 Rumlis vakáció (angol-német-amerikai családi vígjáték, 2006) 13.00 Pro Tv hírek, sport 13.05 Apropo TV - szórakoz						

Liga-1: szétfűtyült forduló

Labdarúgás

Turós-Jakab László

▶ A labdarúgó-Liga-1-vég-eredményeket befolyásoló játékevető tévedések miatt emlékeztető 15. forduló hétfőn este egy sima hazai és egy totógyilkos vendégsikerrel zárult.

Marosvásárhelyen a Maurizio Trombetta irányításával alaposan feljavult MFC gond nélkül legyőzte az újonc Concordia Chiajnát, igaz, a 3-0-s sikerhez bírói baki is kellett. Adrian Cojocarú egyesek szerint egy, mások szerint két, légből kapott büntetőt ítélte a házigazdának. Ilyés és Buş nem hibázott. Florin Dan szünet utáni gólja ugyan már akcióból született, de az már sosem derül ki, hogy miként alakultak volna a dolgok a két fantomtizenegyes nélkül.

Teodor Crăciunescu a medgyesi mérkőzésen hibázott, miután nagyon könnyen mutatott a tizenegyespontra Markovic és a ploiești-i Oprița labdáért folytatott harcát követően. A „sértett fél” könyörtelenül bevágta a 60. percben és a vendég Petrol végül ezzel a góllal vitte el a három pontot a Gaz Metan otthonából.

A CFR 1907-től kölcsönzött Paul Batin remekül érzi magát a Târgu Jiu-i „pandúroknál” Fotó: archív

Adrian Deaconu a Steaua-Brassó (eredmény 1-0), Radu Petrescu pedig a Szeben-CFR 1907- (0-1) mérkőzésen hibázott döntően, s már egyre többen vallják: Ion Crăciunescu CCA-elnöksége alatt nemhogy javult volna, lényegesen romlott a játékevetések minősége.

A 15. fordulóban négy hazai és három vendégsiker született, de nagyon kevés-

szer zördültek a hálók, mindössze 13 alkalommal. A csapatok fele gólképtelen maradt, a látogatók mindössze négyszer találtak be, viszont ezzel kerekén tíz pontot gyűjtöttek a lehető 12-ből. Három játékost állítottak ki, s a 39 sárga lapból 22-t a vendégs csapatok játékosai kaptak.

A góllövőlistát továbbra is Marius Niculae (Dinamo)

vezeti, aki 12 találatnál tart. Wesley (Vaslui) 11, Dănculescu (Dinamo) 8, Welton (CFR 1907) és Oprița (Petrol) pedig 7-7 alkalommal volt eredményes.

Idén még három forduló bonyolítanak le, ideértve a visszavágók első menetét is. A 16. forduló pénteki nyitó-mérkőzését Kolozsvárott vívja a CFR 1907 és a sereghajtó CS Mioveni, 20.30-tól a

A táblázaton						
1. Dinamo	15	11	3	1	30-7	36
2. CFR 1907	15	10	2	3	32-13	32
3. Rapid	15	9	4	2	25-13	31
4. Kv. U	15	7	5	3	22-15	26
5. Pandurii	15	7	4	4	23-15	25
6. Steaua	15	7	4	4	18-12	25
7. Oțelul	15	7	4	4	14-13	25
8. Vaslui	15	7	3	5	24-14	24
9. Astra	15	6	6	3	17-14	24
10. Ceahlăul	15	5	5	5	13-18	20
11. Petrolul	15	4	4	7	14-18	16
12. Gaz Metan	15	5	1	9	22-29	16
13. Brassó	15	4	3	8	15-16	15
14. Vásárhely	15	3	6	6	16-23	14
15. Szeben	15	3	4	8	10-20	13
16. Sportul	15	2	6	7	14-26	12
17. Chiajna	15	2	3	10	8-25	9
18. Mioveni	15	2	2	11	9-35	8

Digi Sport sugároz élőben. A további műsor: szombaton: Nagyszebeni Voința-Kolozsvári U (13 óra, Digi Sport), Brassói FC-Astra Ploiești (15 óra, Dolce Sport), Petrolul Ploiești-Pandurii Târgu Jiu (17 óra, Digi Sport); vasárnap: Ceahlăul Piatra Neamț-Marosvásárhelyi MFC (14 óra, Digi Sport), Concordia Chiajna-Medgyesi Gaz Metan (16 óra, GSP Tv), FC Vaslui-Galaci Oțelul (18 óra, Digi Sport), Rapid-Sportul Studențesc (20.30 óra, Digi Sport); hétfőn: Dinamo-Steaua (20.30 óra, Digi Sport). ◀

Röviden

Sekulovic Vásárhelyen

Azonnali hatállyal szerződést bontott a magyar élvonalbeli Pécsi VSK-val Srečko Sekulovic, aki két idénye kötelezte el magát a marosvásárhelyi férfi kosárlabdacsapathoz. A BC Mureș vezetőtanácsának tegnapi közleménye szerint a szerb szakember már pénteken bemutatkozhat új együttese nagyszebeni kiszállásán.

Erősít az U

Ovidiu Hoban (Medgyesi Gaz Metan) és Liviu Antal (Galaci Oțelul) a labdarúgó-Liga-1 2012-13-as idényével kezdődően Kolozsváron, az Universitatea színeiben folytathatja pályafutását. Florian Walter, a csapat mecénása Mihai Răduț (Steaua), Cosmin Moti (Dinamo) és Dickson Nwakaeme (KuPS, finn) aláírására is számít.

Räikkönen a Renault-nál

Két szezonra szóló szerződéssel tér vissza a Száguldó Cirkuszba Kimi Räikkönen: a finn Forma-1-es pilóta a Renault-hoz kötelezte el magát. Räikkönen a 2009-es idény végén hagyta ott a Ferrarit és az észak-amerikai Nascarban folytatta pályafutását.

EL-karaván, célegyenesben

Labdarúgás

ÚMSZ

▶ Ma este, a labdarúgó-Európa Liga csoportkörének ötödik, azaz utolsó előtti fordulójában a hárompontos Rapid a Hapoel Tel Aviv eddig egyetlen pontot szerzett együttesét fogadja számára immár tét nélküli mérkőzésen. A magyar Szabó Zsolt sípszavánál továbbjutásban egyik küzdőfél sem reménykedhet, így legfeljebb a C betűjelű kvartett harmadik helyének a megszerzése lehet a tét. A 22.05 órakor kezdődő mérkőzésről a Pro Tv számol be élőben.

A két továbbjutó, a lengyel Legia és a PSV Eindhoven Varsóban csap össze, s a hollandoknak egy pont is elég ahhoz, hogy az első helyről jussanak a legjobb 32 közé.

További mai mérkőzések: **A csoport:** Rubin Kazany (orosz)-Shamrock Rovers (ír) és Tottenham Hotspur

(angol)-PAOK Szaloniki (görög). **B csoport:** Standard Liege (belga)-Hannover 96 (német) és Vorskla Poltava (ukrán)-FC København (dán). **G csoport:** Malmö (svéd)-AZ Alkmaar (holland) és Metaliszt Harkiv (ukrán)-Bécsi Austria (osztárak). **H csoport:** NK Maribor (szlovén)-FC Bruges (belga) és Sporting Braga (portugál)-Birmingham City (angol). **I csoport:** Stade Rennes (francia)-Udinese (olasz) és Celtic Glasgow (skót)-Atlético Madrid (spanyol).

Holnap a Steaua és a Vaslui lép pályára, előbbi idegenben, utóbbi pedig hazai közönsége előtt.

Gelsenkirchenben a J csoportot 8 ponttal vezető Schalke 04 az öt ponttal harmadik Steauát fogadja, a kolozsvári 0-0 visszavágóján. A német alakulat egy győzelemmel már biztos továbbjutó, a bucarestieknek pedig legalább egy pont kell ahhoz, hogy

életben tartsák reményeiket. A 20 órakor kezdődő mérkőzésen a spanyol Antonio Mateu Lahoz fújja a sípot, Gelsenkirchenből is a Pro TV sugároz élőben. A kvartett másik mérkőzésén a kétpontos ciprusi AEK Larnaca az utolsó esélyt ragadná meg hazai pályán a hatpontos Maccabi Haifa legyőzésével.

A D csoportban 9 ponttal vezető Sporting Lisszabon az elsőszéret fogadja a nyeretlen sereghajtó FC Zürichet, Vaslui viszont óriási csatát ígér a két ötpontos, a helyi FC és a Lazio összecsapása. A moldovaiak bizonyítanak, hogy a római 2-2 nem volt véletlen, de csöppet sem lesz könnyű dolguk az olasz pontvadászatban harmadik, bajnoki álmokat dédelgető csapattal szemben. A 22.05 órakor kezdődő vaslui mérkőzésről is a Pro Tv számol be élőben, sípmester a szerb Milorad Mazics.

További holnapi mérkőzések: **E csoport:** Stoke City (angol)-Kijevi Dinamo (ukrán) és Maccabi Tel-Aviv (izraeli)-Besiktas (török). **F csoport:** Athletic Bilbao (spanyol)-Pozsonyi Slovan (szlovák) és Salzburg (osztárak)-Paris Saint-Germain (francia). **K csoport:** Odense (dán)-Krakkói Wisla (lengyel) és Twente Enschede (holland)-Fulham (angol). **L csoport:** Moszkvai Lokomotiv (orosz)-Sturm Graz (osztárak) és Athéni AEK (görög)-RSC Anderlecht (belga). ◀

Kezdődik a vébé Brazíliában

Kézilabda

T. J. L.

▶ Szombaton kezdődik és december 18-án ér véget Brazíliában a 20. női kézilabda-világ bajnokság küzdelemsorozata. Európát 12, Ázsiát és az Amerikákat 4-4, Afrikát 3, Óceániát pedig egy válogatott képviseli, a 24 együttes a jövő évi, londoni olimpiai játékokra szeretne kijutni, de ez csak a győztesnek sikerül biztosan – további hat csapat (vagy ha az Európa-bajnok Norvégia nyer, akkor hét) osztályozón vesz részt majd meg az ötkarikás részvételért.

Az 1965-ben vb-aranyérmes, s tovább négy-négy ezüst-, illetve bronzérmes szerzett Magyarország ezúttal nem lesz ott a női kézilabda rangos seregszemléjén, Görbiczék számításait a németek húzták keresztül.

Románia azonban nem hiányzik és a Sao Paoló-i C csoport tagjaként Franciaország, Brazília, Tunézia, Kuba és Japán ellen igyekszik megszerezni a négy továbbjutó hely egyikét. A szakemberek román-francia párharcot várnak a csoportelsőségért, de nem tartják lebecsülendőnek a brazilok, sőt a japánok játékerőjét sem. A 2009-ben, Kínában megrendezett világ bajnokságot a nyolcadik helyen zárt trikolórok legalább egy helyet javítanának legutóbbi eredményükön, ami olimpi-

Valentina Ardean-Elisei

ai részvétellel kecsegtetne. Radu Voina szövetségi kapitány erős kerettel, tapasztalt játékosokkal vág neki a braziliai megmérettetésnek, és reméli, hogy olyan alapemberek, mint a babát városi Ionela Stanca és Paula Ungureanu, vagy a sérült Cristina Neagu és Patriciu Vizitiu nélkül is sikerül célt érni. A román színeket Talida Tolnai, Tereza Păslaru és Denisa Dedu hálóőrök, valamint Valentina Ardean-Elisei, Iulia Cărea, Oana Manea, Florina Chintoiu, Carmen Cartaș, Carmen Amariei, Adina Fiera, Eliza Bucești, Mihaela Tivadar, Aurelia Brădeanu, Amelia Busuioceanu, Cristina Vărzaru, Adriana Nechita,

Ramona Farcău és Oana Chirilă mezonjátékosok képviselik Brazíliában.

A román csapat december 3-án Tunéziával (19 óra), 5-én Kubával (19 óra), 6-án Japánnal (21.15 óra), 8-án Brazíliával (23.45 óra), 9-én pedig Franciaországgal (21.15 óra) találkozik, mindannyiszor a Dolce Sport sugározza élőben.

Az A csoportban Norvégia, Montenegro, Angola, Németország, Kína és Izland, a B-ben Oroszország, Kazahsztán, Hollandia, Dél-Korea, Spanyolország és Ausztrália, a D-ben pedig Svédország, Dánia, Horvátország, Argentína, Elefántcsontpart és Uruguay vív körmérkőzést a négy-négy továbbjutó helyért.

Két évvel ezelőtt, Kínában, Oroszország, Franciaország, Norvégia volt a dobogósok sorrendje. Jövelőjünkkel, a Szovjetunióval együtt az oroszok hét világbajnoki címmel büszkélkednek, az NDK hárommal, Csehszlovákia, Románia (1962), Magyarország (1965), Jugoszlávia, Németország, Dél-Korea, Dánia, Norvégia és Franciaország pedig egyformán egyvel. Ké lesz a huszadik korona? A fogadási irodák orosz sikerért fizetnek a legkevesebbet (2,4-es szorzó), s egy nagyon valószínűtlen japánért a legtöbbet (1001!). A románokénál (10) jobb oddsa csak a norvégoknak (3,75), a montenegróiaknak (7) és a franciáknak (9) van. ◀

A Steaua ezúttal is Cristian Tănăsescót várja a csodát

A vadászat kultúrája

Antal István szatmári mérnök úgy véli, műveltségünk része a falkászat és a lovas foglalatosság

Gondolták volna, hogy a falkavadászat nem öncélú úri hóbort, és nem is csak az állat- és természetbarátok sportja, hanem a kulturált szórakozás, az udvariasság, a segítőkészség, az önfelegyelem és a tartalmas társasági élet magasiskolája? Erről próbál meggyőzni bennünket beszélgetőpartnerünk, Antal István szatmári állattenyésztő mérnök, az állami méneselek országos vezérigazgatója, a Romániai Falkavadász Egylet alapító elnöke. Szavainak olvastán arról is képet kapunk, hogy milyen a hazai lovassport és lótenyésztés mai helyzete.

Sike Lajos

► A napokban sokan figyeltük, legtöbbször a képernyőn, a Szatmárnémeti közelében megtartott nemzetközi falkavadászatot. Lenyűgöző volt a kopók szilaj nyargalása, a lovak kecses futása, nem beszélve a jellegzetesen öltözött lovasok vagy, ahogy szaknyelven mondják, a falkások elegáns, fegyelmezett tartásáról. A vadászok harsonnája még vonzóbbá tette a látványt. De már elnézést: nemhogy nyulat, rókát, őzet, de még egy aprócska vadat sem láttunk sehol! S csodák csodája, a kopók mégis úgy rohantak, mint ha a legpompásabb őzbakot kellene elfogniuk. Aztán a végén láttuk, hogy vadászszendvélyüket pacallal kellett kielégíteniük!

– Már jó ideje ez a mód! Manapság a természetvédelem, aminek mi nem is csak hívei, de némi nagyképűséggel mondva: papjai is vagyunk, még a legkedvesebb játék és szórakozás kedvéért sem engedheti meg a vadak irtását. Ezért rendszerint olyan területet választunk, ahol ritka a vad és nem tehetünk benne kárt. A városközeli részek, mint esetünkben a kakszentmártoni Szamos-lanka is, ilyen területek. Persze, felvetődik a kérdés: ha nincs vad, akkor miért futnak a kutyák, miért csaholnak és tesznek úgy, mint ha volna? Kitalálták, hogy az ánizsolaj illata éppen olyan jól bolondítja a kopókat, mint a vad nyoma és szaga. A futtatás előtt egy lovas bejárja a terepet, és végigcsepegteti az olajjal a nyomvonalat, a célnál pedig kihelyez egy jó nagy adag pacalt a négy lábú hajtóknak, hadd lakmározzanak. Az illúzió csaknem tökéletes, akárcsak a lovas vadászoknak, azaz a falkásoknak, akik a végén a finom vadpe-

csenye helyett rendszerint izletes bográcsost kapnak! Mint most is.

► Azt tudjuk, hogy angliai utazásai és ottani tapasztalatai nyomán a történelmi Magyarországon Széchenyi István honosította meg a falkavadászatot, a 19. század elején. Am arra vannak-e adatok, hogy Erdélyben ki és hol rendezett először ilyesmit?

– Ugyan ki más, ha nem Széchenyi nagy erdélyi barátja, báró Wesselényi Miklós? Az évet is tudjuk: 1838-ban zsi-bói birtokán. A báró naplójából az is kiderül, hogy az erdélyi kopók nem igazán voltak alkalmasak a falkavadászatra, nehéz volt őket célirányosan falkában tartani, ezért később Béla fia Angliából hozott megfelelő fajtát. Azt is tudjuk, hogy a példa ragadós volt, és más erdélyi nagybirtokosok, köztük a Bánffyok és a Telekiek szintén tartottak erre a célra kopófalkákat. Aztán szeptembertől decemberig szinte minden hétfőn rendeztek falkavadászatokat, amelyek kiváló alkalmat kínáltak a felső osztály tagjainak találkozására, a tenyészlovak felváltására, a lószertet bizonyítására, a fiatal huszártisztek bemutatkozására, az előkelő lányokkal való ismerkedésre és még annyi másra. Mindez jól meghatározott szabályok között, megszabott öltözetben, kötelező viselkedési normák mellett. Tehát igen kulturáltan, ezért is nevezhetjük ezt az egészet kultúrának egy részének. A falkavadászat nagy társasági esemény volt, amely rendszerint fényes bállal zárult.

► Akkor megengedhették, de most? Vagy a kakszentmártoni vadászatot is fényes bál követte?

– Még szép! A Poesis vendéglőben tartottuk, s túlzás

nélkül mondhatom, hogy utoljára csak a múlt század negyvenes éveiben volt ilyen bál Szatmárnémetiben. A férfiak frakkban vagy lovasruhában, a hölgyek pedig a 19. században divatos nagyesztélyiben jelentek meg, a zene is az alkalomhoz illő volt. Szóval megadtuk a módját. S hadd mondjam el, a résztvevők többsége nem tartozott az úgynevezett elit kategóriába, legalábbis a szó hagyományos értelmében. Tisztes polgárok, értelmiségiek, vállalkozók, orvosok, mérnökök, agrárszakemberek voltak, akiket elsősorban a lószertet, a természet iránti alázat és a közösségformáló hagyományok ápolásának szükségessége hozott össze.

► Ha nem tévedek, egyelőre megalakulása óta ez volt a harmadik szatmári falkavadászat. A nem mindennapos látványnak, s persze, a jó szervezésnek köszönhetően a siker minden várakozást felülmúlt, amint ez a média reakciójából is kitűnik. Igaz-e, hogy az ilyen rendezvények mostanában a nyugati országokban is egyre népszerűbbek?

– Nem is csak ott. Én például Odesszában szerettem bele halálisan. Jó pár éve már ennek, akkor még az országos lótenyésztési hatóság vezetésében dolgoztam, s a meghívás elsősorban funkcionálnak szólt. Amit ott láttam, nagy hatással volt rám, s mindjárt azt mondtam, hogy annyi kihagyás után nekünk is meg kell próbálnunk Erdélyben újraélesztetni a falkavadászatot. Ehhez számos jó tanácsot adott a lovasszakmában sokak által ismert, akkor még élő, volt huszártiszt, idősebb Hevesi Barna. Aztán később alkalmmam volt személyesen is megtapasztalni, hogy tőlünk nyugatabbra újabb kori re-

A szerző felvétele

neszanszát éli a falkavadászat. Például Németországban. Rajta van a számítógépen, így akár meg is mutathatom, hogy ott nemrég volt egy olyan falkavadászat, amelyen 412 kopó alkotta a falkát, ez több, mint rendkívüli teljesítmény. Ami talán még ennél is csodálatosabb: a rendezvény a zuhogó esőben is olyan fegyelmezetten zajlott le, mintha ragyogó napsütésben tartották volna! Az ilyesmi csak azoknak sikerül, akik nagyon mélyen és nagyon őszintén szeretik a természetet. A mi rendezvényeink sikeréhez, újdonságvarázsukon túl, az is hozzájárul, hogy neves vendégek is megtisztelnek. Két éve például velünk lovagolt a Dél-Afrikában élő híres magyar lovas, Almási László, és a marosvásárhelyiek közt ott volt Kelemen Hunor szövetségi elnök is. Tavaly pedig az egyik legtekintélyesebb nyugati lovas, Paul Klint német falkász volt rendezvényünk vadász mestere! Erdélyben egyelőre csak nálunk van falkavadászat, az ideit egy közös pályázat révén magyarországi közreműködéssel bonyolítottuk le. De azt tervezzük, hogy benne megmaradjunk. Szóba jött Nagykaroly, Hadad és Zsibó, s kacérkodunk a gondolattal, hogy Miklósvárra is eljutunk.

► A lovassporttól kanyarodjunk el vagy inkább vissza a lovakhoz. Aligha van nálunk olyan szakember, aki önnél jobban ismerné,

visszamenőleg is, a hazai lótenyésztést. Mi most a helyzet ezen a téren?

– A mai állapotokról túl sok jó nem mondható, mindazonáltal vannak biztató jelek. Tíz éve egymillió ló volt az országban, most jó, ha van hatszázezer. Am ebből a fajtatízta lovak száma nem éri el a tízezret. Egy rossz kormánydöntés miatt az állami méneselek nyolc éve átkerültek az erdészethez, amit a megfelelő szakemberek hiánya miatt erősen megsínylett az állomány. Am tavaly egy komoly és megbízható kovásznai állattenyésztő mérnök vette át a vezetést. Bartha Róbert tehetségét magam is idejében felismertem, igazgatóságom idején megbíztam a világhírű fogarasi lipicai ménés irányításával, ahol nagyon jól teljesített, rendbe hozta a rossz irányba tartó dolgokat. Vele most az állami méneselek jó kézben vannak. Nem mondható ez el a magánkezelésben lévő fajtatízta lovak állományáról, mivel a Boc-kormány megszüntette az állami lótenyésztési főható-

ságot, s a tenyésztet irányítási a magánegyesületekre hárulna, de ebből csak kettő működik. Nevesen a lipicai és az arab lovak egyesülete, ez utóbbit én vezetem.

► Ha a lótenyésztésben ilyen a helyzet, akkor a hazai lovassportok előretörése sem biztató. Pedig látjuk, hogy például a vidéki turizmus fejlődésében a lovak mind nagyobb szerepet kaphatnak. A nyugati turisták részéről egyre nyilvánvalóbb erre az igény.

– Ugye, többféle lovassport van. Az egyszerű sétalovaglásról a falkavadászatig, a díjlovaglásról a fogathajtásig, nem beszélve az úgynevezett military lovaglásról. Nálunk az utóbbi időben csak a fogathajtás ért el sikereket, legalábbis nemzetközi szinten. Ez elsősorban annak köszönhető, hogy a kiváló marosvásárhelyi állatorvos, akadémikus, Kelemen Atilla vaskézzel irányítja. Másképpen nem megy, nem várható eredmény.

Folytatása a 14. oldalon

Antal István (1958, Szatmárnémeti)

Okleveles állattenyésztő mérnök. Az agrártudományi egyetemet 1989-ben Kolozsváron végezte el. A rendszerváltáskor jelen volt az új, demokratikus hatalom beindulásánál. 1991-ben megalakítja a Lótenyésztők Szatmár Megyei Egyesületét, amelynek azóta is elnöke. 1999-től 2001-ig az Állami Méneselek országos vezérigazgatója. A Romániai Falkavadász Egylet alapítója és elnöke, a Román Lovassportszövetség és Fogathajtótagja és versenybírója, az Országos Arabló-tenyésztők Egyesületének igazgatója. A lótenyésztésről, a fogathajtásról, a lovassportról több írása jelent meg magyarországi és romániai szaklapokban.

Mozivászon

Tömény irodalomadagolás

Farkas István

Valamilyen oknál fogva mi, a diktatúra időszakában felnőtt generáció (de nem csak) különösen vonzódnak a Ceausescu-érát felelevenítő filmekhez. Így voltunk Cristian Mungiu 2007-es, *4 luni, 3 săptămâni și 2 zile* (4 hónap, 3 hét, 2 nap) című munkájával, Andrei Ujică *Autobiografia lui Nicolae Ceausescu* (Nicolae Ceausescu önéletrajza) című alkotásával, és így vagyunk Elek Judit *Visszatérés / Retrace* című filmjével. Pedig a Ceausescu-téma még nem garantálja a sikert.

A film irodalmi alapjául Mészöly Miklós *Szárnyas lovak* című novellája, illetve Marguerite Duras *Nyár este fél tizenegyre* című kisregénye szolgált, viszont aligha tekinthető adaptációnak. A történet abból indul ki, hogy a holokausztot gyermekként túlélő, Svédországba emigrált Katica Fischer eldönti apja halála után, hogy visszatér szülőföldjére, egy erdélyi falucskába, Makfalvára, és újraéli múltját.

A 80-as években járunk, amikor Romániában valósággal dúl a személyi kultusz – Ceausescu épp Makfalvára készül medvét lőni, aminek következtében szekusok lepik el az amúgy is elszigetelt

Fotó: moscowfilmfestival.ru

Elek Judit diktatúra-filmje, a *Visszatérés* korokat szembesítő lélektudás és társadalomtükör is egyben

környéket –, a határon hozszadalmias várakozás, az országban pedig szegénység fogadja a családjával érkező nőt.

Katica számára Makfalván, ahogyan számította is egyébként, gyermekkor boldog és félelmetes emlékei elevenednek meg, viszont szembesülnie kell Ceausescu diktatúrájának nyomasztó valóságával is: üres boltok, sorban állás, takarékosági

áramszünet, tapintható félelem. Nem maradhatott ki a filmből a szerelmi szál sem: Katica egyrészt szembesül a férje és húga között kibomló szerelemmel, másrészt pedig, ezzel párhuzamosan, gyermekkorai pajtása és szerelme, a Ceausescut erdészként szolgáló Sándor tragédiába torkolló magánélete is megjelenik. Ami a szereplőket illeti: a filmben szinte mindenki jól teljesít, a való-

ságban is emigrált Kathleen Gati hitelesen formálja meg főhősünket, Katicát, Demeter András István és Péter Hilda pedig hiteles romániai magyarokként játszanak a vásznon, amelyen a *Varga Katalin balladájában* már bizonyító Péter Hilda különösen üde színfoltként hat. A „szinte mindenki” pedig azért szerepelt az előző mondatban, mert a Katica férjét alakító Philip Zandén

nagyon kilóg a szereplők közül, egyáltalán nem illik a film cselekményébe.

Az alkotás nyitójelenetében felbukkanó tenger, illetve Erdély hegyei a szabadságot jelképezik, illetve még hangsúlyosabbá teszik az idilli környezetben pusztító diktatúra brutalitását. Erdélyként jegyezném meg, hogy Elek Judit filmje, sajnos, nem mentes a Magyarországon divatos Erdély-

közhelyektől: Katicáék egy elhagyott határátkelőn jönnek be Romániába, az elmaradottság földjére, földúton közelednek Makfalva felé, annak ellenére, hogy a 80-as években Nagyváradnál már puccos határátkelőnk volt, amelytől az E60-as út szinte Makfalvaig vezet. Továbbá a Ceausescu-rezsim idején tapasztalt élelmiszerhiány, megszorító intézkedések stb. nem csak (!) a magyarokat sújtották, érvényesek voltak a román lakosságra is.

A filmben nagyon sok mindent megkapunk (szimbólumok, ideológiák stb.), a végeredmény azonban nem teljesíti elvárásainkat – úgy is fogalmazhatunk, hogy nem elég „filmes” ez a munka. Ezt egyrészt a magas irodalmi alapanyag (amely három filmre is elegendő lenne), másrészt pedig a kiforratlan dramaturgia számájára írhatjuk (Elek Judit ugyan többször átírta a forgatókönyvet, ez első nézésre szövetségint hozott érezhető változást). Összegzőként elmondhatjuk: az erdélyi zsidó–magyar–román örület bemutatása tele van pozitívumokkal, viszont nem annyira filmvásznonra, mint inkább rövidebb színházi monodrámába vagy hosszabb bacska regénybe illik.

Pilinszky János

Szeretet, igazság, igazságosság

Ifjúságomban divatos volt megkérdezni: „Ha örökre egy magányos szigetre kellene menned, melyik három könyvet vinnéd magaddal?” Éppígy meg lehetne kérdezni bárkitől, ha három szót kellene választania a szótárból – ilyen vagy olyan okból –, melyik három szót választaná. Ismerek és mélyen tisztel valakit, aki a következő három szót választotta: igazság, igazságosság, szeretet. Jól tudta, hogy miért. Rögtön hozzá kell fűznünk azonban, hogy e három szót igazi, még közelebről, evangéliumi értelemben emelte ki.

Igazság, igazságosság, szeretet: e három szó egyszerre kulcsa földi és természetfölötti életünknek. Ugyanakkor: soha annyi csalást, igazságtalanságot és kegyetlenséget nem követtek el, mint éppen e három szó jegyében és nevében.

Jézus előre tudta ezt, s ezért semmi kétséget nem hagyott afelől, hogyan is kell e szavakat értelmeznünk. Mi több: egyenesen azért nyílt szólásra, hogy e három szót megtisztítsa az emberi, nagyon is emberi visszaélésektől. Mivel embernek lenni, a tragikus fogalmazásban úgy is mondhatnánk, annyit tesz, mint élni és – visszaél-

ni. Az érzékelhető világban visszaélésre csakis az ember képes. Fák, madarak, kövek soha.

De hát akkor miként is élhetünk igazságban, igazságosságban és szeretetben anélkül, hogy visszaélünk velük? Lapozzuk fel az Evangéliumot.

– Mi az igazság? – kérdezte Pilátus. És Jézus hallgatott. Hogy miért? Mivel ő maga az igazság. Én vagyok (az út), az igazság (és az élet). Ő ismerte az embert, és tudta, hogy a legszabatosabban megfogalmazott igazságot is kifacsarja. Hogy helyette majd sokan fogják mondani: „ez az igazság” –, hogy azután levonják belőle ítéletüket. „Ne ítéletek!” – kiáltotta és könyörgött még a kereszten is. Az igazságot ugyanis, a teljes igazságot (és más igazság nincsen) egyedül Isten tudja. Pontosabban ő maga az igazság. Ilyen értelemben minden ítékezés egyenlő az élő Isten detronizálásával, az Atya trónfosztásával. Aki ítélt, az igazság teljes ismeretét tulajdonítja önmagának, az igazsággal azonosítja magát, fölöslegesen téve az Atyát, önmagát helyettesíti be az élő Isten személyébe. A tények tények, az evangéliumi törvények törvények – de ítélni

végző soron csak az ítélt, aki maga az Igazság. A végtelen irgalom akarta így, és a legfőbb szeretet. Pilátus kérdésére ezért felelt hallgatással Krisztus. Már hallotta a lármát és látta a civódást és a vesztőhelyeket, a feneketlen gyűlöletet és zűrzavart, amit majd az emberiség csap az igazságra hivatkozva. Mivel az igazság nevében, tényekre és törvényekre hivatkozva, az emberiség mérhetetlenül több szenvedést zúdított a világra és a halálfélelemtől vágó Báránnyra, mint az igazságtalanság nevében. Mi mindennap válaszolunk Pilátusnak. Jézus helyettünk is hallgatott. Maga volt az igazság, akár az Atya csodálatos csendje! Mindenre és mindenkire kiáradó egyetlen és egyetemes igazsága és igazságossága. Mi: csak törekedhetünk az igazságra, s annak alkalmazására, az igazságosságra.

S itt érkezünk el a szeretet evangéliumi „természetéhez”. Az alapvető baj, hogy a gyűlölet ravaszabb és erőszakosabb a szeretetnél. A szeretet egyetlen „sansza” a szív mélye, szótlan és szemrehányás nélküli mélye: „egyedül” maga Isten. Jézus hiába szerette ellenségeit, támadóit, hiába húzódtott vissza kritikusa elől, hiába tá-

gította ki végtelenre szeretete határait, mellyel mindenkit testvérenek és anyjának vallott. Fejére olvasták „bűneit”, s ő utójára elhallgatott. Pontosabban a történet hitelességét egyetlen embernek megígérte, hogy vele lesz a paradicsomban. Kitért ölelt magához a jobb lator személyében? A gyilkosokat, a vámosokat és utcalányokat? A részeges Rembrandtot és Schubertet? Krisztus szeretetére és igazságosságára lenne szükségünk, hogy ezekre a kérdésekre válaszolni tudjunk. És az ő tekintetere, mely meglátta saját sebeit a bal lator kezén-lában, s talán Van Gogh vásznán fölismerte Veronika kendőjét.

Hát igen, így kellene szeretnünk. Az ítélezést hagyjuk meg a Világ fejedelmének. Ő a szeretet nevében boldogít és tesz tönkre miniket ölése présében. A megfeszített Isten karja tárva-nyitva áll, és nincs ennél tartózkodóbban kitaruló ölelés. (Új Ember, 1980. január 6.)

Kilencven éve, 1921-ben született, harminc éve, 1981-ben hunyt el a fenti sorok szerzője, a jeles költő, író, publicista. Az itt közölt írás forrása: Pilinszky János: Publicisztikai írások. Digitális Irodalmi Akadémia – pim.hu, 2011.

A vadászat kultúrája

Folytatás a 13. oldalról

– Neki köszönhető, hogy a két éve Svájcban megrendezett Európa-bajnokságon a román válogatott bronzérmét szerzett. Ami egy kicsit a mi sikerünk is, mert a csapat egyik neves tagja, Rákóczi Gergő akkor még Szatmár megyét képviselte.

► **Még kérdezhettém több mindenről, hisz sokan tudják, hogy Szatmárnémetiben ön hozta létre a lótenyésztők egyesületét, méghozzá mindjárt a rendszerváltás után, és azt is, hogy pár év múlva lovasiskolát alapított a gyerekeknek – egy olyan városban, ahol az ilyesminek nem volt hagyománya. Nyilván, nagyon sok elégtételt és örömet köszönhet az ezel kapcsolatos tevékenységének, különben nem csinálná ilyen jókedvűen és ennyi áldozattal!**

– Talán azért is csinálom, mert több jó példával ismerkedtem meg, illetve hozott össze a sors. Mély hatással volt rám egy magyar olimpián esete. Jankovich Lőrinc huszártiszt az 1936-os berlini olimpián a military kategóriában a magyar csapattal bronzérmes lett. Később felesége révén Szatmárnémetibe került, és az itteni hordógyárban rakodómunkás lett. A szál-

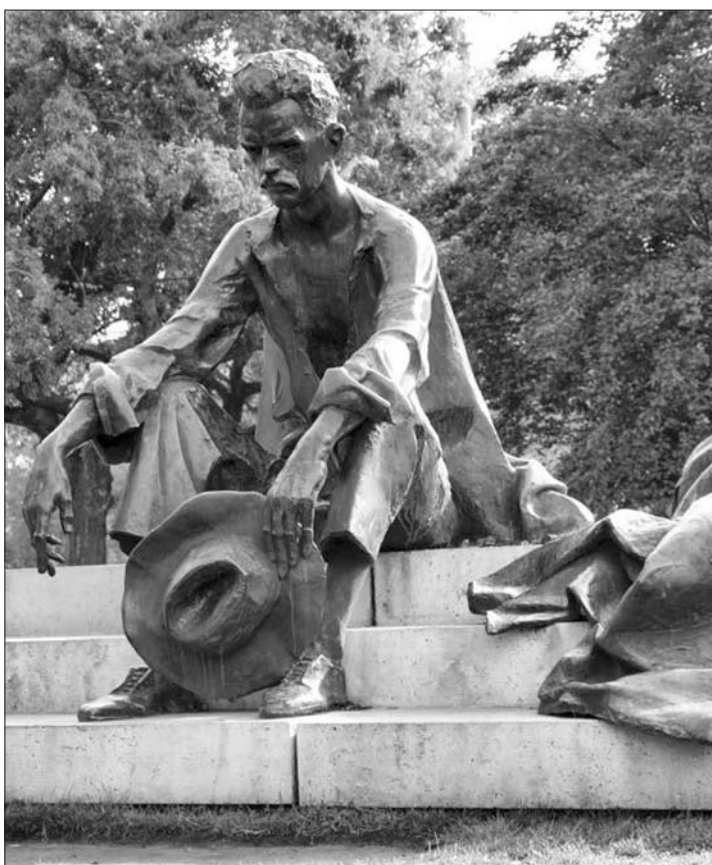
lításra használt ígáslovak közt talált egy jó kiállítású hátsólovat is. Nosza, kerített egy nyeret, és delutánonként kijárt vele a Szamos-partra, sportlovat akart belőle nevelni. Egy kommunista hajcsár ezt nem nézte jó szemmel, úri szórakozásnak vette, s Jankovichot még alacsonyabb munkára tette, hogy menjen el a kedve az ilyen burzsoá szórakozástól, a lovat pedig vágóhídra küldte. Jó sorsom ajándéka, hogy összehozott ezzel a kiváló emberrel, akivel életem végén olyan barátságba kerültem, hogy nekem ajándékozta lovas könyveit, amelyek ma is nagy hasznomra válnak. A lovaknak köszönhetem, hogy személyesen találkozhatam olyan, világszerte ismert személyekkel, mint Alain Delon színész vagy Valéry Giscard d'Estaing francia elnök, akinek az irodájában is jártam. Beszélgettem az omani szultánnal és a jordániai király hűgával, Szíria néhai elnöke pedig 34 gidrán lovat vásárolt az én közvetítésemmel. De nem ez a lényeg, hanem az, hogy lovas tevékenységemmel örömet szerezhettem sok embertársamnak, köztük számtalan gyermeknek. Ez mindennél többet ér. S remélem, az élet még több ilyen lehetőséget ad számomra.

Ha lehet, ne űzzétek el a Költőt!

József Attila beszélgetése a dinnyehéjjal

József Attila a rakodópart alsó kövén, még életében

„Maradjon immár minden úgy, ahogy történt...”

A rakodópart alsó kövén ültem, néztem, hogy úszik el a dinnyehéj. Alig hallottam, sorsomba merültem, hogy fecseg a felszín, hallgat a mély. Mintha szívéből folyt volna tova, zavaros, bölcs és nagy volt a Duna. (A Dunánál)

S mert a közelben, valahol, egyszer már ültem, úgy gondolták, itt a helyem. Engem ide ültettek mintegy harminc éve – okos fők, kegyesek.

Ezért ülnek oly sötét dolgok, oly hatalmak a szívemen, hogy szorong lágy arcú kedvesem, ha ránézek; pedig mosolygok. (Számvetés)

Azóta is keresik helyemet a hazában. Ahol majd elnézek minden s mindenki felett, és lehetőleg nem sok vizet zavarok.

Bajszom mint telt hernyó terül elilliant ízű számrá szét. Fáj a szívem, a szó kihűl. Dehát kinek is szólnék – (Reménytelenül)

Megvallom, én is nehezen találok, hol lenne a helyem. Valahogy megszoktam itt. Ha lehet, ne űzzetek el. Ilyen hálás, igénytelen, szóval hajléktalanja sosem lesz Budapestnek.

Komor ég alatt üldögélek, mint hajléktalan a híd alatt. Mindentől fölmentem magamat, mert nem lesz utolsó útlet. (Számvetés)

Intsd meg mind, kiket szeretek, hogy legyenek jobb szívvel hozzám.

Vizsgáld meg az én ügyemet, mielőtt magam feláldoznám. (Nem emel föl)

Nem hánytorgatom fel, hogy mily kapzsi módon védjegygyé silányítottátok nevem, szellemem: erősen vitatott díjként vagyok ma számotokra áldás és átok, egyetemként diplomagyár, lakótelepként betondzsungel, könyvtárként eszmetemető, utcanévként kopott kabát, szülőotthonként vetélők tanyája; ha kőborlásra fognám, mindenütt koszolt nevembe botlanék...

Ének, hajolj ki ajkamon s te bánat, ne éj el, csak holnap. Mélyebbre kell még hajlanom, hogy semmit nem tudón dudoljak. (Apám és anyám)

Csillagok rácsa csillog az egen: ilyen pincében tart az értelem! (Jaj, majdnem...)

De azért nekem jó itt a Dunánál – pedig hallom, kifelé áll a szekerem rúdja, s dörzsöli már tenyerét Balatonszárszó, hogy holtomból most életet kovácsoljon magának; kegyesen befogadna engem, bronzban és fényben, ahogy a jó Marton László engem 1980-ban megszobort. Ha ebbe én is beleszóllhatok, maradjon immár minden úgy, ahogyan történt ezen a véráztatta, szeles téren, ahol a metró is megáll...

Belsőnk odvába bútt a hálás hűség, a könny lángba perog – úzi egymást a bosszuállás vágya s a lelkiismeret. (Ős patkány terjeszt kört...)

Kibomlik végül minden szövevény. Csak öntudatlan falazunk a gaznak, kik dölyffel hisszük magunkat igaznak. A dallam nem változtat szövegén. (Emberek)

Papírok, szónoklatok, petíciók lobognak – védbeszéd s vádak – értem és ellenem; kettétörnek a ceruzámat, kik rosszalják költészetem, a szellemem, és azt, hogy annyi kisemmizés, nyomor és kín dacára kiutat kerestem, súlyosan túl rajtunk a kor, akár a síneken a testem.

A megtört kövek önnön árnyukon fekszenek, csillognak maguknak, úgy a helyükön vannak, mint még soha.

Milyen óriás éjszaka szilánkja ez a sulyos éj, mely úgy hull le ránk, mint a porra a vasszilánk? (Tehervonatok tolatnak...)

Szóltsd mint méla borjuszáj a szorgalmas szegényeket – rágd a szívükbe – nem muszáj hősnék lenni, ha nem lehet. (Szállj, költemény)

A bűnös mindig az, ki szólni nem tud; s ha kimondják, hát megfogam a szó. Azzal éltem és azzal haltam, hogy e világon nincsen hozzám fogható, nagyobb vétkes, és nem siet senki megcáfolni ezt. Ítélet mégsincs, de naponta mindegyre hallani végig a megunt, lejáratott lemezt...

Azért jöttem, hogy följelentsem magam, mert nem bírom tovább adni a szendét, ostobát. Szólanabb, némább bűne nincsen enyémmel senkinek, bevallom. Szeretném, hogyha itt, te vád, szemtől szembe mondanád a bűnt. Mert nem lehet meghalnom. (Egy büntetőtörvényszéki tárgyalás irataiból)

még jó, ha az ember haragja nem az embert magát harapja, hanem valaki mást, dudás a fivólást, én téged és engemet te, – mert mi lenne, mi történhetne, ha mindig magunkba marna az értelem iszonyu karma? (Magad emésztő...)

Amíg a világ ily veszett, én irgalmas leszek magamhoz. (Irgalom)

Senki nem mondja ki, de érzem, a csipős pesti szmogból lappangva is kifeszlik a páni félelem, hogy itt, a Kossuth-tér hajlatán, hol annyi kökler és sarlatán végigmaszírozott már a történelmen, a méla dinnyehéj-szemlélőből, az egykori újsághírek vézna szárszói áldozatából egyszer még Jan Palach-há változom!

Nézz a furfangos csecsemőre: bömböl, hogy szánassa magát, de míg mosolyog az emlőre, növeszti körmét és fogát. (Világosítsd föl)

(Az idézeteket gyűjtötte, közüliük a Költő esedékes mai gondolatait kibarkochbázta: Cseke Gábor)

József Attila CV

1905-ben születtem, Budapesten, görög-keleti vallási vagyok. Apám – néhai József Áron – három esztendőskoromban kivándorolt, engem pedig az Országos Gyermekvédő Liga Ócsődre adott nevelőszülőkhöz. Itt éltem hét éves koromig, már ekkor dolgoztam, mint általában a falusi szegénygyerekek – dísznópásztorkodtam. Hét esztendőskoromban anyám – néhai Pöcze Borbála – visszahozott Budapestre s beiratott az elemi iskola II. osztályába. Anyám mosással és takarítással tartott el bennünket, engem és két nővéremet. (...)

Kilenc éves koromban kitört a világháború, egyre rosszabbul ment a sorunk. Kivettem a részemet az üzletek előtt való álldogálásokból, – volt úgy, hogy este kilenc órakor odaálltam az élelmiszerüzem előtt várakozó sorba és reggel fél nyolckor, mikor már sorrakerültem volna, jelentették ki az orrom előtt, hogy nincs több zsír. Úgy segített anyámnak, ahogyan tudtam. Vízét árultam a Világ moziban. Fát és szemet loptam a Ferencvárosi pályaudvarról, hogy legyen fűtőnivalónk. (...)

Visszatérvén Budapestre újságot árultam, bélyegekkel, majd kék, fehér és postapénzzel kereskedtem, mint egy kis bankár. A román megszállás alatt kenyeresfiú voltam az Emke kávéházban. Közben – öt elemi elvégzése után – polgári iskolába jártam. 1919 karácsonyán meghalt anyám. Gyámommá az árvaszék sógoromat, a most elhunyt Makai Ödön doktort nevezte ki. (...)

A gimnázium VI. osztályát színjelesen végeztem, jóllehet pubertáskori zavarok miatt több ízben öngyilkosságot kíséreltem meg, hiszen valójában sem akkor, sem előzőleg nem állott fölvilágosító barátként mellettem senkiesem. Már megjelentek első verseim is, 17 éves koromban írt költeményeim a Nyugat publikálta. Csodagyerekek tartottak, pedig csak árva voltam. (...)

A VII. és a VIII. osztályból összevont vizsgát tettem s így egy évvel előbb végeztem, mint volt osztálytársaim. Tanulásra azonban mindössze három hónap állt rendelkezésemre s így történt, hogy a hetedikből tiszta jó, a nyolcadikból pedig tiszta elégséges osztályzatot kaptam. Érettségi bizonyítványom már jobb a nyolcadikosnál: csak magyarból és történelemből kaptam elégségest. Ekkor már egy versemért Istenkáromlás miatt pörbefogtak. A kúria fölmentett. (...)

Elhatároztam, hogy végképpen író leszek és szert teszsek olyan polgári foglalkozásra is, amely szoros kapcsolatban áll az irodalommal. Magyar-francia-filozófiai szakra iratkoztam a szegedi egyetem bölcsészeti karán. Fölvettem heti 52 órát és 20 órából kollokváltam kiűnőben. Nagyon büszkévé tett, hogy Dézsi Lajos professzorum önálló kutatásra érdemesnek nyilvánította. De minden kedvemmel elszegte az, hogy Horger Antal professor, kinél magyar nyelvészetből kellett volna vizsgáznom, magához hívatott s két tanú előtt (...) kijelentette, hogy belőlem, míg ő megvan, soha nem lesz középiskolai tanár, mert „olyan emberre – úgymond – ki ilyen verseket ír” s ezzel elem tárt a Szeged c. lap egyik példányát, „nem bízhatjuk a jövő generáció nevelését”. Sokszor emlegetik a sors iróniáját s itt valóban arról van szó: ez a versem, Tiszta szívvel a címe, igen nevezetessé vált, hét cikket írtak róla, Hatvany Lajos az egész háború utáni nemzedék dokumentumának nyilvánította. (...)

A következő évben – húsz éves voltam ekkor – Bécsbe mentem, beiratkoztam az egyetemre s abból éltem, hogy a Rathaus Keller bejáratánál újságot árultam és a Bécsi Magyar Akadémikusok helyiségeit takarítottam. (...)

Bécsből – egy szörnyű nyomortanyáról, ahol négy hónapig lepedőm sem volt – egyenesen a Hatvany Kastélyba kerültem vendégnek, Hatvanba, majd a ház asszonya, Hirsch Albertné el látott útiköltséggel és a nyár végétével Párizsba utaztam. Itt beiratkoztam a Sorbonne-ra. A nyarat a délfranciaországi tengerparton töltöttem egy halászfaluban.

Ezután Pestre jöttem. Két szemesztert hallgattam a pesti egyetemen. Tanári vizsgát mégsem tettem, mert – Horger Antal fenyegetésére gondolva – azt hittem, úgysem kapnék állást. (...)

Írásaimból élek. Szerkesztője vagyok a SZÉP SZÓ c. irodalmi és kritikai lapnak. Magyar anyanyelvemen kívül írok és olvasok franciául és németül, levelezek magyarul és franciául, perfekt gépiró vagyok. Tudtam gyorsírni is, – egy havi gyakorlattal ezt a tudásomat fölfrissíthetem. Értetek a sajtó nyomdatechnikájához, tudok szabatosan fogalmazni. Becsületesnek tartom magam, azt hiszem, hogy fölfogásom gyors és hogy munkában szívós vagyok. (1937)

Politikai Tökökfilkók világa

A finom fiú

C. T. Popescu

Gândul

Ha Geoană a 2009-es választások siralmas veszteségeként így viselkedik, ugyan mit tett volna, ha ő lett volna az elnök? Ezt a kérdést tettem fel néhány nappal ezelőtt a *Gândul* olvasóinak. Most ez a kérdés igencsak megborzosgat. „Az állam másodk embere”, ahogy M. Geoană mindegyre emlegeti magát, az állam utolsó emberének és az utóbbi két évtized legnagyobb politikai gazfickójának bizonyul. Két álló héten át macskacsul ismételte, hogy nem mond le a szenátus elnöki tisztségéről, mert meg akarja óvni a PSD-t e tisztség elvesztésétől, és hozzátette, hogy ha egy PSD-s átveheti a helyét, ő félreáll. Kedden este a PSD vezetősége egy utolsó ajánlatot tett neki: ruházza át a tisztség jogosítványait a szenátus alelnökére, a PSD-s Ioan Chelaru-ra, miközben formailag megmarad elnöknek. Geoană elutasította a javaslatot, és ezzel lerántotta a leplet groteszk alakoskodásáról: nem érdekli más, mint hogy mindenáron megőrizze bársonyszékét és Starostescu utcai protokollvilláját. A PSD-ből való elsöprő arányú kizárása után teleszórt szitkokkal volt kollégáit, mint egy hoppon maradt kamionos prosti a város körgyűrűjén. Politikai atyja és keresztapja, akitől a Tökökfilkó nevet kapta, Ion Iliescu, a párt és az ország rákfenéje lett ismét, azokat pedig, akik az elnökválasztáson mellette kampányoltak, „elvtársaknak” nevezte – tette ezt az alak, aki közéleti felkapaszkodását kizárólag az „elvtársaknak” köszönheti. Azon tűnődöm, melyik párt fogadhatna el egy ilyen alakot, aki ekkora hévvel köp bele a tárgyba, amelyből evett. Ma Geoană az alsótagján túlig levetközte jellemét. Új érve egyszerűbb volt: semmiképpen sem tudtok visszahívni! Románia elnökét felfüggesztheti a Parlament, engem, Geoanát, nem! Amikor a posztdecembrista politikai történelem alighanem legkínosabb pillanatai után az Állandó Bizottság felállította bársonyszékéből, a volt diplomata, nagykövet és külügyminiszter szitkozódásaival a C.V. Tudort meghazudtoló xenofób magyarellenességig jutott el: „Milyen ajándékot akarnak adni ezek az idióták a nemzetnek, netán Markó Béla legyen az állam második embere!” Az „elvtársak” közül született „finom fiú”, a 89' utáni politika mítosza, Vangheliéhoz vagy Mazáréhoz méltóan befejtelt a romániai politikai civilizációnak. (Fordította: K. B. A.)

Allam-párti korrupció

Ovidiu Nahoi

adevăru

A Deutsche Bank lenyűgöző berlini átriumában tartott beszédében, üzletemberek, diplomatakból és a német sajtó fontos képviselőiből álló disztinált közönség előtt Bănescu elnök nem kerülhette meg a romániai korrupció kínos tematikáját. Röviden összefoglalva a következőket mondta a németeknek: neveztek meg a csúszópénzt kérő tisztviselőket, mi pedig letartóztatjuk őket. Nincs tudomásunk róla, hogy a németek tülekednének a panaszirodában, ami két dolgot jelenthet: vagy Romániában nem fogadnak el csúszópénzt, vagy a németek is adnak, vagyis hátrább az agarakkal! Valaképpen egyik változat sem érvényes. Amikor a németeknek beszélt, az elnök tulajdonképpen annyira megszégyesült a valóságtól, hogy melegsége csakis a tudatlanság vélelme hozható fel. Az igazság az, hogy ha az ominózus cégek éppenséggel adnának is csúszópénzt, nem volna kinek, hiszen a nyertes kiléte már a licit kiírása előtt megállapított. Nem a rendszer korrupció, a korrupció maga a rendszer. Még az Európai Bizottság is tudja, mi az eljárás Romániában. Néha a versenytárgyalást annyira szoros határidővel írják ki, hogy kizárólag a „bennfentesek” képesek felkészülni. Máskor a tenderfüzetet célzatosan állítják össze, így csakis egy adott cég tud megfelelni a követelményeknek. Aztán létezik versenytárgyalás „nyulakkal”, amikor a versenytársak előre tudják, melyikük győz. És így tovább. Bárki kívülálló biztos áldozat ebben a játékban. (...) Az utóbbi hetekben és hónapokban tanúi lehetünk, amint számos kormánytisztviselőt és a kormányt több alapemberét letartóztatják, ellenük vádat emelnek. Valamennyi eset ugyanahhoz a titkos „pénzfolyosóhoz” köthető. A tanúvallomások, jegyzőkönyvmorzsák és a nyomozati anyagokból felszínre került részletek mögül a fekete pénzek elszívására alakult, jól szervezett, piramisszerű rendszer sejlik fel. Az utóbbi időben Bănescu elnök fokozódó vehemenciával szólal fel a jelenség ellen. Azonban gyakorlatilag nem tesz mást, egyelőre, mint meghonosítja az „okos fiúk” kifejezést, ahogy elődje, Ion Iliescu meghonosította a „sógorsági kapitalizmust”. De ennyivel maradunk, mint akkor is, a szavakkal? Vagy az elnök továbblép? Például azzal, hogy elárulja, kit fedez ő maga azok közül, akik a párt- és állami korrupciós hálózatok fölött atyáskod-

nak. Vagy honnan származik a – fekete vagy fehér – pénz, aminek köszönhetően őt magát meg- és újraválasztották? Az elnök nem emelkedhet egyszerűen fölébe a rendszernek, amelyben húsz éven át lavírozott.

De miért is ne lépne, amikor mindegyre a nadrágszíj megszorítását kéri az egyszerű emberektől? Végül is nem jobb a dicsőséges politikai halál, mint a palotából a hátsó ajtón távozni?

(Fordította: Sz. L.)

Nemzeti simplicity

Megyesi Gusztáv

ÉLET ÉS IRODALOM

Ha minden igaz, akkor a svájci intézetből kibocsátott neutrínók a fény sebességét meghaladó gyorsasággal értek el olaszországi célpontjukba, minimum kétségesse téve ezzel Einstein alapvetését, miszerint a fénynél sem-

Mircea Geoană

mi se lehet gyorsabb. (...)

Nálunk a legkiválóbb elmék, hála az égnek, nem ilyen dolgokkal vannak elfoglalva, bennünket nem, hogy a harmadik évezred nem érint, de a XX. századtól is távolodunk, visszafelé. Szép csöndben, mondhatni az éj leple alatt nyújtotta be, például, Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes továbbbi három kereszténydemokrata képviselőt azt a kétharmados törvényjavaslatot, miszerint visszaállítani szükséges az 1764-ben Mária Terézia által alapított Szent István Rendet, amely ezután a legfontosabb állami kitüntetés lesz.

Nem mennénk most bele a részletekbe, csupán jelezzük, hogy a következő esztendőben, mely köztudottan a növekedés éve lesz, a különféle kis, közepes és nagy kereszttek, gömbök, láncok és egyéb alakzatok kombinációinak köszönhetően már pontosan 1313 ember vehet majd át kitüntetését állami vagy nemzeti ünnepen. Hanem miközben a világ a relativitáselmélettel bajmóldik, nálunk a közgazdaságtan alapvetései buk-
 nyi lépése vita tárgya most már nemcsak tágabb, de szűkebb környezetben is, ám ez természetes: olyat tesz, amit gondolkodó ember nem tett még soha. Fizikai hasonlaltal élve az történik most Magyarországon, hogy a nemzet örökös miniszterelnöke megunta a gravitáció törvényét, ami, valljuk meg, eléggé hülye törvény, miatta zuhan minden lefele, és meg akarja szüntetni, ehhez meg is találta a megfelelő minisztert. Logikus, hogy ez irányba tett lépéseit ab ovo nem érti a világ, miként ő meg Matolcsy sem a világot. Itt jegyzem meg, hogy az ország összes bulvárlapja és nem bulvár lapja most Matolcsy saját kezűleg készített vagyonbevallását idézi, melyen a miniszter az „országgyűlési” szót külön írta, úgy, hogy „országgyűlési”, amin azért nagy resz-kír gúnyolódni, mert nem tudni, hogy esetleg nem új helyesírás alapvetésről van-e szó, igaz, akkor a képviselő szót is külön kellett volna írni („kép viselő”), viszont nem írta külön, ami arra utal, hogy mégiscsak a fontolva haladás híve.

sorra. A múlt hét végén, például, a Wekerle Sándor Üzleti Főiskolán Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter tartott előadást *Siker a Kárpát-medencében* címmel. Mély csalódást okozva, ez alkalommal nem fogjuk Matolcsy Györgyöt gúny tárgyává tenni (a *Financial Times* épp e napokban rangsorolta őt 19 európai pénzügyminiszter közül a 17. helyre), megteszik ezt most már párttársai is, nekünk ennél sokkal emelkedettebb szempontjaink vannak: féltjük a jövő nemzedékét. Kiderült ugyanis, hogy a főiskola hallgatóinak nemcsak hogy végig kellett hallgatniuk a minisztert, de két évfolyamnak még dolgozatot is kell írnia az elhangzottakból; képzeljük magunkat szerencsétlenek helyébe. Az, hogy a regnáló magyar kormány sikert sikerre halmoz, olyan alapvetés, amit egyetlen diák sem kérdőjelezhet meg, minthogy nem a valóságról, hanem az előadásról írnak dolgozatot. Matolcsy-nak ugyan szinte valameny-

Matolcsy György

nyel lépése vita tárgya most már nemcsak tágabb, de szűkebb környezetben is, ám ez természetes: olyat tesz, amit gondolkodó ember nem tett még soha. Fizikai hasonlaltal élve az történik most Magyarországon, hogy a nemzet örökös miniszterelnöke megunta a gravitáció törvényét, ami, valljuk meg, eléggé hülye törvény, miatta zuhan minden lefele, és meg akarja szüntetni, ehhez meg is találta a megfelelő minisztert. Logikus, hogy ez irányba tett lépéseit ab ovo nem érti a világ, miként ő meg Matolcsy sem a világot. Itt jegyzem meg, hogy az ország összes bulvárlapja és nem bulvár lapja most Matolcsy saját kezűleg készített vagyonbevallását idézi, melyen a miniszter az „országgyűlési” szót külön írta, úgy, hogy „országgyűlési”, amin azért nagy resz-kír gúnyolódni, mert nem tudni, hogy esetleg nem új helyesírás alapvetésről van-e szó, igaz, akkor a képviselő szót is külön kellett volna írni („kép viselő”), viszont nem írta külön, ami arra utal, hogy mégiscsak a fontolva haladás híve.

A kormány eddigi tevékenysége tehát siker. Stabilizálta a gazdaságot, most pedig jön a növekedés. A baj csak az, fejtette ki a miniszter, hogy „a siker ma még láthatatlan. Kicsit olyan ez, mint a jéghegy, hogy először itt alul nagyon nagyok kell lenni, hogy egy kicsi valami látszódjon ott fenn.” Dolgozatírási szempontból ez annyit tesz, hogy attól még létezik a siker, hogy nem látható, következésképp, ha ezután nem látunk semmit, nyugodtan mondjuk csak, hogy igen, ez nagy siker. A sikerre a jéghegyen túl a magyar ember a fedezet. Ma már például, mondta a miniszter, a magyarok szerelik össze a világ legjobb autót, ami jó alap. Ha ehhez hozzávesszük a tradíciókat, nevezetesen, hogy bizánci följegyzések szerint az ősi magyar törzsek három dologban voltak jók: az agysebességben, a gasztronómiában és a vendéglátásban, akkor dolgozatírás szempontjából a jövő letéteményese a háromgyermekes vidéki autószerelő, aki esténként fehér asztal mellett külföldi turistáknak koponyalékelést mutat be (vö. asszonyrablás), értelemszerűen szakóccával. „A turizmus az egy jó dolog. Az jó dolog, mert mindenféle munkaerőt használ. Használja a vonós munkaerőt, használja a mangalicát, használja a pálinkát – a galagonya- és sompálinkát –, mindent, amit mi tudunk a Kárpát-medencében, azt használja.” Mint látható, a miniszter az általános bölcselmeken túl konkrétumokat is említett, mégpedig egyáltalán nem bonyolult módon, hanem ragaszkodva az előadása elején elhangzott ígéretéhez, miszerint „kell tudnunk, hogy egyszerűen, egyszerűen kell, egyszerűen kell néznünk a világot. Egyszerűség. Simplicity. Egyszerűség”.

Ha azt vesszük, hogy a főiskola vezetői az előadást „a kormányzati politika tudományos rendszertanának” nevezték, akkor eléggé koherens rendszer állt össze, nem zavart bele államadosság, IMF, Európai Unió, mint hogy ezekre összesen, ha húsz másodpercet szentelt. A kettős forradalomra annál többet, tudniillik Magyarországon kettős forradalom zajlik: egyrészt 300 ezer képzetlen ember közmunkába állítása, másrészt a felsőoktatásban, ahol duplájára emelik a természettudományi karokon tanulók létszámát. A miniszter arra kér minden hallgatót, hogy hazatérve otthonukba „tájékozottassák rokonaikat, barátait erről a forradalomról”, majd „mindenki készítse el saját növekedési tervét, aminek segítségével ki tud torni. Ugyanis mindenkinek a saját életén keresztül kell táplálnia a Kárpát-medence sikerét.” Nem tudom, hogy mikor van a dolgozat leadá-

sának határideje, de felhívom a magyar sajtóban dolgozó ifjú kollégákat, hogy vessenek be minden praktikat, és szerezzenek be egy-két dolgozatot, mert az abban foglaltak fogják megmutatni nemcsak azt, hogy hol áll az ország, de azt is, hogy hol fog állni egy emberöltő múlva.

Számoljon Ön is bazmegeket milliók jutalmakért!

Kiss Ádám

hírszerző

Nem állítanánk, hogy a Médiahatóságnál biztos mindenki lopja a napot, valóságshow-kban elhangzott trágárságokat excel-táblázatokba rendezni, és más médiafigyelési, elemzési és szabályozási feladatokat végezni alapvetően nem az ördög-től való dolog. De az indulási körülményeivel már eleve negatív hírnévvel induló NMHH-nál legalább annyi előrelátás lehetett volna, hogy kicsit nagyobb mértékletességet tanúsítanak az év végi jutalmak osztogatása közben. Az egy átlag NMHH-dolgozóra ugyanis 1,17 millió forint jutalom fog jutni idén év végén, az alapján, hogy a körülbelül 480 fős hatóságnál idén 561 millió forintot, átlagosan két és fél havi fizetést terveznek kiosztani jutalomként. Az etikus médián örökös hatóságtól ez finoman szólva sem etikus lépés. Pláne nem akkor, amikor a nemmegszorító hipersikeres gazdaságpolitika, ami a fenntarthatatlanság veszélyével fenyeget múzeumokat és hasonló intézményeket. Az meg pláne nem menti az NMHH-t, hogy indoklásuk szerint ez az összeg kevesebb, mint az eddigi 800 millió körüli jutalomkeret, és ennyi kell az intézményi függetlenség és a minőségi szakembergárda fenntartásához. Mi van? Ezt mondják a szemébe egy másik állami szférában dolgozónak, akinek az intézményében már nem csak a bónuszkereteket számolták fel rég, hanem neki kell végeznie a bérszint fenntartása érdekében kirugott segédszemélyzet munkáját is, az ő szakemberi fizetésének mértékéről nem is beszélve. Ráadásul, ha nem az átlagot nézzük, hanem úgy súlyozunk elméletben, hogy a sima NMHH-talpasok csak egy szolidabb jutalmat kapnak, viszont a fejesek pedig kemény milliókat visznek haza, akkor pláne bűdös ez az egész. Abba a nyilvánvalóan populista gondolatba meg bele se merünk mélyebben gondolni, hogy ez esetleg a Hagyo-modell szerinti hűségpénz, ami azért ekkorra, hogy a pártkasszába legyen mit visszacsorgatni.

Közérdekű, új szabályozások

Czedly József

Az alábbiakban több, folyó év novemberében közzétett szabályozásról lesz szó, melyek ismerete hasznos lehet olvasóink számára.

I. Elsőnek a Legfelsőbb Semmitőszék és Ítéletábla (Înalta Curte de Casație și Justiție-ICCJ) két, a *Hivatalos Közlöny* november 21. és 22.-i, 822. és 824. számában megjelent végzését ismeretem. Kétszámú és nem keveseknek bosszúságot okoz az a tény, hogy gyakran előfordul, a bíróságok hasonló esetekben egymástól eltérően ítélik meg. Ennek megakadályozására a romániai jogrend felhatalmazza a Legfelsőbb Ügyészt (Procurorul General), hogy kérésre forduljon a Legfelsőbb Semmitőszék és Ítéletáblához, és felkérje, hozzon minden igazságszolgáltatási szervre kötelező ítéletet, olyan ügyekben, melyekben a bíróságok egymástól eltérő határozatokat hoztak.

1. Az említett intézmény 2011. október 17-i, 19. számú végzése (Decizia ICCJ nr.19/2011) azokat a nyugdíjasokat érinti, akiknek az 1974 évi 57. számú, a globális akkordban végzett munka javadalmazásáról szóló törvény szerint, ledolgozott munkájukért járó bérüket globális akkordban számították ki, de ennek értékét nem vezették be a munkakönyvükbe, vagy ha be is vezették, nem vették figyelembe nyugdíjuk nagyságának megállapításakor. Az idézett végzés minden hatóság számára kötelezően kimondja, a globális akkordban szerzett jövedel-

met, amennyiben számításba vették a bruttó kereset összegének megállapításakor, és befizették utána a társadalombiztosítási hozzájárulást (contribuția de asigurări sociale – CAS) figyelembe kell venni a nyugdíj értékének meghatározásakor. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy mindazok, akiknek nyugdíjuk átszámításakor (ez a 2000. évi 19. sz. törvény és a 2005 évi 4. sz. törvényerejű sürgősségi kormányrendelet, OUG 4/2005, rendelkezései szerint történt), nem vették figyelembe a globális akkordban szerzett jövedelmét, kérhetik nyugdíjuk nagyságának újraszámítását. Sajnos ez nem könnyű feladat, elsősorban azok számára, akiknek a globális akkordban szerzett jövedelmét nem írták be minden hónapban a munkakönyvükbe. Ebben a helyzetben az érintett vállalatokhoz, legtöbb esetben jogutódjához, ha ilyen nem létezik, az Állami Levéltár (Arhivele Statului) megyei hivatalához kell fordulni és igazolást kérni a globális akkordban szerzett jövedelem nagyságáról. Ezek az intézkedések az említett törvények alapján kötelesek, térítésmentesen, 30 nap alatt, egy ilyen jellegű igazolást kibocsátani, amit aztán be lehet nyújtani a nyugdíjhivatalhoz, kérve az idézett végzés figyelembevételével, a nyugdíj újraszámítását.

2. A Legfelsőbb Semmitőszék és Ítéletábla 2011. október 17-i, 20. számú végzése (Decizia ICCJ 20/2011) kevésbé kedvező az érdekeltek számára. Ugyanis azt szabályozza kötelezően valamennyi intézmény és egyén számára, hogyan kell kiszá-

mitani az állami költségvetésből fizetett alkalmazottaknak a 2010. július 3-a után kivett pihenőszabadságért járó javadalmazást. Az említett dátum az az időpont, amikor hatályba lépett a 2010 évi 118. számú törvény, tehát az a jogszabály, mely elrendeli, többek között, az állami alkalmazottak bérének 25%-os csökkentését. Az említett végzés kimondja: a 25%-os jövedelemcsökkentés érvényes a pihenőszabadságért járó javadalmazásra is, így mindazok, akik 2010 évi pihenőszabadságukat 2010. július 3-a után vették ki, szabadságpénzüket csak a 75%-át kaphatják meg. Ez a döntés elsősorban a tanúgyben dolgozókat érinti, mivel a nyári vakáció ezután az időpont után kezdődött, így az oktatói személyzet az idézett törvény életbelépése után ment szabadságra.

II. A *Hivatalos Közlöny* november 24-i, 833. számában

jelent meg a környezetvédelmi miniszter 2.725. sz. rendelete, mely mindazok számára jelent újdonságot, akik a használt traktorok és mezőgazdasági önjáró erőgépek lecserelését támogató program alapján kívánnak új gépi megművelésre szánt eszközöket beszerezni. Az említett rendelet több a közeljövőben lejáró határidőt hosszabbítja meg, és pedig:

a) az új traktorok és más mezőgazdasági erőgépek beszerzésére és a régi lecserelésére megkötött szerződések érvényességét 2011. december 12. helyett, december 31-ig hosszabbítja meg;

b) a program keretében megkötött szerződésekből eredő pénzügyi műveletek kimutatásának letételét november 25. helyett, december 15-ig lehet megtenni, elszámolásuk határideje december 12-e helyett, december 23-ig;

c) az új traktorok és erőgépek beszerzésére vonatkozó igényt a gépeket gyártó vagy

forgalmazó céghez november 23. helyett, december 12-ig lehet benyújtani;

d) amennyiben az új traktor vagy önjáró erőgép beszerzése, kizárólag az ezeket leszállító cég hibájából, nem történt meg a rendeletben előírt határidők betartásával, a leszállítási időt meg lehet hosszabbítani december 31-től számított 90 nappal, az eddigi december 12-i kezdeti idő helyett.

III.

Az uzsorakamattal adott kölcsönök eltiltását rendeli el a *Hivatalos Közlöny* november 22-i, 827. számában megjelent 216/2011 sz. törvény. Ez előírja: bűnszankciónak (infractione) tekintendő mindazon, engedéllyel nem rendelkező személy által végzett tevékenység, melynek célja bizonyos pénzügyi kölcsönadása és ezért kamat felszámítása. Ilyen jellegű bűnért 6 hónaptól 5 évig terjedő börtönbüntetés jár és egyidejűleg az így

szerzett jövedelmet elkobozzák. A törvény rendelkezési hatályban maradnak mindaddig, amíg a 2009 évi, 286. számú törvény alapján elfogadott új Büntetőtörvénykönyv (Codul penal) életbe nem lép.

IV.

Az október 14-i *Törvénytárban* megjelent „Adóamnesztia adós cégeknek” című ismeretetőben tettük közzé a kormányzatnak azokat az intézkedéseit, melyek bizonyos könnyítéseket vezettek be azok számára, akik hátralekba kerültek az állami intézményekkel szembeni kötelezettségek befizetésével. A *Hivatalos Közlöny* november 25-i, 838. számában jelent meg a Közigazgatási és Belügyminisztérium és a Pénzügyminisztérium közös rendelete, mely kiterjeszti a helyi közigazgatási szervek és ezek intézményeire is eddig csak a természetes és jogi személyekre érvényes, adóhátralék törlesztésére vonatkozó befizetési könnyítéseket.

Tételeken azokról az adókötelezettségekről van szó, melyek befizetésének határideje 2011. augusztus 31 előtt volt, és melyeket az említett időpontig a helyi közigazgatási szervek és ezeknek alárendelt intézmények nem fizettek ki. Ezen összegek után kiszámított késedelmi adónövekedés (majorare de întârziere) 50%-át engedik el, ha az adókötelezettséget 2011. december 31-ig kifizetik. A késedelmi adónövekedés 25%-át engedik el, ha a tényleges adókötelezettséget és a késedelmi adónövekedés 75%-át 2012. június 30-ig törlesztik.

Ismerjük meg az új polgári törvénykönyvet (9)

Az öröklésről a magánjog szabályai szerint

Deák Levente

Az új polgári törvénykönyvet hatályba léptető 2011. évi 71. törvény (a 2011. évi 409. *Hivatalos Közlönyben*) egy igen jelentős jogszabály, amelynek alapos ismerete nélkül a törvénykönyv alkalmazása, kiemelten ebben az átmeneti időszakban nem lehetséges. Ennek 230. szakasza sorolja azokat a régi jogszabályokat, amelyek 2011. október 1-jén teljesen vagy részlegesen hatályukat veszítették. Választott témánknál maradván, az említett törvényszakasz q) pontja az 1992. évi, a nemzetközi magánjog hazai alaptörvényeként ismert 105. törvényből (az 1992. évi 245. *Hivatalos Közlönyben*) az 1–33. és a 36–147. szakaszokat kifejezetten hatályon kívül helyezte (közttük az öröklésre vonatkozó 66. szakaszt is), miközben a jelenleg hatályos rendelkezések az új Ptk. VII.

könyvének II. címében, az öröklésre vonatkozó a IV. fejezetben „találtak” helyett.

Olvasóink még emlékezhetnek azokra a régebbi írsainkra, amelyekben a külföldi érintettségű magánjogi ügyekben, jogviszonyokban (in raporturile juridice de drept privat cu elemente de extraneitate) az öröklésre vonatkozó eddigi szabályozásról volt szó. Akkor a 105. törvény 66. szakaszában még az állt, hogy az örökségi eljárást az ingóságokra az örökgyógy állampolgársága szerinti, az ingatlanra az ennek fekvése szerinti országban kellett lefolytatni. Ma már ez teljesen másképp van. A következőkben az új Ptk. 2633–2636. szakaszaiban foglaltakat ismertetem.

Az alaphelyzet szabálya (2633. szakasz): az öröklésre vonatkozóan annak az állampolgárnak a jogszabályát kell alkalmazni, amelynek területén az örökgyógyonak – el-

halálása pillanatában – szokványos tartózkodási helye (reședința obișnuită) volt. Itt említem, hogy a 71. törvény a 2005. évi 290. törvényvel jóváhagyott, a román állampolgárok lakó és tartózkodási helyéről, nyilvántartásáról és személyazonosságáról szóló 2005. évi 97. sürgősségi kormányrendeletet is módosította. A módosítás nyomán a tartózkodási helyet a 29. szakasz másodlagos lakóhelyként határozza meg (locuința secundară), míg a 26. szakasz szerint a fizikai személy lakóhelye az, amit ő fő lakóhelyül (locuința principală) megjelöl.

Az öröklésre vonatkozó jogszabályokra visszatérve, a Ptk. 2634. szakaszának 1. bekezdése megengedi, hogy bárki még életében annak az országnak a jogszabályai alapján hagyja meg rendezni leendő hagyatékát sorsát, amelynek ő állampolgára.

Nem véletlenül használtam a meghagyás kifejezést, mert egy ilyen, a választást tartalmazó egyoldalú nyilatkozatnak mindazoknak az alaki és tartalmi feltételeknek meg kell felelnie, amelyeket a választott jog a végakarattal esetében előír. A szabály ugyanaz akkor is, ha a választást a nyilatkozattevő megváltoztatja vagy éppen visszavonja. (2634. szakasz 2. és 3. bekezdés)

A kettős vagy több-állampolgárságú személyek esetében a Ptk. a 2568. szakasz 2. bekezdésében a következő eligazítást adja (nem szó szerint fordítom): Esetében annak az államnak a törvényét alkalmazzák, amelynek állampolgára, és amelyhez leginkább kötődik, főleg szokványos tartózkodási helye alapján.

A minket foglalkoztató, az öröklésről szóló IV. fejezet még két kérdést szabályoz. Az egyik a végrendelet

alaki feltételeivel foglalkozik olyan értelemben, hogy kimondja: a végrendeletnek, alakisági (érvényességi) szempontból meg kell felelnie vagy a szerkesztés, a módosítás, a visszavonás ideje vagy pedig az örökgyógy elhunyt pillanatában hatályos következő jog (szabály) egyikének: az örökgyógy állampolgársága szerinti jognak; a szokványos tartózkodási hely szerinti állam jogának; a végrendelet megszerkesztése, megváltoztatása vagy visszavonása helyének megfelelő jognak; az ingatlan fekvése szerinti jognak vagy annak a hatóságnak vagy bíróságnak helye szerinti jognak, amely az örökségi eljárást lefolytatja és az örökséget átadja. (2635. szakasz.)

Az örökségre vonatkozó törvény vagy az alkalmazandó jog határozza meg: az örökség megnyílásának helyét és pillanatát; az örökös

hivatottsággal rendelkező személyek körét; az örökléshez megkövetelt feltételek meglétét; az örökgyógytól maradt javak birtoklását; a választás vagy opció jog (elfogadás, lemondás) feltételeit és következményeit; az örökösöknek az örökség tartozásaiért viselt felelőssége mértékét; a végrendelet tartalmi feltételeit, a végrendeleti intézkedés módosításának és visszavonásának szabályait; az örökség elosztását. Amikor az örökséget szabályozó jog szerint az örökség uratlan vagy üresedésben lévő, a javak pedig Románia területén található, ezeket a román törvény szerint mint uratlan vagyont a helyi önkormányzatok szerzik meg, és ezek magánvagyonát gyarapítják (întră în domeniul privat al comunei, orașului și municipiului), amint erről nemrég külön ismertetőben számoltunk be.

Kert-ész

Óvjuk növényeinket!

Ha a téli hetekben tartósan elmarad a természetes csapadék, az örökzöld leveles és tűlevelű növények kiszáradhatnak, mivel hidegben a gyökér működése csökken. Enyhébb napokon a rodo-dendront és társait öntözzük meg, hogy a kifogyott tartalékokat pótolni tudják. Az örökzöld cserepes növényeknek télen is szükségük van megfelelően nedves földre. Azonban az alátétben felgyűlt víz gyökérrothadáshoz vezethet. A nemesített díszcserjéknél, mint a rózsá vagy az orgona, előfordulhat, hogy a beoltás helye alatt, az alaptöből új hajtások indulnak. Ezek később konkurenciát jelentenek a nemesített növénynek. Ha észreveszünk ilyen vadhajtásokat, vágjuk le tőlük, mielőtt túlságosan megerősödnek. A tűzelhalás egy baktériumos fertőzés, amely a rózsafélék családjába tartozó növényeket támadja meg. A betegséget terjedését megelőzhetjük, ha a fertőzött, pásztorbatszerűen begömbült hajtásokat az egészséges részekig levágjuk. A vágási felületet lánghal vagy alkohollal sterilizálni kell. Ha mikulásvirágot ka-

punk vagy adunk, előfordul, hogy a növény megfázik, és a meleg szobában csak vegetál, majd elhullatja leveleit. Sem a huzatot, sem a túl magas hőmérsékletet nem szeret. Párásítva, közepesen öntözve, kéthetente tápoldatozva érzi jól magát. Virágzás után ritkábban kell öntözni. Ekkor a növényt kb. 15 cm-es ágakra vissza kell metszeni, és így pihenni hagyjuk.

Sármási-Bocskai János
kertész-mérnök

Krémes, egészséges, finom

A krémlevesek választéka egyre szélesebb, hiszen nagyon könnyű az elkészítésük, az eredmény pedig általában nem csupán finom, de kiadós és egészséges is. Íme néhány tipp, amit sok érdekes krémlevesrecept követ.

A legtöbb krémleves sima, bársonyos állagú, sűrű folyadék. Az is előfordulhat, hogy a leves kissé darabos. A legnépszerűbb krémlevesek: tejszínes krémleves, zöldséges krémleves, gyümölcsös krémleves, húsos krémleves.

A krémlevesek készítése nagyon egyszerű és többnyire gyors folyamat. Valójában a legtöbb (csontmentes) levest néhány perc alatt krémlevesé varázsolhatjuk. Ezt elvégezhetjük a lábasban egy botturmixszal, de áttölthetjük egy mixerbe is. Néha szűrőn is átpréseljük a krémlevest, ettől még simább lesz a leves állaga.

Kéksajtos póréahagymaleves

Hozzávalók: 40 dkg póréahagyma, 3 ek olívaolaj, 4 dkg vaj/margarin, 1 nagy burgonya, 1 gerezd fokhagyma, reszelt szerecsendió, 1 ek aprított friss rozmaringlevél, 5 dl forró zöldséglevet, 1 ek aprított petrezselyemzöld, 5 dkg sós kéksajt (stilton, rokfort stb).

Elkészítés: A póréahagymák zöld végeit levágjuk. A fehér és világoszöld részét vékonyan felszeleteljük. Az olajat és vajat egy lábasban felmelegítjük. Amikor a vaj habosodni kezd, hozzáadjuk a póréahagymát. Megsózunk, 10 percig fedő alatt pároljuk. A krumplit és fokhagymát meghámozzuk, mindkettőt nagyon vékonyan felszeleteljük. A puha póréahagymához adjuk a krumplit, fokhagymát, rozmaringot – háromszor ráreszeljük a szerecsendiót. 15 percig pároljuk, közben kevergetjük. Amikor a krumpli is puha, egy krumplitoróval összenyomjuk

(vagy botturmixszal). Hozzáadjuk a zöldséglevet, a petrezselyemzöldet. Tányérokba, tálkákba kiszedjük, kéksajtot morzsálunk rá.

Paradicsomos céklaleves

Hozzávalók: 0,5 kg cékla apró kockákra vágva, 0,5 kg érett paradicsom, 1 gerezd fokhagyma, 1 vöröshagyma, aprítva, 2 ek olívaolaj, 0,5 l erőleves, 10 dkg feta sajt, só, bors.

Elkészítés: A paradicsomokat ketté vágjuk, egy tep-sibe helyezük az apróra vágott fokhagymával, lelocsoljuk az olívaolaj felével és 190 fokon 25-30 percig puhára sütjük. Átpasszírozzuk egy szűrőn – félretesszük. A maradék olajban megdinszteljük a hagymát, hozzáadjuk a cékladarabokat, megforgatjuk néhányszor, majd felöntjük a levestel. Sózzuk, borsozzuk ízlés szerint, kb 10 percig rotyogtatjuk. Amikor a cékla megpuhult, hozzáöntjük a paradicsompürét, levestük a tűzhelyről, és robotgéppel krémessé turmixoljuk. Tálalás előtt feta sajtot morzsálunk rá.

Paradicsomos lencseleves karfiollal

Hozzávalók: 1 konzerv hámozott paradicsom, 1 konzervlencse, 20 dkg karfiol, 3 cm-es darab gyömbér, 7 dl zöldséglevet, só, őrölt bors, 2 ek vaj (vagy olaj).

Elkészítés: A gyömbért hámozzuk meg és reszeljük le. A karfiolt szedjük rózsáira, mossuk meg és szeljük fel. A lencsét szűrjük le, mossuk át és csepegtessük le. Egy edényben olvassuk fel a vajat, tegyük rá a reszelt gyömbért és a karfiolt, pirít-

suk pár percig. Ezután adjuk hozzá a hámozott paradicsomot, a lencsét és az alaplevet. Főzzük amíg minden pürésíthetően puha lesz. A levest pürésítsük botmixerrel, ízlés szerint sózzuk, borsozzuk. Tálalhatjuk egy evőkanál tejföllel vagy krémes joghurttal.

Rozmaringos édesburgonya-krémleves

Hozzávalók: 1 nagy vöröshagyma, 1 púpos ek rozmaringlevél (friss), 3 ek olívaolaj, 4 gerezd fokhagyma, negyed tk csilipehely (száritott), 1 kg édesburgonya, 1,2 l zöldség alaplé, 10 dkg kéksajt (opcionális).

Elkészítés: A hagymát és fokhagymát megpucoljuk, felaprítjuk. Az édesburgonyát megpucoljuk, kockákra felvágjuk. Az olajat egy lábasban felmelegítünk, ebben a hagymát és rozmaringleveleket 3-5 percig puhára sütjük. Hozzáadjuk a fokhagymát és csilit, egy percig kevergetjük. Hozzáadjuk az édesburgonya-darabokat, két-három percig kevergetjük, majd felöntjük a forró

levesel. Forráspontig felmelegítjük, majd alacsony hőfokon, fedő alatt kb 20 percig puhára főzzük. Krémessé turmixoljuk, ha szükséges, egy szűrőn átpasszírozzuk. Ízlés szerint sózzuk, borsozzuk. Melegen tálaljuk, esetleg kéksajtot morzsálunk rá.

Zöldborsóleves sonkával

Hozzávalók: fél kiló fagyasztott zöldborsó, 3 dkg gyasztott zöldborsó, 3 dkg vaj vagy margarin, 4 dkg szeletelt salotta hagyma, 1 kis gerezd fokhagyma, 10 dkg szalonna (csíkos), kis kockákra vágva, 4 dl zöldséglevet, 10 dkg főtt sonka. Mentás olajhoz: 2 dkg mentalevél, 50 ml mogyoróolaj.

Elkészítés: A vaj felében a hagyma, fokhagyma és szalonna szeleteket puhára sütjük. Felöntjük a levestel, 5 percig főzzük, majd hozzáadjuk a zöldborsót (kivéve egy maréknyit, amit félretesszük). Forráspontig fel-főzzük, amint gyöngyözik a leves, félrehúzzuk és hozzáadjuk a maradék vajat. Turmixgéppel pürézzük a levest. Közben a mentaleveleket le-

forrázzuk, 10 másodperc után jeges vízbe tesszük. Az olajjal összeturmixoljuk, át-szűrjük. A főtt sonkát cafatokra szaggatjuk. A levest egy szűrőn átnyomjuk, felmelegítjük. Botturmixszal habosra turmixoljuk, hozzáadjuk a félretett zöldborsót és a sonkadarabokat. Tálalás előtt meglocsoljuk a mentás olajjal.

Narancsos sütőtök-krémleves

Hozzávalók: 2 ek olívaolaj, 1 vöröshagyma, 1 gerezd fokhagyma, 70 dkg sütőtök, fél tk gyömbérpor, 6 dl zöldséglevet, 1 dl frissen préselt narancslé, só, bors.

Elkészítés: A hagymát felszeleteljük, a fokhagymát összetörjük. A sütőtököt megpucoljuk, a húsát felkockázzuk. Az olajban, alacsony hőfokon, a hagymát, fokhagymát megpuhítjuk. Hozzáadjuk a sütőtök kockákat és a gyömbérport. 5 percig kevergetjük. Felöntjük a levestel és narancslével, felforraljuk. Majd fedő alatt kb. 25 percig puhára főzzük. Botturmixszal pürézzük.

Programajánló

Four Bones-koncert

Helyszín: a sepsiszentgyörgyi unitárius templom. Időpont: december 4. vasárnap, 18 óra.

A Four Bones Harsonakvartett 2002-ben alakult, zeneakadémiát végzett tagjai igazi elkötelezettséggel és különleges hangszerekkel. A belépőjegyek ára a koncertre 10, illetve 5 lej.

Színházi bemutató

Helyszín: A Kolozsvári Állami Magyar Színház. Időpont: december 2., 20.00 óra.

A felkapaszkodott, semmiből jött, de mindenek-

Szabad-e bejönni ide Betlehemmel?

November 26. és december 7. között a Kaláka együttes Erdélybe látogat. Tíz helyszínen fogják bemutatni a "Szabad-e ide bejönni Betlehemmel" című műsorukat. A hátramaradt előadások a következők:

Marosvásárhely, Maros Művészegyüttes előadóterme, november 30., szerda, 18 óra, Sepsiszentgyörgy, Krisztus Király templom, december 2., péntek, 18 óra, Székelykeresztúr, PIK (az Elka udvarán), december 3., szombat, 17 óra, Kézdivásárhely, Vigadó, december 4., vasárnap, 18 óra, Székelyudvarhely, Művelődési Ház, december 5., hétfő, 18 óra, Csíkszereda, Segítő Mária

Gimnázium díszterme, december 6., kedd, 18 óra, Szatmárnémeti, Dinu Lipatti Filharmónia nagyterme, december 7., szerda, 18 óra.

A behajtó

Helyszín: Sepsiszentgyörgy, Lajtha László Stúdióterem, Mihai Viteazul tér 15. Időpont: november 30., szerda, 19 óra.

Bérház, élettérnek már nem nevezhető nyiladékokkal, ablaktalan, ajtó nélküli lakásokkal, s az egyikben egy nő és egy férfi. Naponta eladott apró kacsatok, tehetetlen körök valami kis kölcsönért, kínos játékok a látszat megtartásáért, s aztán már a látszat sem fontos, amikor csönget a Behajtó. Rendező: Uray Péter

Varázsejnek

Helyszínek: Barót, Művelődési Ház, Kossuth Lajos u. 129. sz., november 30., szerda, 19 óra.

Marosvásárhely, Maros Művészegyüttes otthonában, Bulevard 1848., 47A, december 6., kedd, 19 óra.

Az előadás betekintés a szakrális rituálék világába. Kötetlen dramaturgiája az emberi élet három nagy mozzanata – a születés, házasság, halál – köré szerveződik. Rendező-koreográfus, zenei szerkesztő, viselkedés- és díszlettervező: Furik Rita.

II. Kárpát-medencei Disznótoros Főzőverseny

Helyszín: Gyergyószent-

miklós, Szabadság tér. Időpont: december 3., szombat, 10 óra 30 perc.

Gyergyószentmiklós önkormányzata megrendezi a II. Kárpát-medencei Disznótoros Főzőversenyt. A rendezvény nyitott, bármely baráti társaság, közösség, civil szervezet, cég előtt. Jelentkezni lehet a Gyergyószentmiklós Művelődési Központ irodájában, a Testvériség u. 9 szám alatt, illetve a 0266/361-992-es telefonszámon. Jelentkezési határidő: 2011. november 30.

Pócsik Olga-kiállítás

Helyszín: Gyergyószentmiklós, Tarisznyás Márton Múzeum, december 2., péntek, 17 óra.

Vitaminokkal a szépségért

Ha táplálkozásunk változatos, adalékanyag-mentes, sok friss gyümölcsöt és zöldséget, ezenkívül tejtermékeket, olajos magvakat, aszalt gyümölcsöket, gabonaféléket és tojást is tartalmaz, általában külsőnkön is meglátszik.

Vannak zsírban oldódó (A, D, E, K) és vízben oldódó (B vitaminok, C vitamin, folsav, biotin) vitaminok, melyek kivétel nélkül fontosak ahhoz, hogy szépek és egészségesek maradjunk. A vízben oldódó vitaminokat szervezetünk nem képes raktározni, ezért mindennap szükség van a bevitelükre. A zsírban feloldódó vitaminokat pedig szervezetünk nem képes felszívni és hasznosítani, csak ha megfelelő mennyiségű zsíradékot is tartalmaz az adott étel.

Lássuk, milyen vitaminokra van szükségünk ahhoz, hogy szépségünket megőrizzük.

A-vitamin és a-karotin

Az A vitamin és a-karotin fontos szerepet játszanak a hámsejtek osztódásában, növekedésében, megújulásában, így érthető módon a sebgyógyulásban is. Antioxidáns tulajdonságú, és elengedhetetlen a megfelelő látáshoz, a leégett bőr regenerálásához is.

Hiányában a haj száraz lesz, a körmök elvékonyodnak, töredeznék. A bőr kiszárad, megvastagszik, hámlani kezd, és fogékonyabb lesz a kórokozókkal szemben. A szürkületesi vakság kialakulása és az ízérzet csökkenése gyakran a legelső tünetek, igen súlyos esetben pedig teljes vakság is felléphet.

Ha kialakult a hiányállapot, akkor nagy adag A-vitamint kell szedni 6-8 napon keresztül kapszula formájában, megelőzésre azonban természetesen elegendő a vi-

taminban gazdag ételek fogyasztása. Ilyenek a tojássárgája, a sütőtök, a sárgarépa, a máj, és a tengeri halak.

Ha valaki A-vitamint nagy mennyiségben tartalmazó tablettákat indokolatlanul hosszú ideig szed, vagy egyszerre sokat vesz be belőlük, könnyen túladagolás léphet fel. Ennek tünetei lehetnek a hajhullás, viszketés, hámlás, étvágycsökkenés, fejfájás, hányás, májkárosodás. Különösen veszélyes ez a terhesek számára, mert magzati károsodás is kialakulhat.

B-vitaminok

A B-vitaminok a bőr és a hajhagymák anyagcseréjében fontos szerepet játszanak, növelik bőrünk ellenálló képességét. Erőssé teszik a haját, csökkentik a kopásodást, védnek a hajhullástól, és késleltetik az őszülés folyamatát.

Hiányukban hamar fellép a szájszag nehezen gyógyuló, fájdalmas berepedezése, a bőr vörössé, duzzadtá válhat, hámlani kezd, az ajkak kicserepesednek. B2 vitamin nagy mennyiségben található burgonyában, spenótban, tejtermékekben, aszalt gyümölcsökben, gombában, tojásban. A B5 vitamin hiánya nagyon ritkán alakul ki, mert szinte minden ételben megtalálható, így például sok van belőle a belsőségekből, hüvelyesekből, brokkoliban, tojásban. A B6 vitamin fő forrásai a banán, az avokádó, a tojás, a máj és az élesztő.

A biotin erősebbé, egészségesebbé teszi a haját és a körmöket, hiányakor bőr-

gyulladás, a szőrzet kihullásával, a körmök feltöredezésével számolhatunk. Fáradékonyság, étvágycsökkenés, depresszió, magas koleszterinszint is a hiánytünetek közé tartoznak. A biotin természetes forrásai a máj, élesztő, dió, paradicsom, hal, gabonafélék és a tojássárgája.

Folsav

A folsav a vörösvértestek képződésében vesz részt, továbbá késlelteti a haj őszülését is. Terhesség alatt különösen fontos a megfelelő mennyiségű bevitel, hogy megelőzzük az embrió fejlődés-záródási rendellenességeit. A folsav megtalálható a májban, élesztőben, olajos magvakban, zöld növényekben. Ha valaki gyermeket vár, vagy ha már tervezi a terhességet, feltétlenül szedjen folsavat tartalmazó tablettát, mely recept nélkül is kapható.

Súlyos folsavhiány napjainkban már ritkán fordul

elő, melyre a napnak kitett bőrterületek megvastagodása, hámlása, kiszáradása jellemző. A bőrtüneteket súlyos esetben emlékeztetkiesés, ingerlékenység, álmatlanság, hasmenés, elbutulás is kísérheti.

C-vitamin

A C-vitamin szintén antioxidáns, valamint részt vesz a fertőzések elleni küzdelemben is. Elengedhetetlen a kollagén szintéziséhez, így a rugalmas, de mégis feszes bőr kialakulásához. Segíti a vasből való felszívódását, a sebgyógyulást, valamint lassítja a bőr öregedési folyamatait. Hiányában a bőr fakó lesz, nehezebben tartja meg a nedvességet, így korábban kezd el öregedni, továbbá pigmentfoltok képződhetnek rajta, kis pontszerű bevérzések jelenhetnek meg.

Mivel szervezetünkől naponta kiürül, nem raktározódik, ezért juttassuk be mindennap C vitaminban

gazdag friss gyümölcsök-citrusfélék, kiwi, csipkebogyó és friss zöldségek formájában. Nagyon könnyen kialakul hiánya dohányosok, tumoros betegek, vesebetegek esetében, ezért nekik fokozottan oda kell figyelniük a megfelelő táplálkozásra.

E-vitamin

Az E vitamin az A és C vitaminokhoz hasonlóan szintén antioxidáns hatással rendelkezik, így véd a dagadt betegségekkel szemben, és őrzi ereink egészségét. Ezen kívül lassítja a bőr öregedési folyamatait, puhává teszi azt, segít az apró bőrhibák eltüntetésében, és véd a nap káros sugarai ellen is. Hiányában izomgyengeség, fénytelen haj, járászavar léphet fel. Jelentős mennyiség található belőle a napraforgó-, olíva-, és egyéb növényi olajokban, növényi csirákban, gabonafélékben, margarinban, olajos magvakban.

Stresszes nőnek nagyobb eséllyel születik lánya

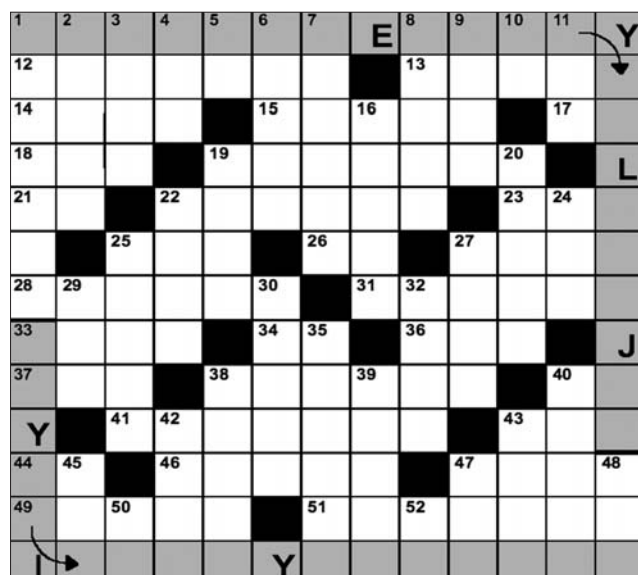
Egy tanulmány alapján megállapították brit kutatók, hogy nagyobb eséllyel születik lányuk azoknak a nőknek, akik a fogamzás előtti időszakban sok stressznek vannak kitéve. A kutatók 338 gyerekvállalásra készülő nőt vontak be vizsgálatukba. Azon kívül, hogy a résztvevők naplót vezettek napjaikról, szexuális életükről, több hormon – így a kortizol és az alfa-amiláz – szintjét is mérték náluk a fogamzást megelőző hat hónapban. A kortizol hormon magas szintje a hosszú távú stresszre utal, míg az alfa-amiláz akkor szabadul fel, amikor hirtelen nagy mennyiségű adrenalin keletkezik a szervezetben, például veszekedéskor. Végül 130 nő esett teherbe, akik közül 72-en kislányt szültek, 58-an pedig fiút. Ez az arány jelentősen eltér a szokásostól, hiszen a nyugati világban születéskor a lányok és fiúk aránya 100 a 105-höz. 75 százalékkal kisebb esélye volt fiú utód születésének azoknál a nőknél, akik kortizol hormonszintje a legmagasabb volt, és 69 százalékkal kisebb valószínűsége azoknál a nőknél, akiknek a kortizolszintje a második legmagasabb kategóriában volt.

Gengszter a vonaton

A nemzetközi gyors első osztályú fülkájában egyetlen utas ül. Hirtelen felpattan az ajtó, s egy fegyveres, álarcos gengszter lép be:

– Gyerünk, adja ide a pénzét! – parancsol az utasra.

– De tisztelt rabló úr, nekem egy vasam sincs!
– Akkor miért reszket?
– ... (poén a rejtvényben)

Vízszintes: 1. A poén első része. 12. Olcsó felvágott. 13. Sír a baba. 14. ... ma megtehetsz, ne halaszd holnapra. 15. Kéz-zel jelezve megállít. 17. Éjfél ez van! 18. ... Tomé és Príncipe; afrikai ország. 19. Gyors keringésre készített. 21. Rajztömb közepe! 22. Bőséges étkezés. 23. ... Sámuel; király. 25. Abu ...; egyiptomi város. 26. Répalevelek! 27. Eszkimók építik. 28. Tanításért járó bér. 31. Madarat megtép. 33. Szökkenő. 34. Motívum. 36. Kettős. 37. ... és Magóg. 38. Régész munkája. 40. Félcipő! 41. Csapásokkal büntet. 43. Kiflit vajaz. 44. Adatlap (röv.). 46. Kellemes szag. 47. Göngyöletstúly. 49. Rajta, gyerünk. 51. Kutya fajta.

Függőleges: 1. Csökkentő. 2. Nyelv érzékeli. 3. Zenei hármass. 4. A bizakdó a jövőbe veti! 5. Tizedespontok! 6. Parcela. 7. Páncélszekrény. 8. Rege. 9. Kosárféle. 10. Nagy varázsló. 11. Szarvas nőténye, szarvastehén. 16. Megint, újból. 19. Értékpapír egyfajta mutatója. 20. Súlyos fejsze. 22. Turzás. 24. Duplázva: halandzsza. 25. A szállított rakomány biztosítása. 27. Ilona becézve. 29. Szikora Róbert együttese. 30. Jövendőt mond. 32. Halogat. 33. A poén második része. 35. Keleti küzdősport. 38. Középtérték. 39. Indián kabala. 40. Kerek ...; nyíltan. 42. King ...; szabványméret. 43. Ádám és Éva első fia. 45. ... Angeles; az angyalok városa. 47. Előtagként: három. 48. ... poetica; költői hitvallás. 50. Szájszélek! 52. Virslidarab!

			3	8			2
	7	5		4			
		4					1
							3
	1			9			7
	5	3		6			
							6
	6		1				
8			2			4	9

Közepes fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3×3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

2	6	9	8	7	5	3	1	4
3	5	8	9	1	4	7	2	6
1	7	4	6	2	3	5	9	8
7	2	6	3	4	1	9	8	5
8	3	1	5	9	6	2	4	7
4	9	5	2	8	7	1	6	3
9	1	3	4	5	8	6	7	2
5	4	2	7	6	9	8	3	1
6	8	7	1	3	2	4	5	9

Az öt különös erős ember

Hol volt, hol nem volt, élt egyszer egy család, és a fiatal fiúnak meghaltak a szülei. El kellett indulnia a nagyvilágba munkát és szerencsét keresni. Amint ment, mendegélt, találkozott egy emberrel, aki szintén ott ment az úton, de a lábához malomkövek voltak kötve. A fiú meglepetten kérdezte: „Miért kötöttél a lábadra ilyen nehéz köveket?”

„Ha nem lennének ilyen nehéz kövek a lábamon, akkor már képtelen lennék egy helyben maradni. Egy rövid pillanat alatt körberohanom az egész világot.”

„Menjünk inkább együtt szerencsét keresni!”

A férfi beleegyezett és kettesben mentek tovább. Amint így mentek, találkoztak egy férfival, aki a fákat tépte ki gyökereitől-lombostól. A fiú megkérdezte: „Mit csinálsz?”

„Az anyámnak viszek rózsát.”

„Nem jössz velünk szerencsét keresni?”

A fanyűvő is beleegyezett, és hármashban mentek tovább. Amint így mentek, találkoztak egy emberrel, aki egy hosszú puskát tart a szemé előtt és lőni készül, de nem lát egy vadat sem, amit le kellene lőni. A fiú megkérdezte: „Mit lövöldözöl itt hiába, ha nem látsz sem egy vadat, sem egy madarat?”

„Le akarom lőni a szúnyogot, amelyik tízversztányira repdes egy tölgyfa körül.”

„Inkább gyere velünk szerencsét keresni!”

A puskás is velük ment. Amint így mentek, látták, hogy ott forog három szélmalom, de a levegőben egyáltalán nem érezték a szelet. Végül meglátták, hogy egy árokban feküdt egy férfi, aki az egyik orrlyukán át fúj, a másikat pedig betömte egy ronggyal. A fiú őt is megkérdezte: „Mit csinálsz?”. „A szélmalomokat hajtom.”

„Miért dugtad be az egyik orrlyukadat?”

„Ha mindkét orrlyukamon keresztülfújnék, magukat a malmokat is elfújnam.”

„Eljöhetnél velünk szerencsét keresni.”

Már öten voltak együtt. Amint így mentek, találkoztak egy hatodikkal, aki a sapkáját az egyik fülére húzta. A fiú megkérdezte: „Miért nem teszed rendesen a fejedre a sapkát?”

„Ha rendesen a fejemre tenném a sapkát, olyan hideg lenne, hogy az egész Föld megfagyna.”

„No, akkor te is gyere melünk!”

Ők hatan együtt mentek tovább, és eljutottak egy királyi várba. Annak a királynak volt egy nagyon szép lánya, aki nagyon gyorsan futott. A szép lánynak sok kérője volt, és ő nem tudta, hogy melyiket válassza. Végül kijelentette, hogy azt válassza, aki futásban legyőzi, azonban egyik kérő sem tudta még

csak utol sem érni. A fiatal fiú is, az útítársai segítségével, ki akart állni a lánnyal. A király beleegyezett és a Futó állt be a fiú helyére.

Másnap a király adott egy korszót a lánynak és egy korszót a futónak, hogy szaladjanak el a forráshoz, ami hét versztányira van a királyi vártól. Aki elsőnek ér vissza a korszó vízzel, az lesz a győztes.

A futó leoldotta a lábáról a köveket, villámsebességgel futott a forráshoz, megtöltötte a kancsót vízzel és szaladt vissza. Félúton van egy nagy tölgyfa és ott a futó megállt egy kicsit felfrissülni, mert melegen sütött a nap. Leült és el is aludt. A királylány, aki épp akkor futott még csak arra, meglátta, hogy a futó ott alszik, kiöntötte annak a

korszójából a vizet, és szaladt a forráshoz. Amint futott visszafelé, elszaladt a futó mellett és örült, hogy ő lesz a győztes.

A fiú az útítársával együtt nagyon csodálkozott, hogy a futó ilyen sokáig késlekedik. A Lövő körülnézett és meglátta, hogy a Futó ott alszik a tölgyfa alatt. Lelőtt a tölgyfáról egy gallyat, ami az alvó fejére esett, és felébresztette. A Futó megpillantva az üres korszót, visszaszaladt a forráshoz, gyorsan telemerete a korszót, és a királylánynál gyorsabban visszaszaladt a királyi várba.

A királylánynak, az ígérete szerint, feleségül kellett mennie a fiúhoz. De a hercegkisasszonynak nem tetszett az ilyen egyszerű legény, és nem akart hozzámenni. Ez járt

magának a királynak is a fejében, és meg akart szabadulni a fiútól. Nagyon forróra befűtetett a fürdőben és elküldte a fiút fürdeni. A fiú rosszat sejtett, de nem akart szembe szállni a királlyal, ezért elment fürödni az útítársával, aki a hideget terjeszti. A fürdőben olyan nagy a hőség, mint egy kemencében, és a király azt gondolta, hogy mindkettőjüknek vége lesz ott, azonban a legény útítársa rendszeren a fejére teszi a sapkáját, és a fürdőben ekkor már nem is érezték a hőséget. Reggel a fiú még panaszkodott is a királynak, hogy nem fűtöttek be eléggé a fürdőben.

Akkor a király meg akart békélni a legénnyel és pénzt adott neki. Még bőkezűbb akart lenni, és annyi aranyat meg ezüstöt ígért neki, amen-

nyit egy ember el tud vinni. A fiú így felelt: „Semmiképpen sem mondhatok ellent a királynak. Ahogyan ígéri, jó lesz úgy.”

Ezután a legény a városban összevásárolt minden vásznat, és azokból egy nagy, erős zsákot varrt. A király szórta bele az aranyat és az ezüstöt. Végül már egész kincset beleszórta, de a zsák még mindig nem telt meg. A legény azonban nem kért többet, és ekkor a Fanyűvő a vállára vetette a zsákot és nyugodtan elmentek.

A király nagyon sajnálta a kincseit, és összehívta egész katonaságát, és rájuk parancsolt, hogy vegyék üldözőbe az embereket, és vegyék el tőlük az arannyal teli zsákot.

Amikor a katonák utolérték az erős embereket, a Fűjő szabaddá tette mindkét orrlyukát és azokon keresztül fűjni kezdett. Minden katona felrepült, mintha csak pihék lettek volna. A király és a lánya már megbánta, amit tettek, be kellett volna tartaniuk az ígéretüket. A király maga elment az erős emberek után, és bocsánatot kért a legénytől, aki jószerű volt, és visszadta a királynak az aranyat meg az ezüstöt.

A legény ekkor feleségül vette a királylányt, és az útítársai annyit ettek és ittak, amennyi csak jölesett nekik.

*Letl népmesék
(Fordította: Dabi István)*

Tizenkét hónap a természetben

Fehér tájban füstölgő kémények, kakaskukorékolás, disznóvisítás, hóesés. Valamikor hasonló körülmények közt kezdődött a disznóvágás falun. Gyermekoromban, ha volt szerencsém részt venni egy-egy disznóvágáson, akkor mindig a hajnali órákban eltöltött időt szerettem a legjobban, később, amikor a disznóból pucolására került a sor, elkerül-

tem a helyet, még a házba sem bírtam tartózkodni a zsírszag miatt. Csodálkoztam, hogy a felnőttek, hogy bírják azt a szagot.

A mai disznóvágás már más, nem olyan, mint amire emlékszem. Sokan a csonka hétre, karácsony és szilveszter közötti hétre időztetik a disznóvágást, akkor nagyobb az esély, hogy fehér karácsony lesz, és akkor a havazás meg-

hozza az ünnepi hangulatot, az utóbbi disznóvágáson azonban ebből nem volt részem, a télből csak a száraz hideg volt jelen. Mire kivilágosodott, teljesen átfáztunk, egyedül a mészáros nem érezte a hideget, még az inge ujját is könyökig feltúrte.

Többször is körülnéztem, mert vendéget vártam, és számításom szerint már meg kellett volna érkeznie.

Kisvártatva hangtalanul megjelent a vendég, a csűr-tetőre szállt le a szarka. Biztosra vettem, hogy már régebről figyel, mert mikor a disznó elvisítja magát, a szarka már felfigyel, kezdetben csak átrepül az udvar fölé, szénéz. Ilyenkor az ember észre sem veszi, van, aki később sem. Óvatos madár lévén bármennyire is éhes, első a biztonság. Nem szól, nem csörög, csak figyel, minden mozdulatot, cselekményt, ami az udvaron történik, elemez. Ez a szarka is így tett, majd lennebb szállt a disznópajtatóra, onnan átszállt a kerítésre és újra figyelt. Nem maradt sokáig egy helyben, átszállt a szemközti kerítésre onnan fel a csűr-tetőre, majd vissza a disznópajtatóra. Tulajdonképp távolról körüljárta a kiszemelt táplálékot, jelen esetben a kidobott disznóelet, amiből a macskák már csemegéztek. Amikor meggyőződött, hogy minden rendben kecses mozdulattal egyenest a disznóbélre szállt. A macskák meg sem rebbentek, de a szarka sem, pedig pár centire voltak egymástól, egyedül én jöttem zavarba, s bántam, hogy nincs nálam a fényképezőgép.

Kelemen László

Adventi kalendárium

Most, hogy már vége a novembernek, bizony, megkezdődött a visszszámolás is: hamarosan itt van Karácsony, ami a gyerekeknek maga a csoda. Neked talán az a legnagyobb dilemmád, hogy mennyi idő van még a nagy napig. Könnyen elkerülhető az állandó számolgatás, ha van egy adventi kalendáriumod.

Szükséges eszközök: fehér papír, színes papír, olló, vízfesték, színes ceruza, ragasztó, egy nagyobb darab barna kartonlap.

Elkészítés: Először készítsd el a kalendárium-alátétet. Vegyél egy négyszögű barna kartonlapot (egy na-

gyobb doboz valamelyik oldala is megfelel), és tegyél rá akasztót, hogy a falra rögzíthesd. Majd számold ki, hány nap van még karácsonyig, és fehér papírból vágjál ki annyi formát a kezdet körberajzolva. Színezd ki a kezeket vízfestékekkel, ha megszáradt a festék, ragaszd fel őket a kartonlapra. Utána színes papírból vágjál ki annyi kört ahány kezdet van, és számozd meg. Mindennap ragassz fel egy számot egy kézre. A számok felragasztását visszafelé kezdjed (a legnagyobbtól a legkisebbig), így könnyen nyomon követheted, hány nap van még karácsonyig. Jó szórakozást!

Szarka

Hétfégi mellékletünk *Életmód* és *Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette